

శ్రీ

సుభద్రా పరిణయము

ప్రథమాశ్వాసము.

ఉ. క్రియలరక్త సుభద్రయును సీరియుఁ బార్వముల స్థలంగన
త్యాయతలీల నీలకుఠ రాగ్రమునందు వసించి నిచ్చలుం
బాయక భక్త కోటి కనపాయశుభంబులూసంగు శ్రీజగ
న్నాయక దేవ దేవుఁ డభినంద్యకృపామతి మమ్ముఁ బోవుతఁ.

చ. జలజదళాక్ష పక్షమను సౌధతలంబునఁ గాస్తుభాతిని
ర్మలరుచినేప దీప్తులు విరాజిలఁ గాపురముండి ముజ్జగం
బులుగరుణాకటాక్షమునఁ బ్రోచు జగజ్జనయిత్ర లక్ష్మీని
చ్చలునుమదీయ గేహమున సంతసమాని వసించుఁ గావుతఁ.

చ. అగజవివాహవేళఁ దన యౌఁదలఁ బొల్పును ధాంతు మండలం
బెగఁగఁ జూచి పెండ్లికొడుకేమిటికిందలఁ బ్రాలపల్లమి
మ్ముగధరియించె నంచునతిముగ్ధతఁబల్కు భవాని నెచ్చెలిం
దగఁగని నవ్వుశంకరుఁ డుదారతమాకు నభీష్టమీవుతఁ.

చ. కరిముఖుఁగన్న తల్లి శశిఖండవిమండను కూర్చిరాణిధూ
ధరవరుముద్దుపట్టి నిజదాసగృహంగణకల్పవల్లినీ
ర్జరనికరప్రపూజిత విరాజితచారుపదారవింద శాం
కరిభువనైక మాతకుతుకంబున మాకుశుభంబు లేవుతఁ.

శ. వందారుత్రి దళాధిపప్రముఖ దేవత్రాతమాశిస్సుర
న్మందారద్రుమదివ్య సౌరభమిశన్మంజు ప్రియానాగ్రని
వ్యంకన్మవ్యమరంద బిందుపరిషిక్తాంఘ్రిచ్ఛయిండాశత
నందుండెప్పుడుమాకునిచ్చునతులూ నందాయురారోగ్య ములీ.

క. తెలిలావులులుగు మావులు, గలయలవేలుపుల పెద్దగాదిలి కలికిం
బులుకుల చిలుకలకొలికిం, దలతుల నాహృదయవీధిఁ దరలనిభక్తి.

చ. ధనదసుహృత్తాగ్రస ముదంచితదివ్యకపాల మాలికల్

గనుగొనిగొప్పయుండములుగా మడినెంచి కగంబుసాచిడి

గ్గననవిగైకొనెనలంచి కౌతుకలీలనటించుపార్వతి

తనయుఁమనిఘ్న రాజప్రమదంబున మత్కృతిఁబ్రోచుఁగావుతక

8

గీ. వామలూరుభవుని వ్యాసుమల్లుణుఁగాలి దాసుమాఘుఁజోరుదండిఁబ్రవర

నేనుభట్టబ ణశీహర్షభఃభూతి భారవినిమయూతుఁబ్రస్తుతింతు.

9

గీ. నన్నపార్వతిఁదిక్కయనాచిరాజు సోమునమరేశుశ్రీనాథుభీమకవిని

రంగనాథునిఁబోతయప్పాజ్ఞపరుని శంభుదాసునిభాస్కరుసంస్మరింతు.

10

సీ. కౌండిన్యగోత్రవిఖ్యాతనిఁ గూచిమంచ్యన్వయాంఘోధి నీహంకరుని

గంగనమంత్రి శేఖరునకునంగనామణియగు లచ్చమాంబమను సుతుని

బహుకావ్యనిర్మాణ బంధురప్రతిభునిఁగుక్కుటేశ్వర కృపాంశూరలబ్ధ

సత్కవితామహాసామ్రాజ్య భారథారేయుని బుధజనప్రియ చరితుని

దెండుబురిలింగ నారాధ్యదేశికేంద్ర, దత్తమాహేశ్వర చార వృత్తిరతునిఁ

గందరాడ ఘనగ్రామమందిరునిమ,దగ్గినిఁ దిష్ఠకవిగాజునభిస్తుతింతు.

11

వ. అవియిష్టదేవతాప్రార్థనంబును, మహాకవివర్ణనంబునుం గావించి. యేనొక్క

మహాప్రసంధంబు రచియింపంబూని యున్న సమయంబున.

12

సీ. బ్రహ్మహత్యా భీలపాపహీనాత జంఝావాతమేవేల్పు సౌధచక్ర

మురుసురాపానోగ్రి దురితాంధకారార్క కిరణమేదేవునికేతనంబు

గురుతల్పగమనాఘఘోర శుష్కటవీడవఃస్పృయేప్రభుదర్శనంబు

కనకాపహరణ దుష్కలషపర్వత మహాశనియేవిభుని సుద్రసాదకణము

వితల తత్సహవాసాని వృజనకలహ, పంచముఖడింభమేస్వామి పాదతీధక

మట్టిపురుషోత్తమోత్తమ పట్టణాధి, నాయకుండైన శ్రీజగన్నాయకుండు.

13

క. ఒకనాఁడునాకుఁగలలోఁ, ఒకటకృపాస్వాంతుండగుచుఁ బ్రత్యక్షుండై

నికటముననిల్చిమెల్లన, యకుటిలగి తిసిట్టులనుచు నానతియిచ్చెక

14

గీ. కత్సవినునీవు నావేరివాండవగుట,

నీకుభద్రంబు లిడవచ్చినిలచినాఁడ

పానఁగనిహపరసౌఖ్యంబు లొసఁగువాఁడ

నిండువేడుకమదిఁ బూనియొండొకొనము.

15

క. వెరవైప్పార సుభద్రా, పరిణయమొనరించి మాకుభక్తి దలిర్పిం

దిరముగఁ గృతిగావింపుము, సరసయశస్సొంద్ర జగ్గనత్కవిచంద్రా.

16

వ. అం యానతిచ్చి యప్పరమేశ్వరుండంతః కం దైవ సేనునత్యంత సంతుష్టాం
తం గుండనై.

షష్ఠ్యంతములు.

క. భద్రగజ రక్షణునకు సు, భద్రావదనాంబుజాత భాస్కరునకు ని
నిత్రప్రభావునకుబల, భద్రసమేతునకు విహంగుతి కేతునకు.

క. ఇంద్రద్యుమ్న సరస్తట, సాంద్రవిహారానుమోద సదమలమతికే
చంద్రాకా నయనునకుని, స్తంద్రకృపాసింధునకును జనాంధునకు.

క. నిరవద్య పతితపావన, బిరుదాంకునకున్ సమస్తబృందాచరకేం
నరగుడ యక్షపణిభే, చరవిద్యాధరకదంబ సంసేప్యనకు.

క. హరిహయముఖిని భిలామర, వరమకుట విఘటితదివ్యపండుహరాగో
త్కరరుచి నీంజితమృదు, చరణసరోజనకు భానుసమతేజానకు.

క. శక్రకోపలనిభ గాత్రున, క్రూరజనావన క్రియాసూక్ష్మనకు
నక్రపహరణ కారణ, చక్రాయుధ సహితపాణిశతపత్మనకు.

క. శతధృతినత చరణునకు, దితిసుతకుల హరణునకు సుగ్రీరక్షణవి
శ్రుతకుడా భరణునకు, నతజనశరణునకు నీలనగశరణునకు.

వ. సమర్పణంబుగానారచియింపంబూనిన సుభద్రాపరిణయంబును శృంగార చస
ప్రబంధంబునకుం గదావిధానంబెట్టిదనిన.

క. శ్రీకరమై మునిలోకవ, శీకరమై జగదతీతచిరతరణహుపు
ణ్యాకరమైనెమిశమను, ప్రాకటగహనస్థలంబు పరగుధర్మి.

క. ఘనులవ్వని శౌనకముఖ, మునివరులత్యంత మోదమురంబుల్యక్తిభవ
వినుమండిరోమహాపాణ, తనయునిగనియినది వినయతత్పరులగుచు.

గీ. మునివరేణ్య నరుడు మునుసుభద్రాసతీ, మణినిబెండ్లియైన మహితచరిత
దెలుపవలయు మాకుదృఢమతినననాత, జలమివారికిల్లు దెలుపదొడగ.

కు. వెలయున్ సర్వపురాధి రాజములలో విఖ్యాతమై యొక్కప్రాంత
బలభిద్రత్తు వినూత్నకాంచనకనత్పాసాదకభీకరా

కలనాకౌశల కామినీముకురళంకాకారిరాకానిశో
త్పలి నీహంధత మండలితిబవని నింద్రప్రస్థనామంబున.

క. ఆపురమురువై భవజిత, గోపురముమణి నిబ్బగోపురమిలకు
నూపురము కలిమిచేడిమి, కాపురమున్నట్టి నెలపుగలులియైనర్ప.

మ. సోమరా తానా దానిమేదల శాంతిగోరంబుగా నామరూ
నవలామిన్నలు మిన్ను గేదకులిలో నా శీకనాశచ్చటల్
నివ్వరాపా... గోని మేపుదురుహరింగేలి మా సాళికి
చుననాతీత విచిత్రవైభవము... బొల్పారు నవ్వించునట.

చ. మొలకపసిండి జీవనముత్తైపు మేడలయందు బోడలై
కులుకుచు నాత్త నాయకులగుడి శ్రీచుంపడియున్న పిన్నరా
నామల గుబ్బచన్దవల జిప్పిలుచెచ్చటలొచుక స్వధుకనీ
సాజనుగంధగంధిలవిశంకట మందరగంధవాహనుల్

చ. మొలుగుకదాని మంగరపు మేడలరేల్వహరించు చేడియల్
బిటబిటజెంతనున్న శశిబింబముగాంచి నిజాశ్శయి
త్తటివారియింపదాకొనిన తస్కరుడంచును ముప్పిహట్టచల్
మితిమిత జేయజుండునకు మచ్చఘటిల్లెచు నాటినుండియున్.

శీ. మగగజంబులు పానుమద్రవజంబులుగాగ విమలాశ్వములు తరంగములుగాగ
జనపరంపర జంజంతు సంతతిగాగలవలు విద్రుమలతలుగాగ
సావణాసాధముల్ నైకతంబులుగాగ దేవతభవనముల్ ద్వీపములుగ
తూర్కనాదిములు నిస్తుఁ ఘోషములుగాగ నీలభిక్తికలు నైవాలములుగ
శ్శీరసోపాన పంక్తులహీన ఫేన, పుంజములుగాగద్రీభువనాద్భుత సమగ్ర
వైభవంబున ననయంబునరలువారి, రాసిచందంబుపూని యారాజధాని.

శ్లో. హాటక దివ్యరత్న ఘటితావృతమై దివిలోడరాయు బ
లోక్కునెడంప క్రొత్తడపుకొమ్మల నిమ్మలక్రొమింతు మి
న్నేటితంగి మాలికినీడచు గ్రీడలుసేయి భేదరీ
పాటలగంధులొగుచిద పట్టణరాజమునందజునియన్.

శీ. అంభోధికయను బాహంతరంబునుబోలె ప్రశాంతినకమలాధివాసమగుచు
ననురావతీపట్టణాధి రాజముబోలెననిమిష సంహారహారియగుచు
వనమహాయతనాభీ స్తనభాగమునుబోలె మహావిభ్రాజమానమగుచు
విపులాననిరూడ నృపసభాస్థలిబోలె విరాజ సద్వచకాంతనుగుచు
భూరిధి గ్గండముబోలె పుండరీక, కుముదంభాసమానమై కమలభవుని
సదానమునుబోలె బరమహంసప్రజాధి, రాజునిబ్రోలి భేయాంబురాశిదనయ

శ్లో. జంభారాశికరాగ్ర జాగ్రదురువన్రికూ... రామాత
స్తంభియాతములైస భూమిధరముల్ సన్నత సన్నత

వర్ణాశ్రయమునకే నజ్జగ్రభభూషావాప్తి నత్యున్మో

తుంకభీంకాన్యకమున తస్మైర నరేంద్రుంగౌర్వం బోలుంజుమి.

౩౫

క. ఆయాశే పురివానకము, లోయారంబెయ్యలుపుటోదపరాగం

బయ్యినుభూంకములపై, కంఠ్యానకు కాలుదువ్వుకరణింజున్.

౩౬

గీ. సభలందనరాశిప్రోవస్తై సంఘరించి, తనకుభాగడిక దచ్చె గాకెనని యాడ

జుజుసంభవుడేపాటి చదువు కాడ, లంచుదెగడుదు రప్పురియగ్రాధిపులు.

క. సర్వజ్ఞశిఖానుణులరి, గర్వవిదూగులు తమావిభండనులుకల

ధూర్వహులునను నమవ్వు, లుక్ష్మిజనులార రాజులొప్పుదురుపురిన్.

౩౭

గీ. ధనముబుధులకు నిడిపేగుగనినమేము

ధనదులముగాక యొకనూ లందనధనంగా

దాచుకొనెడు కుబేరుడే ధనదుడందు

గేరుదురు మాటికన్వీటి గూరుభవులు.

౩౮

మ. హామే పొద్దు భుజాగ్రీవీకమున గాయల్ గాయఁగామోచియు

త్కరికందిచ్చురుగాని కానిపాలముందాగున్ని పండించినే

మొలకుం దెల్లనిబట్టగావమయిసీముప్పొద్దుగల్ గ్రావునా

హలియంచున్నిరసింతు రందు నయ్యభాగ్యాకషణకుల్ కషణకుల్.

౪౦

గీ. కనులరాగాధరలు నీకదలుహీగ

రజలునూక్తక నఖరలు రమ్యోద్రు

మాంఘ్రములు సువణక విగ్రహాచటివార

శుభలు నాణినుయ కాంచన ప్రతిమలౌర.

౪౧

నీ. తమ నెమ్మొగముల చెల్వము ను నివియును సరణిగమ్మని తమ్మివిదుణ్ణాసంగి

తమవాలుజాపురిందము పూనునియను కరణింజుక్కని నల్లగల్వణాసంగి

తమవాతెఱు సొంపుదాచుచు నివియునుజాడ నాడెంపుగాసనము లాసంగి

తనుదంతపంక్తి చందముజెందు నివియునుపాలుపున గుండకుట్టలములాసంగి

తనునఖరనాభి నాసాపదముల కొమరు

గార్చునివియును క్రియగేత కమలుబొన్న

పువ్వులుకంపకముల్లును జెందోపను నొసంగి

విటులనెలరితు పుష్పలాపకలువీట.

౪౨

నీ. తమ మొగంబులు సరోజములందుజేరి నాసలుచంపకములందుజరగుతెండ్లు

తమకొల్లెదపులు చింబములందుజేరి మైసాంకవంబున కుల్కిచనుశుకముల్ల

దమరోమలతలు నాగములంచుఁజేరి కన్బొమలు విండ్లని పొలునెమలిగములఁ
దమకరంబులు సల్లవములంచుఁ జేరికొప్పులు మొగుల్లని యొసరులుపికములఁ
గాంచి కెలకెల నవ్వుచుఁగనక కంక
జారవంబులు చెలఁగబిట్టచిఁపులుఁగు
మొత్తములఁదోలుదురు పాంధచిత్తములు చ
లింపనాఁబోలకాలిపాలికలులీల.

౪౩

క. ఆనగరమేలు మేలుగ, మానితకీతిఁ ప్రతాపమహిమేన్ నుండై
దీజనా వనరతుండై, దానకళామహితుండగుచు ధర్మజుఁడొలమిన్.

౪౪

సీ. సర్వసర్వంసహ ధూర్వహతా దృతకరికిరి హరిగిరి కచ్చత్తండు
బహుకులాచల శిలాఫలకాగ్రభాగవినితీప్తజయ శాసనాక్షుండ
తతినిరంతరదాన ధారాప్రవాహానిశస్రపూరిత సప్తసాగరుగు
చండభండన సముద్బిండవిక్రమ కళాఖండితాహిత రాజసుంధులుండు
జైత్రయాత్రావసర వినిస్తండరణద
ఖండభేరి ధణంధణత్కారఘోర
వీరకాహళకారావచితతాప్త
హరిదిభేంద్రుండు పాండవేయూగజుండు.

౪౫

సీ. కువలయా వనకళాకుశలుఁ డింతియకాని వివరింపఁజక్రవిద్యేషిగాఁడు
సతతసన్మాగఁ సంచారియింతియకాని రూపింప దోషాకరుండుగాఁడు
బుధజనప్రియకరాభ్యుదయుఁడింతియకాని శోధింపగురునిపక్షుండుగాఁడు
వణికతపరశుష్ట వణుకఁడింతియకాని గణులింపమనసలక్షణుండుగాఁడు
భిళిరయితఁడు రాజుగాకిల నొకండు
రాజగుటకెట్లు దగుననిరహినిసుకవి
రాజులును రాజులును బుధరాజులెన్న
రాజిలెడుదీవి నాథర్థ్యరాజుదనరు.

౪౬

సీ. చెవిచెంతగూర్చి జిహ్వాకోటులగూఁచి బ్రహ్మహింసనబుద్ధి ప్రబలఁడేని
దువకాణకభూమి భృత్కూటంబులనుగూడి యుగ్రుండై ప్రజుఁడుంపకుండనేని
పరచువాహినిగూడి పౌరుషవిబరచెడి తిష్ఠులబడి తూలి తరుగఁడేని
విసముకుత్తుబట్టివేడి చూపాదవంగ ధర్మఃసూతియై తనరఁడేని
యభోవునకు రాజశేఖరుండనెడువేరు
ద్రుగుఁగదయటంచుఁ గవిబుధోత్తములుసారె

దనమహారాజ శేఖరత్వము గణింపఁ
దనరజరభోగ సురరాజ ధర్మరాజు.

౪౭

గీ. ప్రాణికోటుల దండించు బాళియెఱుంగఁ
జెప్పుడుమారకులగు బంట్లనేలఁబోడు
గురుగదాన్వితుడై మూలగుంటుపడఁడు
నిర్మలాచార శీలుఁడౌ ధర్మరాజు.

౪౮

గీ. ఆమహిపాల మౌళికిభీనువిజయ
నకుఁ సహదేవులనఁగ నన్యత బలధ్యు
లఖల బుధబంధురక్షణో పాయవిదులు
నలుఖ ననుజన్ములశ్రాంతనయులుగలరు.

౪౯

క. అనలుపుతములు దనయానతి దప్పక నమస్తహరిదంత ధరి
త్రీసంధసమితిగలిచియహీనపదాధకములుదెచ్చి యియ్యఁగ నెమ్మి.

౫౦

నీ. హాస్రభాపూర హీరసోపానంబు నీలజాలక జాలాలితంబు
వైదూర్యవిరచిత వలభికానికరంబు విద్రుమస్తంభ ప్రవిస్తరంబు
ఘనలఁతప్యరాగ ద్వారబంధంబు గోమేధికాప్యత కుట్టిమంబు
వినులగాయత్తత వేదికారుచిరంబు సద్వరాగకవాట బంధురంబు
స్వచ్ఛముక్తాశల ఛటాచ్ఛావనంబు
నగ చుడలుఁగు సభాగృహభ్యంతరమున
నకలబుధబాంధ వామాత్యసహితుఁడగుచుఁ
గడఁకనాకనాఁడు పేరోలగముననుండి.

౫౧

గీ. తనపురోహితుడైన ధామ్యునియనుంగు
ననుఁకొమరుని సకలవిద్యావికార
దునివికార ననీక్షించి యనుపమాన
మృదుమధుర వాక్సుధాధార లాలుకఁబలికె.

౫౨

క. ధరణీసురద్వారకపురి, కరిగిజనాదకానుని గాంచయిందటిసేమం
బరసినిరాతంకగతిక, సరగున రమ్మనుచు నెలవొసంగిన యంతక.

౫౩

మ. చనియా భూమిబుధుండుగాంచెనదురక సంప్రీతజేతస్కుడై
ఘనగంభీర జిహంతరాశచలదుగ్రగ్రాహనకోద్రముక
ఖిలమూర్ఖరి యుశంయుశాతవవలత్కల్లోలనినికాద్రముక
నీనహృద్యాపర దిక్సముద్రము సరిత్సంయోగ నిశ్చిద్రముక.

౫౪

సీ. ఘనులకసార జీవనముసంగడుదాత మర్యాదప్పని మానఘనుడను
ఒహుతిరకవిరాజ పాలనశీలుండు సతతమహాన్నత చక్రవర్తి
యురుమహీభృత్కృతికునికి పట్టగుమేటి మణికంకణార్తికా మానితుండు
పథకమాసానంత వాహినీ సహితుండు భువనాభిరామవిస్ఫురిత కీర్తి
యూరసాధీశ్వరుండాత్త నెన్నబాడ
బ్రాశ్రయిండుగులైమి చోద్యంబటంచు
శంకుటు ధరామరోత్త ముండేగి భవ్య
సరణిల్లన ద్వారకౌపురముచేరి.

సీ. వలపుగొజ్జగినీటి సెలయేటిగమిదాటి ఘనసారకదలికా వనులుగడచి
చలువచెంగలువ బావులక్రేవ విహరించి దాకంపందిరిచాల్పురులనిలిచి
బలితంపు నెత్తమ్మి కొలఁకుల కడ దాసీపాదలుత్రొప్పిరి మల్లెపాదలుదరిసి
గుజ్జతేమప మ్రోగలనీడవసియించి గున్నసంపెంగతోట గుంపులారసి
పాతిజాతమహా పాదపచ్చటాని
రంతరోద్యాస వాటికాభ్యంతరేందు
కాంతమణిపతికాగ్ర భాగములమెలగి
ద్వారకాపుర ఘంటాపథమనఁ జనుచు.

సీ. కనకనిర్మిత శతాంగములు సెరీక్షించి యలమేరుశిఖరంబులని తలంచు
మత్తద్విరదరాజ మండలంబులు చూచి యంజనాహార్యంబులను చు సెంచు
జండ్రకాంతోపల సాధముల్ గనుగొని హరగిరికూటంబులని గణించు
బహుళసమున్నత ప్రకారములుగాంచి ఘనచక్రవాళాగ్రులనుచు నెన్ను
ఓవ్యకూణికృష్ణ దీప్తి దేవిప్యమాన
దేవతాగార గోపురాదికములరసి
రోహణక్షాధరములని యూహనేయు
ప్రసిమలానంద హృదయుండై బ్రాహ్మణుండు.

గీ. అట్లుపురవీధిజని మురహరునినగరు
చొచ్చిమేసల నిల్చియచ్చొనకొక్క
చారుసీక్షింపితనరాక శౌరికెలుగఁ
జెప్పుమని పంపనతండెగు నప్పుడవల.

నీ. బహురత్నదీప ప్రభాభాసమానంబుకనకపంజరళారికా శుకంబు
 ఓటుతరరతిబంధ బంధురప్రతిమంబు గోమేధికోజ్వలత్కుట్టిమంబు
 భిశభభక్త్యాంతి నిర్మలతరాదశకంబు కస్తూరికాగంధ గంధిలంబు
 ఘనవీటికాపేటి కాజాలరమ్యంబు హిమవారిహారిత హేమకలశ
 మతులసౌరభ్య సంవాసితాభపారి
 జాతభూజాతనసుమ సంఘాతరచిత
 హరిశృంగార మహితశయ్యాతలంబు
 నగుచు సొగసీను కేళీగృహంతరమున.

౫౯

చ. జిగిబిగిపట్టుపట్టెనునుజీనితలాడయు పక్కదిండ్లు సొం
 పగు విరిపాన్పు పూసురటి యాకు మడుంగు లాసంగు చుంగడుక
 సొగసులు గుల్కుకుంద నపుసూత్రపు బొమ్మలుగ్రాల లీలమే
 ల్పగడపుగోళ్లదోమ తెరబంగరు మంచముమీద వేడుకకా.

౬౦

నీ. కనకకంకణరుణత్కారంబు వెలయంగ భోజకన్యక పదాంబుజము బాత్త
 నిద్దంపుతెలిమింను టద్దంబుకైబూని నీలిచిసాత్రాజితి నీడచూప
 జరణమండీర నిస్వనములు చెలంగ జాంబవతి మాణిక్యమరమువీచ
 బెడంగుకొండెలిచూకు మడుపులు గొనిమిత్రవింద నున్దపురంపు విదెముసంగ
 లీలభద్రసుదంత కాళిందిలకు

ణయునుమొదలగు వరపద్మనయనలూడి
 గములు గావింప సుఖగోష్ఠిగ్రాలుచుండెడి
 బృథుయశఃస్ఫూర్తి గోపాల కృష్ణమూర్తి.

గీ. అపుడుచారుడు హరిచెంతకరిగిమొక్కి
 దేవపాండవులనుపభూదేవుడొకడు
 వచ్చి మిమువర్చనముసేయ నిచ్చగోరి
 యొర్తి దనరార మొగసాల నున్నవాడూ.

క. అనివిన్నవించుటయున
 వ్యనజదశేషుణ్ణుడు శయ్యవైభవముడిగిన
 య్యనభూసుర వరుచెంతకు
 జనినినయంబె నయమొక్కి సరతమీఱకా.

ఉ. అమహినిర్జ రాశ్వయ సుగార్తవపూర్ణ విభావరీచరుణ
 ప్రేమమెలచుకా దోడ గొని పరిహరించుచు

౬౧

ధామమసాచ్చియచ్చట నితాంతహరిస్త్యః భద్రక్షికం
దామరసాయ తాత్కుడు మువంబున నిల్పి సపర్యలిచ్చుచాన్.

క. విప్రవర పాండుసుతు లిం

ద్రప్రిస్థ పురంబునందుఁ బ్రాభవలీలన్
సుక్రీతిసున్న వారలె

క్షిప్రంబునమాకుఁదెలియ జెప్పంగవలయున్.

౬౫

ఉ. నేమమెప్రాగ్నుగాస్తనగ నేతు హిమాచల మధ్యభాగ భా
గ్భూమితలేంద్ర మస్తకవిభూషణ దివ్యసరోజరాగ ర
త్నమల దీప్తిదీపిత పదాంబురుహాభిగతాభియాతికిన్
సామజ్ఞహోటకప్రముఖ సాంద్రవిభూతికి ధర్మసూతికిన్.

౬౬

క. సామజ హరురధభటము, భ్యామిత చతురంగబల సమన్వితరిపురా
ద్భీమునకున్ భీమునకున్ నమోంబుగదయ్యె ప్రాశస్త్యంబు చల్లనూ.

౬౭

క. దుర్జనరి పురాద్భుతుదమ

హోజిత విక్రముడు నృపజనోత్తముడు నయో

పార్జిత విమలయశుండ

య్యజాకసునకుఁ గుశలమే ధరామరవర్యా.

౬౮

క. కులకుధరసదృశే ధృతిభా, క్కులకు మహాశిరకిరణకుల జలధిశశాం
కులకుఁ బ్రతాపాంకుశాలకున, కులసహదేవులకు మిగుల గుశలంబుగదా.

క. కాంతాజనరత్నముల, శ్రాంతమహాధర్మమతులు జననుతచరితల్
కుంతీదుగ్ధపదలనూజలు, సంతసముననున్న వారెబగతీదివిజా.

గీ. నావుదు విశారదుడువల్కెనలిననయన

తావకీనకటాక్ష పీతావిశేష

మహిమనచ్చోటవారు సేమముననుండి

మిమునరయంగ నిటకుఁబంపించినారు.

౭౦

క. నవనితలకును నీకున్, రేవతికిని హరికిరోహిణికి దేవకికిం

బావనగుణుడగు నవ్వసు, దేవునకున్ భావుకంబె త్రిదశేంద్రసుతా.

౭౧

గీ. నారదాది మానినాయకుల్ గనలేని

నిన్నుఁజూడఁగంటి నేఁడునకల

పాపములునశించి భాగ్యరేఖలధించె

గుంతసింఛె మదిమునఁదరూప.

౭౨

ప్రథమాశ్వాసము

క. నీమహిమ మెన్నఁదరమెపి, తామహసుత్రామతైల తతయాధిపము
భ్యామరవయఁగునైనం, దామరస దళాయతాక్ష దనుజవిపత్నా.

చ. అనిమరియు నిట్లనివినుతింపం దొడంగె.

రగడ. జయరమాకుచకుంభ కుంకుమ సాంక్వాంకిత నిజభుజాంతర

భయదవక్రని యద్ధయూధపపాలనాతి కృపానిరంతర

నందగోపకుమార సనకసనందనాది మునీంద్రపూజిత

మందరోద్ధర తైకికారణమాన నియ్యయశోవిరాజిత

భోజకన్యా విమలస్పృహయాంఘోబ మత్తమిలిందనాయక

రాజమాన మహాతిహాసన రాజశశ్వర భీష్మగాయక

రాధికామధురాంధరామృత రసగురీపరిపాన కౌశల

సాధుసజ్జన సముదయావనసార కరుణాస్థూర పీఠ

భానుకోటి విభావిభాసిత భద్రకృష్ణభమణి నిధిమాణ

ధేనుకాసుర దశకహరణ సుధీజనప్రియ మృదుభాషణ

సతత వితతపి చండమండిత సరసిజాతభ వారిదమండల

అతులపంకజరాగమజిమయ హరినూలన మకరకుండల

మకరకేతనదపకణ ప్రతిమానమాగిత మృదుకపోలక

వికటకటల భరాదికాసుర వీరభూరస్థయ విభూభక

వల్లవీపరిరంధ సంభ్రమపథకమానసమగ్ర కౌతుక

మల్లయుద్ధ కళావిజృంభణ నాథితచూరూరాది సూతుక

లోకనాయక సత్యభామాలోల నీలాహృదయరంజన

భీకరాహవరంగ రంగత్పరసాలాన్విత రిభుభభంజన

నిరుపమాన విహరనవనవనీత చౌర్యకళావిశారద

హరిహయాశ్శవిభానిభాకలితాంగ యగ్నిత నీలనీరద

మదనకోటిపిలాస భాసుర మానిసిన్పురు హృదయతస్కరి.

త్రిదశచరివృథాభవ జాంబవతీసతీపదన్వాభ భాస్కర

కాళియాహి ఘోరోపరిష్థల కల్పితానమలాస్యశీలన

నీలపరిగానప్రియానునిత్యబసజ్జన భక్తపాలన

దేవదేగమహేశ కేశవదేవకీ వసుదేవసందన

పావనాంగవిలిప్త దివ్యజవానికా మృగశాభిదండన

దివ్యపతిమిత మిళితయముగాతీరనీపవన ప్రవారణ

భవ్యనిజచరణాంబు సేవకపటల దుష్కృత భయనివారణ
వాసుదేవమకుండ మాధవ వరదనారాయణ జనాదకాన
వాసహాచికాత కృష్ణమరహరధనజనాభ సురారిమదకాన
ధరణిధరధర విపుల బాహంతర నిరంతర విరానదింకర
తరణిహిమకర నయన దామోదర మహానైకుంత మందర.

౨౪

వ. అరివినుతించి వెండియు నిట్లనియె.

గీ. దానవాంతక విసుము నీమేనమఱిది
యజ్ఞానుడు మిమ్ముదళికంప నాత్మగోరి
యొరిమెనువ్విశే యుదునున్నవాడు
వచ్చునతడించెలోన నీవంక కలమి.

౨౫

క. గోత్రాదిముద్దుకామయఁడు
శత్రుని పూసనుడపార సౌందర్యకళా
గాయఁడు మీకృష్ణకాతఁడు
పాత్రుండుగదయ్య పరమపావన చరితా.

౨౬

క. నరనారాయణులనుముని, వసులిప్రుడజ్ఞానుఁడు నీవునసుధాతలముం
బరిపాలించుటకొఱి, కరణింబ్రభవించినారు కవయదుతిలకా.

౨౭

గీ. అనిన సంతసిల్లిహరియన్తుహీసుర
విరుసకమిత దివ్యవసనికనక
మణివిభూషణాది మహితసుకస్తుప్రల్
చాలనొసఁగి సెలవొసఁగెటయును.

౨౮

క. ముప్పిటిగొను కొతుకమున, నువ్వాంగుచు ధారుణీసురోత్తముఁ దచటక
గుప్పున దరలిసుఖోన్నతి, దప్పకతనమొదిలి రాజధానికొబ్బసయెక.

౨౯

వ. చని తరరాక కెదురుమాచుచున్న ధర్మ రాజుంబొడఁగాంచి యిట్లనియె.

క. మనుజేంద్ర వీరుపంపున

బనిజాని రయంబద్యార వతికేగిముదిం
బున సంహృత దివ్యనికే,
తనమునశృంగారలీలఁ దఱుకొత్తంగణ.

౩౦

గీ. అతిచెందొగ విందునగు గండునుబొలెనొసలకస్తురి లేకపసఁబొసంగఁ
దటిమొగుల్ తేగమొండు మెఱుగెదీ గయఁబోలి నీ నభంగ మక్కల మెఱుగున

తొలినుల తుదయందునలినబంధుడువోలెదలమనెనుకుటంబు కలువుమీఱి
రత్నచేడికయందు రంగవల్లులువోలె నెవముత్తియపుబేరులెమ్మె నెఱప
కటకకంకణము శ్రీకాకనకకుండ
లావ్యలరకారములు తద్దహరువుచూప
సత్యభామాది పట్టపు సతులఁగూడి
యొకపురాణంప శుభలీల నున్నవాని.

౧౨

పీ. తెలివమ్మిఁజేకులఁ జెగడుకన్నులవానిఁ దొగతిరణనగు ముద్దుమొగమురాని
మించుటద్దము మించుమెఱఁగుఁ బెక్కులవాని కొదమఁజేటుల గిబ్బగుయలవాని
చిగురుటాకఱఁబోలు చేయిదమ్ములవాని గురుకవాటము గరు నురమువాని
గజతుండముల నెన్ను భుజివంహములవాని బింబోపమానాభరంబువాని
నవ్యచంపకముకులాభ నాసవాని
కంబునీకాశయ చిరగళంబువాని
హరిహయశిలాకలాప దేహంబువాని
భావజవిలాసు శ్రీకృష్ణనేవుఁగంటి.

౧౩

వ. అట్లుగనుంగొని సముచితప్రకారంబున.

గీ. ఎలమినతనికి మీసేమ మెఱుంగఁజెప్పి
యతనిసేమంబు దిటముగ నరిసెనెవ్వ
వనన మణిధూషణగురుభ్యనననాభు
చేతఁ గొనివచ్చినాడ మీచెంతఁకుడు.

౧౪

క. ఓఁజేడవినుము నెయ్యము. మీఱఁగనయ్యదువిధుండు మీసేనముజీ
మాఱు వెడందగనడుగుదు, వేటొందు తిలంపులేకవిని యుండుట్లు.

౧౫

గీ. అనిననుత్సహించి యానృపాలాగ్రణి
యతనిఁగారవించి యనుచుటయు ర
యంబయడ్డరామరాగ్ర గణ్యఁడునన
సదనమునకు సంతసమునఁ జరఁచెను.

౧౬

వ. అనిశౌనకాది మహాభూతలగురామహాషణి యెఱింగించిన వారలతని నవ్వలిక
థావిధానం బెట్లని యడుగుటయును.

మ. యమునాతీరనికుంజసంజవననిత్యానంబ కృద్రాధికా
మణిపీనపథ్యోధరగ్వయ పరీతంధ ప్రసక్తాగృకుం

కుమపాటీర మృగీమనోల్లసిత వక్షోభాగ దాక్షాయణీ
రమణాంభోజ భవామరేంద్రవిమత ప్రాజ్య ప్రభావోదయా.

క. అరిప్పతనానమవతీక, మర సముదయ చక్రవర్తి సుగుణస్ఫూర్తి
శరదంబుదనిభకీతీక, పరిహృతభువనాతిక పతీతపావన మూలక.

మాలినీ. సజలజలక నీలాశాతకుంభోరుచేలా
త్రిజగదవనశీలా దీనమందారసాలా
కుజనకుల విభాశాగోపికాకేళిలాలా
వృజన హరణమూలా వేణుగానైక వీలా.

గద్య. ఇనీశ్రీమజ్జగన్నాయక దేవదివ్యకృపా నిరీక్షణసంలబ్ధ సారకవితావిచిత్ర
కొండిన్య సగోత్రపవిత్ర కూచిమంచిగంగ నామాత్యపుత్ర సకలవిష్వజ్జయి
ధేయ జగన్నాథ నామధేయ ప్రణీతంబైన సుభద్రాపరిణయంబనుశ్చం
కార రస్మప్రబంధంబునందుఁ బ్రథమాశ్వాశము.

శ్రీ

నూభద్రా ప రిణయము

ద్వితీయాశ్వాసము.

శ్రీమత్పురుషోత్తమపుర, ధామసమి ద్భీనుదనుజదపకానిరామా
ధీమజ్జననుత సగుణో, ద్దామ జగన్నాథ సామదైవలలామా. ౧

వ. అనధరింపుము శౌనకాదిమహాషుకలకు రామహవకాణియిట్లని చెప్పంగొడంగ
నట్లు విశారదుండు ధర్మరాజు శతననుగ్ధాతుండై తనగృహంబునకరిగి మరు నాఁడు
నవ్యసాచికడకుం జని మంతనంబున నతనితో నిట్లనిరెను. ౨

గీ. పాథకధర్మజుండు పనుపద్యారకకేగి
భూరితేజుఁడైన శౌరిఁగాంచి
వారి సేమమెల్ల నారసి పిదపమీ
సేమమెల్ల నెఱుంగఁజెప్పటయును. ౩

వ. అత్తుహాప్రభుండమందానందకందళిత హృదయారవిందుండైయు నేకభవకవరము
ణివిభూషణాంబరాదికంబులు నాకొసంగి పుస్త్రించిన వచ్చిధర్మరాజున కామక
లవృత్తాంతంబెఱింగించితి నింకనొక్క విశేషంబెఱింగించెన నాకట్లంపుము. ౪

క. ఆకృష్టప్రభుసోదరి, రాకామిహికాకరాభి రామాననభూ
లోకాతీతగుణాన్విత, స్రాకటరుచి నలరుగద సుభద్ర యనంగజ్ఞ. ౫

క. రాజకులతిలక పినుమా, రాజముభీమణినిఁ బొగడ రాదింతయునా
రాజీవభవులక్షణను, రాజీవభవునకునైన రాజసలీలన్. ౬

సీ. చిలుకలకొల్కి ముద్దులగున్తు వన్నెలగని యపరణిబంగరుసలాక
తలిరుజొంపపుమావి వలిగప్పురపు దిన్దుకలుకు మిటారిరంగుల కొటారు
కలపుగస్తురి లప్పతొలు కరికొన్నించు కమ్మగొట్టెగ బంతి తన్నికొలను
తళుకువజ్రపుబొమ్మ తెలిముత్యైపుగోప పగడపుదీప సోయగపువాఁక
కడిఁదివేన్నెలనిర్గు చెంగలువబొవి
ఁకిలిక్రొమ్మించు టన్దంబు పిటిలిచ్చెండు
నాగనలంఁగు నయ్యెలనాగబాగు
ప్రొగడసలబియె వేసొక్క ప్రోడదైన. ౭

ఉ. దాని ఘనాఘనద్యుతి వితానస దృక్కబరీమరీచికి
దారిధశర్త శర్తనులతాతి తతాభినుత ప్రభాళికి
దానిధగద్దగద్రుచిని తాంతవిరాజకపోలపారికి
మానవనాథ యెట్టిదృఢమానసులైనఁ జలింపగందురే.

౧

మ. రతిరాజోజ్వల మోహసాస్త్రము రమారామా తనూజాతసం
చితలోకాద్భుత జీవనోషధము రాజీవాంశుగారామసం
స్థితదివ్యప్రసవాభ సారథ మిశదైవద్రురాజం బహు
శతప్రతాపతచారునేత్రబాగడక శక్యంబె యెవ్వారికి.

౨

గీ. సకసిహితాక్షీకీర్జడ చక్రికైన
నంబుధరవేణి లేగొనునారికినైన
ముగ్గుద ముద్దుమొగంబు సోమునకునైన.
గణుతియొరంప శక్యంబు గాదునుమ్మి.

౧౦

సీ. సకియముద్దుమొగంబు చంద్రబింబమెనుమీ నెరిదృక్చ కోరముల్ నిలిచియుండె
తరుణిచన్దుబ్బలు తన్నిమొగ్గలెనుమీఁ చూచుకభ్రమరముల్ సొంపనెఱసె
వనజాక్షిపాక్కిలి వల్లికమెనుమిరోమలతాభోగియాడిజాగె
బాలికామణివేణి నీలాంబుద మెనుమిశ్చంగార రసవృష్టి చిలుకదొడఁగె
నహాహామనుజేశ యత్తలి. కామబోడి.
సారసాందర్య మమరభుజంగయత్తు
గరుడగంధర్వ కేన్నరాంగనలకైన.
ఖదరవరవణికానులకైవఁగలదె చెప్పుమ.

౧౧

క. నడమందమునైకపునె, న్నడుమందము లేటివాటునకు దీటగుకీ
ల్జడచందము తద్దయునె, వృజిజండము దెగడుగళము పరలుతజెలికి.

౧౨

సీ. చంద్రవిస్ఫురణంబు సన్నగిల్లఁగ జేయు నెలతనవును మేను నెమ్మొగంబు
సారంగముల విరస్కారంబుగావించు మెలతచూపులు నడల్ మెఱుంగుదురుము
చక్రంబులను భంగసరణి గ్రిందొనరించుఁ బొలఁతిగుబ్బలుకటి పాక్కిలియును
హీరంబుల గరంబునీసడింపగఁజూచు గలికివల్చాల్పును గొనునాటు
నవనినాయక యాభువ నాచ్ఛతాభి
నవవిలాస కళాసముచ్చతి ననముకా
చెఱువనదుదుగ నెదురుఁ తలలుగలుగు
వలఁతికైనను గణుతింపనలవి గాదు.

౧౩

శ్లో. జౌరాసారలరారు కౌష్ఠ్యచలికౌష్ఠ్యపరంబయోభృశ్శసా
సీరప్రస్తరజైవల భ్రమరికా శ్రీలక్ష్మ విడంబించి మ
జ్జారే సారవిసార సారసతటిత్సరంగభృంగాంగ భూ
నారాచోత్పలకైరవోత్కరము నెన్నంజాలు దృగ్బాలముల్.

౧౦౯

గీ. కమలమయ్యంతి ముద్దుమొగంబుఁ దొడరెఁ, గలుచుజాలక రేకెత్తి నభముతెల్ల,
విచ్చుటయు నీరజంబయి పిచ్చలించి, తరుణియడుగులునట్టుక తరలమండ.

ఉ. చందురునందుకందు జలజాతముఁందు రజోవికారముం
జెందగ ముద్దొనర్చి సరసీకుహ గభుకడులొఁ గృశించి యూ
నిండమరల్పుకోడలచి సెరుపులో నకలంకమైన యూ
సుందరి ముద్దునెమ్మొగము చోద్యముగా సృజియింపఁబోతోమొ.

౧౧౦

నీ. ఉవివక్తన్బామలకు నోడిసింగిణివిండ్లు వడివంగి శరమూని యడలఁబోచ్చె
సకియనానకునోడి సంపెంగపూమొగ్గ విచ్చుమ్మోగోయి గచ్చునరిగి
చేడెఁబర్వరుసకు నోడివజ్రపుతాలు పుడమి నదృశ్యమై యుదగియుండె
యువతి కెమ్మోవిడి నోడితామరకెలచి బిట్టుత్రాసంబూని చట్టానడిమి
జలజముభివీనులకునోడి చక్కిలములు, పలు దరంగుల నడిగన బడఁగనలిఁగె
లోనుపడియుండె నయ్యారె లోకులెరుఁగ, నభివ జ్జవిసోయగంధర్వవలపి గాడె.

క. ముకురాభవదనచెక్కులు, ముకురంబుల గరమదవిలి మాయగఁజేయుట
సకియగళము దరములను, త్సుకుత మెయింఁజెల్లపుచ్చి నుడివడిఁజేయుట.

౧౧౧

గీ. రతిమనోభవకేలి కారామపూత, లతలు సతబాహువులుకెసలములుపొందు
లసమసాయక కాసారబిసము లతివ, భుజములం భోజిములు శేయంబులంబునెల్ల.

క. చెండ్లుక మేలిమిబంగరు, గిండ్లుక గజనిమ్మపండ్లు గీలికంఠగెఁబల్
గుండ్లుక వనితామణిపా, లిండ్లుకునరిగావు గదమహివదలిలక.

౧౧౨

ఉ. పొక్కిలికల్గునక వెడలి పొంకపుకెంబగురామమోవి ను
వ్జక్కెరలన్నకై సరవిహగిపథంబున నున్నగుచ్చ చ
జ్జక్కవదోయిఁగాంచి చనఁజాలకనిల్చిర చీనుచాలునా
జిక్కెరబొమ్మయూరువిల సద్భతిమీరు భరాపురందరా.

౧౧౩

ఉ. నిర్దపుణాలువాచసిడి నిగ్గులనెమ్మొము తమ్ముకెంపుల
నుదుజొకారపుందొంగు మోవిమదావశకుంభపాణిఁదే

దద్దబెడంగున్దవయు దానొనరించు విభాతయద్దిరా
దద్దెరమెల్లగూర్చి వనితామణి నెన్నడు మెట్లొనర్చెనో.

౨౨

క. జలధితరంగావళీల, ప్పాలతుకవళులను జయింపఁబూని జడత్వం

బలరారె నెగసోపడుచుం, బలుమారు గడంగిసంగపడియడఁగెఁజూమి.

౨౩

సీ. శుకవాణిజఘనంబునకు మిట్టుకల్లముల్ గలయిలతులయని పలుకరాదు

చిసబాహపిఱుఁదులకిసుమంతశేసేయా ప్త లిసంబులెనయని పోల్పరాదు

తరుణిపెంపొడలకుఁ బొరయూడిబిగిచెడు ననటికంబంబు లీడనఁగరాదు

నాతిజంఘలకుఁ గృణప్రాయమగు శాలిగర్భముల్ దొరయని కాంచరాదు

ముగుదమిఁగాళ్ళకస్పల ముచ్చముడఁగి, యెడఁగుతాఁబేళ్ళజతయని నుడువరాదు

చెలియపదములుగాఁ జొక్కి దళముకొనెడు, చిగురుటాకులు సరియని చెప్పరాదు,

శా. ఆవాలుండలికన్న దామరల చాలాకప్పు పెన్దొప్పలీ

లావాటంపుగదానిబంగరపు మేనాముద్దునెమ్మైము జా

నావిన్నాణపు గబ్బిగుబ్బిగవసారాకావి కమ్మోవి తీ

శేవామాత్తులమందు గల్గిమసుమి యీరేఁబులొకంబులక,

౨౪

సీ. తరుకులేఁ జెక్కుటద్దముల ముద్దులుగారు నెమ్మేన నవరంజి నిగ్గుదేలు

పలుకులఁగపురంపు పలుకులుఁబ్బడిబారు వాతెరనమ్మతంపు వరదవారు

చాపులవిరిగల్వి తూఁపులుఁబ్బడివాసు వేనలిశృంగార ధృష్టిమీఱు

పొగరుగుబ్బలనాము పొరిఁబొరిచైవారు నగుమొగంబునఁ గళల్ నిగిడితూఱు

సహహస్యపచంద్ర యజ్జవరాలిసారు, సారవరవణికనులకైన మౌరగేందు

వచనలకునైన గలుగ దివ్యసుధగలుగు, చేడియోజోడగుడురంచుఁ జెప్పినేల. ౨౫

గీ. అజుఁనాకృషిసలరుఁ జెల్వారుమేను, కృష్ణరుచిగాంచె సాకబరభరంబు

విజయశంఖాకృతిఁదన ర్చెవొందిగళము, బాలనిసుఁబోలె మీనత్తపట్టివగుట. ౨౬

క. బంగరుబొమ్మతెఱంగున, రంగున బొంగారునక్కురంగీదృశతో

సంగతియొనగూడని నీ, శృంగారంబేల మేని చెలువంబేలా.

౨౭

శా. ఓకందర్ప సదృశిలాన వినుమోహోపల్కు లింకేలయా

కోకద్గంధ్వసమానపీనకుఁజయా క్రొమ్మించుపెందీవయా

పాకారాతి మణిఘృణీ చకచక తృప్తీత ధమ్మిల్లయా

రాకాచంద్రనిభాస్యయా మదవలీ రత్నంబు నీకుండుగుణా.

౨౮

- క. అనితెలిపి యతనినీడ్కొన్ని చనియెనీశారదుఁడు నైజసదనంబున క
జ్ఞానుడంతటనక్కంతా, జనరత్నము చెలువునుదిని పంచడిగొలుపక. 30
- ఉ. ఎప్పుడుగందుఁగందు గలయిందుని నిందయొకపాపూను న
య్యొప్పులకుప్ప ముద్దుమొగమొక్కట చక్కెరకమ్మదేనియల్
చిప్పిలుదానివాతెరగజిక్కిననెప్పుడు పంటనొక్కుదుకో
ముప్పిరిగొన్న మోసామెన నూల్కొననెప్పుడు గొగలింపుదుకో. 31
- క. ఎక్కడి సుభద్రద్వారక, యొక్కడ యీశాతకయొక్కడే నెక్కడహా
తెక్కలి దెయ్యంజెక్కడి, మక్కువగన్పించెనాదు మనసుగలంపక. 32
- ఉ. ఏలవసుంధరామరకుశేంద్రుఁడు ద్వారకకేగ నేగియా
బాలికచందమెల్ల సులభంబుగ నాకిటదెత్తెదెల్పినక
వాతెముదానిపైనిపుడు నామదియేలతవుల్కొనెకొడగా
జాలిపెడందయై పొదువఁజొగె నహాయిక నేమిసేయుదకో. 33
- చ. కజయిడరానికూర్కిమదిఁ గ్రమ్మియొకప్పుడొకించు కేనియుం
గడిభుజయింపనైపదరగంటను గూరుగురాదు మాయురే
పెడవిలుకాని చేతికురువిందపు బొమ్మయనందనర్పు న
ప్పడతుల మిన్నఁగన్గొనెడు భాగ్యమునాకిక నెన్నడబ్బునో. 34
- చ. అని మరియును. 35
- క. చింతాక్రాంతుండగుఁగడు, సంతాపము బెందుఁగుండుఁ జాలినడలుదు
దాఁతానంతలతాంతశ, రాంతదకాశలంతకంత కగ్గలమైనక. 36
- మ. అళుకుంగన్నుల నీరుచిల్కునులుకుకొ హాహాయనుంబిల్వకే
పలుకుంబాన్పున నొసస్సరంచుబొరలుకొ జైలాలకించుకొ దిశల్
గలయంగన్గోను బల్వరిందుబెడరు న్నాసిల్లులోలోన గుండుకొ
దలయూఁచుకొగినియుకొ సడించుకొను సంతాపాతిరేకంబునకొ. 37
- స్త్రీ. మగువయాకారంబు మరిమరియెవనెంచు నెట్టిసూడిదలిడ్డనీసడించుఁ
జనవరుల్ మనవిచెప్పినఁ బరాకొనరించు నొగిరంబిదెయన్న నొకిలించు
నొడలిమేల్ రవణముల్ బడిబడినెడలించు తమ్ములంబిడఁజిన్న నుమ్మలించుఁ
బరిచారకులుఁమ్రోల బలిసియున్న సలించు మించుటద్దముగన్న సంచలించు
నదరిపడిలేచి నల్లెళలాలకించు, కలికిపుడకఁబైసనిబయల్ గొఁగలించు.

- పరవశతమితిసూరకై పలుకరించు, మదనవిశిఖాగ్ని దగదహ్యమానుడగుచు. ౩౫
- సీ- కలకంఠీశుకశారికలధాకలకులోగు కొదమతుమ్మెదచొప్పు రొదకువీగు
వలినాలిగాడ్పుబోడలసోకులకుఁ నూలుఁజలువచ్చెంగలువతావులకుసోలుఁ
గలువయనుంగు వెన్నెలకాకలకుఁ దారువలపు బన్నీటిదాఁ కలకుఁదారుఁ
దలరుగమావి మోఁకలకుబెగ్గిలికుందుఁ దెలిగప్పురపుబూదికగుకుఁగేంగు
నాతతస్థిత బలమనో జాతశాత, చూతజలజాత విశిఖసంఘాతఖాత
యాతనాధూతచే తోంబుజాతుడగుచు, భూతలాధీశుడిదుమలఁబొరలు ముందు
మ. వడియకొబ్బాసమునుజ్జగించి కపటవ్యాపారమేపార నె
ప్పుడుఁగీడైనపశ్చిముల్ వలుకుచుకొ భూరిపియాలంకృతుల్
సడలంజేసి పదాధకావాంఛయొకపజ్జికొ లేకదులకాక్షణం
బదరంగాకవిశీతినుండె మతిలేకచోచి సభాదూరుడై. ౩౭
- క. ఇవ్విధమునఁ గవ్వడియాఁ, జవ్వనిపైఁ దలఁపుఁలిపి జాలియొసంగం
బుప్పువిలుకాని బాధలఁ, గ్రొవ్విరిలొలోనఁ గందికుందుమనుండెకొ. ౩౮
- గీ. అక్కడ సుభద్రయును దమయన్మ్రమోల, నక్కజంబుగవిజయుని చక్కదనము
విప్రపుంగవుఁడెఱిగింప వినిమనమున, నాశుభాకారు వరియించు నానవపిలి. ౪౦
- ఉ. ఎన్నడుమాతునేను ద్విదశేంద్రకుమార రమాకుమారులం
గిన్నరరాట్కుమారునిఁ బ్రకృష్టమనోహర రూపరేఖచే
బన్మమునొందఁజేయఁదగు భవ్యతరాకృతి వానినద్దపుం
బున్నమచందమామనగఁ బూసుచుఘోబ్జము వానిఁగవ్వడికొ. ౪౧
- శా. ఆరాజన్య శిరోవతం సముసమున్యత్రీప్తి రక్షాగౌగిటకొ
గార మారఁగఁ గూర్చిపేర్పు నెలమింగంపదకాకేళీకథా
ధారంధర్యము మీఱసెలుకొన సద్యస్సౌఖ్య లీలాపయః
పారావారమునందుఁ దేలెడుమహా భాగ్యంబునాకబ్బునే. ౪౨
- ఉ. ఆరయనాదు దివ్యమణిహార మహారజతప్రసక్తభూ
షారు చిరాబలకాదులును సారపటీరతుషారనీర కా
శ్చీరమృగీమదాగరులు తిత్రనికేతన వీటికాదులుం
గోతఁగ నేలయాన్మపతి కురిపరు నెయ్యము గల్గకుండినకొ. ౪౩
- క. ఎన్నిడిటువచ్చునజొనుఁ, డెన్నఁడు ననుపెండ్లియాడు నిఁపాదపగన

న్నెన్నడు కౌగిటఁ జేయఁచు, నెన్నడు నాకోర్కీదీర నెనసిఁబొందున్.

౪౪

ఉ. అలలనామనోజుఁడు సనూదర వీలలనాగశంబునన్

మేళిమితాళిబాట్టు రహిమిరఁగఁ గట్టిసుపాణిముత్తైపుం

బ్రాలు శిరంబుపై సురుచిరంబుగ నించినయేనిగట్టురా

చూలికినోలిఁ బూడిలిడివోతలొనర్చి కడంకఁగొల్పెనన్.

32

ఉ. అద్దిరనాకువాని నెనరబ్బకయున్నఁగడిందజాలిలో

దద్దవెడందయై పొడవిదపకాళ బాణపరంపరాతికాళే

నెద్దొసఁగుతో ఘటిల్లునొమహి జనులేమనియెందుకోకదే

సుద్దులకేమితమ్మిపువు చూలితలంపెటులున్నదోకదే.

౪౫

ఉ. అవ్విభుచెంతకేగి వినయంబున నాతెటగెల్ల నల్పిరా

నెవ్వరివేడ కొందు నటులేగియనంగులు నన్ను వించినన్

నవ్వులదెట్టియయ్యవని నాయకుఁడెగుగ నెందునేమొకా

దవ్వులవార్త లేడవని తామణులేడ వెడందలేడికిన్.

౪౬

సీ. ప్రియమాగకమలరాజ విరచిరనచటికా శేలవేల్పుల పెద్దయేలవచ్చె

వచ్చయచ్చులువుగా విచ్చలనిడినాసురేంద్రసూతయుయార మేలతలిపె

దెలిపిననలరి యెంతేకూర్చి మెరయనాహృదయమాతనిమీఁద శేలతవిలె

దవిలినతెఱఁగు మంతనమున నొరులకు నెరిగింపఁబోవ సిగ్గేలపొడమె

పొడముగాకమి యమ్మేటి పొందునాకు, గలుగుకొరకెట్టి మున్నరికలమెలఁగిన

మెలఁగఁదగుఁగాక యహహయూ వలపునిలుప, నలవిరుయటంచుమరియునన్న తిన

నయన. ౪౭

మ. కలఱంగోరుఁగవుంగలింప దివురుం గానిఱ్ఱుఁ గమృచ్ఛయుజే

గ్గిలుగెంగేల్ నునుఁ బెక్కునందిడుదిశత్ గ్రేకంట నీక్షింమపె

త్వెలఁబోవున్ బయలారికించువగచున్ వేసారుదూపిల్లునొ

దలయూఁచుం బలవిఁచునుస్సురను వంతంగుందు నెంతేనియున్.

౪౮

క. అద్దముగన్గొనినొసలన్, అద్దదుఃస్తూరిలేఱి తినదన్నంబే

కొద్దిగనేనియుకంటకి, నిద్దురగానదువిడెంబు నెరిగొనదెపుడున్.

౪౯

చ. చిఱ కలగొట్టునెచ్చెలులు చెంతకువచ్చిన కిట్టును రొకే

శిలకిలనవ్వు నంచలను గించుకరఁబు. రువ్వకారికల్

వలికిన గుండుఁ దుష్టైదల పాటలకుందిగులోందునద్దిరా

చిలుకల కొత్కియబ్బురపు జిత్తవికారము తెన్నజిత్రముల్.

౩౫

సీ. కలఁగుమత్త మయూర కలహంసకాకిర కలకంఠకంఠ హుంకారములకు

మలఁ గునానాసూన నుకరందరసపాన ధావస్సృగువ్ర తారావములకుఁ

దలఁకుఁ జిందనశైల తటసమాగత బాలమంపగంధా నిలాస్పందములకు

నులుకు శీతమయూభ విలసితకిరణౌఘ సాంధ్రచంద్రాతపాసారములకు

తలఁగునుద్దండ పటుగజా దండనిహిత, చండపుండ్రదేక్షు కోదండదండగళిత

రతిమన్దోహరఘోర నారాశములకు, మిగులమది నోడి యమ్మున్దు చిగురుబోడి, ౫౪

క. అటులజూనుఁడు సుభద్రయుఁ, బటుతరమోహంధకార పరవశతమెయిం

గటకటఁబడు మండిరి హృ, త్పటములనుద్వాహకాంక్ష పారిబారిజెరయున్.

ఉ. అంతటనొక్కనాఁడొక ధరామరవక్రుని గోవుఁదస్కరుల్

సంతసమొప్పఁగోలు కొనిచయ్యెన నేగిన నాతఁడెంతయున్

వంతగలంగి శీషకామును వక్త్రము నుమ్మడిమోదుకొంచు న

క్కుంతికుమారుమేడ కడఁగుయ్యడినన్ విసితత్తరంబునన్.

౫౫

గీ. మేడడిగ్గునుటికి క్రీడివిప్రునిడాసి, యతనిమాటలెల్ల నాలకించి

వెరపుమార్చి పాండవే యాగ్రజునిమేడ, కేగివిల్లునమ్ము తెలమిగొనియె.

౫౬

మ. కొనియాడోరులఁ ద్రుంచిబ్రాహ్మణునకున్ గోవున్ సమర్పించి గొ

బ్బుననేతెంచి కృతాంతుసూతికి నతుల్ పొల్పాటగావించి తా

మునునెయ్యంబునజేసికొన్న నియమంబుండెల్పి యొక్కొందుదా

బనిమీఱన్ ధరణీపదక్షిణ మొనర్పంబోవఁ బ్రాధిక్వంచినన్.

౫౭

క. ధర్మజుడజూను గనుగొని, నిర్మల మతిఁబలికెనిట్టా నియమంబులు దు

ష్కరులకుఁ గాకసదచుల, ధర్మవిచారులకునేల తత్వజ్ఞనిధి.

౫౮

గీ. కోప్రదక్షిణంబు సుప్రీతిఁజేసిన, గోప్రదక్షిణంబగుంగదయ్య

యట్లునేయుమనిన నతఁడువిన్నంబోయి పలికెమృదులమధుర బాషణముల.

౫౯

గీ. అన్న ధర్మరాజ మున్న తీథాకచర, ణంబుసేయుబుద్ధి నాకుఁగలదు

కార్యకారణములు గడుసేకమయ్యె, నిత్తతీనితనకుఁ దాని పైవగతిని,

౬౦

క. కావున తీథాకచరణము, గావించిరయంబవత్తుఁ గ్రన్ననసెలవి

మృవలదని పలుకకయని, వేవేలవిధములఁమొక్కి వేడిననతఁడున్.

౬౧

- గీ. సమదమునొందియపుడు విశారమండు, మొదలుగాఁగలవిప్రోత్తములనుబరిజ
నములగొండటిదోడిడిసముచితప్ర, కారమునఁబల్కి చీవింబికొఁగలించి. ౬౨
- క. పొమ్మనియూనతియొసఁగిన, నమ్మనుజాధీశమణికి నభివాదనముల్
గ్రమ్మరనొసరిచి బంధు జ, నమ్ములచే నాజ్ఞగొని మనంబలరారణ్. ౬౩
- క. కుంతికిని భీమసేనున, కెంతయుసద్భక్తిమొక్కి యెలమిఁగవలకున్
సంతసమొదవఁగఁ బలికి ని, జాంతఃపురి వెడలె బరిజనాన్వితుడగు మన్ ౬౪
- గీ. అవ్వధంబున ధర్మరాజానుమతిని, దగిన హితబంధు లైధిఁకొత్తములతోడఁ
గూడుకొని కీడిగడితంపు వేడుకలర, భూప్రదక్షిణ మొనరించు బుద్ధినరిగి. ౬౫
- చ. సురుచిఁలీలఁ గన్గొనియె శోభనదివ్యసరోజ మాలికా
పరిమళ లాభలాభ మదబంధరజింభరవానుషంగడు
భక్తరదురితౌఘ భంగనతిభాస్వర గాఢతరంగరంగదీ
శ్వరమకుటాగ్ర రంగశుభ సంగనుగంగఁ దగంగఁ జెంగటన్. ౬౬
- క. కనుగొని హాషాద్భుతముల, మనమునఁ బెనఁగొనఁగ నికటమహిఁ బొగిలి వం
దనము లొనరించి మృదుకర, వనజంబులు మాళిఁజేర్చి వడిశుతియించెన్. ౬౭
- క. ఆంగజహరముకుటాంతర, రంగా విమలాంతరంగ రంగత్తుంగా
భంగతరంగా వృతచ, క్రాంగానతిసేతు నన్ను వరయుముగంగా. ౬౮
- గీ. అవ్వ నిన్నుడవ్వ డవ్వలఁ బొడఁగన్న, ముక్తికల్లునటయమోఘభంగి
నీటమునుఁగుఫలము నేనెటుంగనుసుమీ, దివ్యతరతరంగ దివిజగంగ. ౬౯
- క. జ్వాలాభీలానలయుత, హాలాహలమారగించి హరుఁడటుసోఁన్
నీలలి తామృతతేజము, మాళిపయింజలికి యతని మనిఁగితిదిగదా ౭౦
- కా. నీతీరద్రుమకోటతాంతర చరన్నీడోద్భవ శ్రేణులున్
నీతోయాశ్రితమత్స్య కచ్చపములు స్కించున్ నిజేజేంద్ర సం
ఘాతారో కితఘంటికాఘణఘణత్కారాతి భీతాహిత
వ్రాతాంభోజముభీ జనస్తుతమహా రాజన్యకంఠెన్ నతీ. ౭౧
- కా. నీనీరంబులఁదోఁ గుమానపుఁడు నినిఁద్రప్రభావంబునన్
నానాకల్కష కోటిమీటి దివిషాన్నారీ జనోపేతుఁడై
యానందప్రదరత్న కేలితవిమానారూఢుడై స్వగన్ భో
గానూనస్థితి నుల్లసిల్లుఁగద గంగామంగళాంగీ మణి ౭౨

- క. ఆని కొనియాడుచునన్న, మునుకలుగావించి దానములనిప్రతతిం
దనియించి తత్తటంబున, ఘనతరమౌనమున జపము గావించునెడన్. ౭౩
- గీ. సరగనచటికులూచినాఁ బరగునొక్క, యరగ కన్యకనెచ్చుది నరుగుదెంచి
సరగనుంగొని తన్ననోహరవిలాస, విభ్రమములకుఁ గడుమనోవీధియందు. ౭౪
- ఉ. అబ్బరమొంది చంద్రుఁడోజయంతుఁడొ కంతుఁడొ యవ్వసంతుఁడొ
లిబ్బలి రావపాపడొ భళియితఁడారయఁ గాకయున్న నీ
నిబ్బరపుంజగా సొగసు నెక్కొనసేర్చునె వీనితొమ్మనక
గుబ్బలు గ్రుచ్చిహెచ్చరికఁ గ్రుమ్ములతాంగిదె భాగ్యమెన్నఁగన్. ౭౫
- చ. తొగరు మెఱుంగువాతెఱయుఁ నోరపుకొన్విరి దమ్మిఁజేసులక
నగఁదగు కన్నఁదోయి పులినంబులగేరు పిఱుండునందమున్
సొగసులు గుల్కుపెన్నెరులు చొక్కపుముద్దు మొగంబుగల్గునీ
జగమగనింగనుంగొనినచానవిరాళిఁ గలంగకుండునే. ౭౬
- ఉ. చక్కెర వింటిదంట నెకసక్కెములాడు గదయ్యవీనిమే
చక్కవనంబు నెన్నడుము సొరుగలందుగ దయ్యసింగమం
పెక్కుల పెక్కుతీరు పడఁజేయుగదయ్య మెఱుంగుటద్దము
స్కక్కువ వీనికొఁగిటఁ బెనంగెడు భాగ్యము నాకుగల్గునే. ౭౭
- గీ. వీనిమోక్షితేనె లానిచెక్కులముద్దు, గొని మిటారి గల్బిగుబ్బగనసు
రమ్మ గ్రుమ్మనెచ్చి కమ్మనిల్తునికేళి, నెనయకున్నవయిసి గేలనాకు. ౭౮
- క. అనిమిగుల మున్నరికె నా,తనినెత్తుక వేగబరచి తనకేళిగృహం
బున నునిచిన నన్యజయఁడు, గనువిచ్చికడంది మీఱఁ గనియుల్లుమునకన్. ౭౯
- సీ. నవనవకిసలయొన్న తరసాలమువోయి మినుకుబంగరుమేడ మెరయుఁజేమి
యక్షుద్రమణిసైకతాగ్రభాగమువోయి చలువకొన్న సపాన్సు మలయుఁజేమి
నిస్తండ్రకల్లోల నికురంబములువోయి రేరాచరామెట్లు గూరుఁజేమి
పరిపుల్లజలజాత పరిమళంబులువోయి కమ్మకస్తురితాపి గ్రమ్మఁజేమి
యారవేమున్న సురసరిస్తీరభూమి, నున్న యిదిలేదొ కలగంటి నోమరేమి
మాయయో రాకయిదియంచు మరలిచూచు, నవసరంబున నరిదియొయార మెనయ.
- చ. తలుకు పసిండిబొమ్మయొ సుభాకర రేఖయొ మించుదీపయో
చిలుక పరాడితేజి వొరచేతిని గారపు నిల్వటద్దమో

- జెలగనరానిచూనికమొ వెన్నెలతేటయొ నాచనప్పుతే
గులుకు మిటారి నొక్క మదకుంజరగామినిఁ గాంచెఁ జెలగటన్. ౧౦౦
- గీ. కాంచి దానిమనోహరా కారరేఖ, కదృతంబది యార యియ్యంగనాల,
లామూరుని సామ్రాజ్యుక్తియనఁగ, బరఁగుచున్నది కన్నులపండువ నచ. ౧౦౧
- ఉ. చూడమె చెప్పగావింపమె శోభనకాంతి యుతాంగులైన యీ
చేఁడుజగంబులందుఁ గలయిందునిభాస్యలవారతెల్లని
చేడియమేలుబంతి కెననేయనాకింతయుఁ బోలనేతుకారే
వేడుకయయ్యెబో మదికి వేమరు నీమదిరాక్షిఁ జూచినన్. ౧౦౨
- ఉ. కన్నులచెన్ను నెట్లయినిగారమా చెక్కుల పెక్కుమోముగో
మన్నులకొనుజాను మొగమందము వేసలి నాగుగుల్కుతే
జన్నులనీటుముత్తరుల సొరువడంద పిలుచుచందము
న్నన్నకడిందయై మదికి నత్మను నేదము గూఁచెకనియ్యెడన్. ౧౦౩
- క. అనికొనియాడుచుజెంతం, గనుపట్టునొయారికలువ గంటింగనియ
య్యనిమిషరాజతనూభవుఁ, డెనలేని మనోనురాగ మెనయఁగఁ బలికన్. ౧౦౪
- ఉ. ఎక్కడిదానవీవు హరిణేక్షణ యీజగమెద్దినీవు న
న్నిక్కడికేలతెచ్చితివి దేమిటియోజభృథప్రతస్తుతై
దిక్కుల వెంబడింజను విదేవుల నిట్లొనఁప బాడియే
యక్కటబేలనై యురక యారడిజెందుట మేలచెప్పుమా. ౧౦౫
- గీ. అనిన నప్పాపరాఁ జవరాలురాచ, మిన్నదిన్నని నిడుసోగ కన్నుఁడోయి
బేలఁ గన్గొని యోషుదతీ మనోజ, వినుము నాచందమంతయు విన్నవెంట. ౧౦౬
- గీ. ఈజగంబురసాతలంబేనులూచి, యనుభవంగమరాజ కన్యకనునీ వి
లాసగరిమంబు గాంచి యుల్లాసమొదవ, నిన్ను వరియింపఁగోరి బాగున్నదికల. ౧౦౭
- క. ఇటఁదెచ్చినదానవిశేం, కటకటజాలోకనమునఁ గన్గొనినను నె
క్కటి వలరాచ దురంబున, బటుగతివలరించిప్రోవు ప్రభుదంబేనఁగన్. ౧౦౮
- గీ. అనుఁడునుదురాజముభి కెట్టులనిదుఁగ్రేడి, భూతలంబేడ భుజంగేంద్ర భువనమేడ
తరుణులెచ్చట మరియ్యపురుషులేకట, నహహ యీదుండగంబేల యుహింపనొట. ౧౦౯
- క. మోహవేదంబుననెడ, రూపింపగఁ బరునిగోరు టుపితమెనీ కి
ట్లాహా మేల్మేలెంతటి, సాహసురాలపె భుజంగసాహసనయానా. ౧౧౦
- గీ. కాముకుఁడుగాక ప్రతమూని భూమిదిరుగ, సేమమునఁబోఁభువన్నిట శేమిపనిగి
ప్రేమమునఁదెచ్చితిమిమేర యేమనోట్ల, సోమనిదతోపమానాభి రామచందన. ౧౧౧

- గీ. నయమున విధిజ్ఞులైతి నరసతులకు, పరశధూమణి నెనయంగఁ బాడియకునె
బేలయిరిత్తుకోకెనీకేలయిన, భావముగలంగి యప్పుప పాపపాప. ౯౨
- ప. కనుఁగవన్తులందువులు గ్రమ్మగ గడ్డదకంతయై మొగం
బునఁగడువిన్న బాటాదవముప్పిరి గొన్వలవంతఁ బల్కెనో
ఒనవరచంద్రయోసయ విశారదయో జనరంజనైక శో
భనతరరూపయో ఘనకృపాయటు లానతిహంగఁజెల్లునే. ౯౩
- గీ. కన్నియనుగాని కేరొందుగాదునీకు, జన్మయిడియుంటి నాయెలజవ్వనంబు
ప్రాణరతుకు మిగుల బుద్ధింబుగలదె, నీవెఱుంగవె సత్కృపా నిధివధీశ. ౯౪
- గీ. మాఁవాధీశ యింకఁ జెక్కుమాటలేల, ఘోరమారకీరాత దుర్వారవిభు
శిఖిశిఖాయాత నలచేఁ గృశింపనీక, నీకవుంగిటఁ బొదవి మన్నించుమిపుడు. ౯౫
- గీ. అనినమదిలోఁగరంగి యమ్మనుజవిభుఁడు, దానికెం గేలువట్టి పూపానుపునకుఁ
దార్చి స్మరకాన్త నియతి విస్తరిలమదన, కేలికా సౌఖ్యజలరాశి నోలలాచ్చె. ౯౬
- క. అంతట నిమ్మహికాంతుఁడు, కాంతాల్లాజైకచూళి కారత్నమున
త్యంతముదంబునఁ గన్గొని, యింతింతన రానికూర్చి నట్లనిపలికెన్. ౯౭
- గీ. రమ్మ ఘణిరాజకుల కరిణాజయూన, యిచట నింక బాగొవడికాన నచటతైధిక
కావనీసురులాత్మనేమని తలంతు, పోయివచ్చెన నెలవిమ్మ పాలుపుమీఱ. ౯౮
- ఉ. నావుడు విన్నబాటాదవ నాగకులాంబురు హక్షివల్కెనో
భావజరూపయోపరమపావన యోరసికాగ్ర గణ్యనిక
బోవఁగ వద్దటంచు మడిబొంగెడు కూర్చినితోడ నాడినక
దేవర చిత్తవృత్తి యొకతీరుగ నుండునో యేమిసేయుదున్. ౯౯
- క. ఎన్నడుచూతునో నిను నా, కన్నుల కరవెల్లదీరఁ గ్రమ్మరనికనా
శన్నజనావన గుణసం, పన్నాధీమత్ప్రసన్న ప్రభుజనమాన్య. ౧౦౦
- శా. నీచెల్వంబును నీవిహాసమును నీనినికాద్ర తేజంబెనీ
వాచాప్రౌఢిమనీకృపాగుణమునీ వైదుష్యసామగ్రియున్
నీచంచన్నయనాజ్ఞావీక్షణమునీనిత్యప్రసన్నత్వమున్
నాచిత్తంబునఁబాయజాలదుగదా న రీలతంతాయుధా. ౧౦౧
- క. నీకును నాకునునేస్తం బీరుణింగూపకానేల యెడఁబాయఁగనే
లాకట్టిడి దయ్యంబిక, వాకులుపెక్కేలవిబుధ వణికతథీలా. ౧౦౨
- ఉ. మల్లదిగొన్నప్రేమహన మన్మథరాజ్యసుఖైకలీలలం,
బైల్లుగనిన్నుగూడుకొని పెక్కుదినంబులు వేడ్కనుంటి నే

నెల్లెడలందు నిన్నె స్ఫురియింపుచు నుండుఁ దళంపు జేసి నీ
యుల్లమునందుఁ జూడయ యుంచుము రాజముభీమనోభవా.

౧౦౩

గీ. అనిపలికి కల్కి మేల్బొంతి యతనినపుడె, మరలజూహ్న వికడఁ జేచికా మదిఁ బెనంచు

కూర్చి నక్కునఁ బొడవి కన్గొనల జూహ్న, కణములురలంగఁ దనదులోకమున కే గ. ౧౦౩

గీ. అంతఃసైధికకహిత భూసురాదిజనులు, నృపతిరాకకు కడుసుత్సహింపుచుండి

రప్పడు విశారదునిజూచి యజ్ఞానుండు, శలికెన్నిట్లని యతిహృదుభాషణముల. గ.

గీ. వింతెవిశారద వింతయొకటి నేను బొహ్న పీఠటమున సరిభ్యవార్చి

జపమెనపుకాచునున్న సరుయంబునందు నులూచియన్వన్న గలాలనయున

యొక్కతెనచ్చి నన్మక్కు పడనోడొక్కని చనితన కేలిగా సోభమును

నిలిపితన్యవయు మంచెలమితో బహువిధంబులఁ బ్రభుఁడనవచ్చు మొగ్గు, పదమొకటి

మగువదీనత కంతయు మదిగరంగి, దానికోరిక నభ్యసించు గానానర్చి

సమృతిలఁబల్కి క్రమమనరగనిచుచు, కరుగుదెంచిది నెప్పుడి యచితయిల్లు

క. ఆచిల్వ చెల్వచెల్వము, వాచస్పతి నైవభాగి వరునకు నైవకో

బ్రాచుర్యగతినుతింప న, గోచకమగు నితరజనులకుం దరమగునే

చ. తగుటపసిండిబొమ్మ నెరతావుల గొట్టిఁగిలూపు గొమ్మ క

న్నులఁబలుకాని తూపుజిగిమాల్కొను కొరుమెఱుంగు కోపు క

న్నులఁడుచక్కెరేట వెలనిచ్చిన బల్లిరతనంపు మూటయే

లలనలు దానితోడెదుత నుల వివలాతల భూతలంబులకా.

౧౦౪

ఉ. ఆపెను గప్పుకొప్పు పొగసాపువుండెడులఁ జెండుగుబ్బుల

ద్దాపనమించుమించు తెగనాగిజయించు మిట్టూరిచూపుకొ

పాపుడమిందమిందమునట్టి పిరుందు పపందయా రయో

పూపనిగారపుకా వయసుపోటుల చోటుల నెన్న నున్నవే॥

గీ. పెనుగప్పు నునుగొమ్మ ననుగుప్పు విరితావు లరిబాలముల నామెతలకుఁబిలువ

మగమీలఁ దెగజాల నగువాలు జూపులు చలదురుచూపులై జనులగాడ

బలుగుబ్బులుల గిబ్బువలిగుబ్బు చనుదోయి సొబగుచూపర మచిచూరఁగొనగ

పగదాల బగదాలు దగ నేలుజిగిమోవి యువజనంబులకు నోరూతఁజేయ

సారసాకంగమదఘన సారగంధ, సారనీహారనీర కాశ్మీరభూరి

సారభంబులు విశలహెచ్చరిక బవకా, సురగకులబాల నామ్రాల సారపు నెరతు

గీ. నేయునేటికి వినుదాని సోయగంబు, దానిఁబుట్టించిపట్టి విధాతక్షణ

భౌగడరాదన్యలకు నెట్లు పొగడివచ్చు, బిత్తునిపైడిబొమ్మయా చిలువకొన్ను. ౧౦౫

గీ. అనిన నదవటుసంతసంబందియలని, బెక్కుబెటఁగులగీతఁంచి కక్కిరీటి

యనుచరబలంబుతోఁగూడి యచటదరలి, చనియె నెప్పుది నీహారతైలమురికు. ౧౧౧

నీ, పటుబలాద్ధతఘోర పంచాస్యఃఖశీర్య మాణదారణమంభ మౌక్తికంబు

తతగుహంతర నిరంతర చరద్భయదోగ్ర శాదూకాలనికురంబ సగులంబు

నివిడపాటీరద్రు నిష్కుహంతలఁగ్న ఖణిఖణామణిఘృణి భ్రాజితంబు

ఘనర్షరీసదాభ్ర గణాభ్ర మామిత ప్రమదనృత్యనల్లత్త బహిణంబు

సరస సంగీత విద్యాప్రసంగరంగ, మాణగంధర్వ యక్షగీర్వాణబచర

సుందరీబృగ పరిచ్ఛేద కంఠరంబు, పుణ్యగణ్యము నీహారఘోరగలు. ౧౧౨

గీ. ఉన్న ఉదెక్కి యచటినోద్భూయతెల్ల, గనుఁగొనుమఁ గొంతతెడపెచ్చటను మొఁగి

సలియంతఁ దడంపకాగస్త్యవటమ, హీరుహము గాంచి చ నెప్పుడు శృంగమునకు

గీ. అచ్చట హీరణ్యదిందు తీహావగాహ, సంబుగఁవించి విహిసగానములానచ్చ

చనియెఁబరిపనదైక సహితుడగుమఁ, బుణ్యకరమైన నైమళాకణ్యము నకు. ౧౧౪

క. అదూధభక్తినిచ్చట. నారాయణఁబూజిచేసి హరిపుణ్యకథా

సారామృతస్థానుండై, యారా కొమరుండుచనెఁ బ్రయాగంబునకన్. ౧౧౫

క. శంకాతులు దానునుమది, బొంతులఁ గైధండలూని పాదవిభ్రీవణి

సంగమున మునింగిన్తదవ, మంగళనాయకుఁ బ్రయాగ మాళవుఁగొలిచెన్. ౧౧౬

క. నారకతైధికజన పరి, వాతంబులగూడి పెక్కువారంబులు త

ద్వారాజిహారముఁలిపియ, వారణనటతరలిచనియే వారాణసికన్. ౧౧౭

నీ. మణికణికాకాటఫలా మజ్జనంబొసరించి గంగానదీస్నాన కలఁదనరి

లాలాకకముఖులైన హేళులఁదర్శించి కాలభైరవునుహా కాళుఁగొలిచి

యాదకేశవుల నత్మాకాశమునెంచి బిందుమాధవదేవుఁ బ్రేమఁగాంచి

శ్రీవికాలాక్షినక్షీణ భక్తిభజించి విశ్వేశ్వరస్వామి వినుచిచేసి

భూసుతములైన పుణ్యనదీనదముల, స్నానములు దానములు హితసరణిజేసి

కోటిలింగస్థలములు గన్గొనికడంక, డుంతివిఘ్నేశుఁ బ్రయథరాట్పత్రుఁబొగడి.

క. రయమున నచ్చోవలువడి, గముకుంజని పితరులకుఁ దగంబరటాక

క్రియలూచరించిగోధన, హయగజదానముల భూసురాపలిఁచనివెన్. ౧౧౮

క. కుతుకముననందు వెలువడి, కతిపయదీనములకుఁజేరి కనుఁగొనియె మహా

న్నరవితెతశృంగభాగా, నివృతతులసీతాననంబు నీలనగంబున్. ౧౧౯

క. ఉంతలు నింద్రమృమ్మన, రొంతరమునఁ దీధకామాడియటిగి సుభద్రా

గాంతుకగడనసుతగుణ, వంతులగన్నాధు సాధువత్సలుఁగాంచెన్. ౧౨౦

క. కాంచి ప్రణమిల్లితులనీ, కాంచనపుష్పములపూజ కడుభక్తినిగా
వించిప్రసాదములు నమ, పించి నుతింపంగఁ గొడంగ మృదుమధురోక్తకా-

క. పరికింపఁబతితపావన, నిరుదమెలుడునీకుఁజేల్లు పృథివీస్థలిని
సరియగుజేలుపుతేరీ, నిరుపనుకరుణానివేశ నిల్వదీనా. ౧౨౨

సీ. కమనియ్యతపనియ్య కాశేయకమువాని దశదరవింసనేత్రములవాని
సంపూణకపూజిమా చంద్రానవమువానిఁ గరతలశంఖచక్రములవాని
బలసుభద్రదాసతీ పరివృతుండగువాని నీలమేఘంకృణిఁ గ్రాలువాని
నిరుపమశృంగార నీరథియగువాని పరితపాననుడైనఁ బొంగువాని
నఖిలలోక్తక నాయకుడయినవాని, నిన్నుబొడగంటి తుధములు నెరయఁగంటి
నీలనగవాస విబుధవణికతవిలాస, శ్రీనిగన్నాభవిజయ లక్ష్మీసనాథ. ౧౨౩

ఉ. వాసవముఖ్యిక్ష్మసులవశ్యముగొల్చు భవత్సదాబ్జముల్
భాసురలీలఁగంటి సులభంబగు మేల్లయికొంటివిచ్ఛింద
చేసిన పాపసంఘములు చెప్పెడిదేమిఁక నాయదృష్టమో
దాసమనోరథాథక ఫలదాయక నీలనగాధి నాయకా. ౧౨౪

గి. శిఖరదర్శరంబు చేసినమాత్రనే, తొలఁగుచుండునఖిల దుష్కృతములం
నిన్నుజూచుపుణ్య మెన్న సేరితరంబు, నయవిలాసనీలనగవిలాస. ౧౨౫

గీ. అని జగన్నాథుఁగీతకాతాచి యచటదరలి, మోచమిగురొత్త శ్రీకూర్మమునకునేగి
నతజనశరణ్యుడగుకూర్మనాథుఁగొలచి, యచట వెడలిత్రోవఁజనుచుండెనన్నరుండు

క. అనిశౌనకాదిమునులకు ననఘాత్తుండైన రామహనుఁ యితింగిం
చిన నాలకించి వారాయన నవ్వలికథయుఁ, డెలుపుమని పేడఁబయుకా. ౧౧౬

చ. సశసిజపత్రనేత్రమునిసన్నతి పాత్రచరిత్రకల్పమోఁ
త్కరిలతికాఁవిత్రనిజదాస జనావన సూత్రదుగ్ధసా
గరతనయాకళత్ర మిహికాకరశేఖరమిత్రప్రత్యసం
హ రమణిజాలనీలజలదాంచితగాత్ర విచిత్రినైభవా. ౧౧౭

క. పారావారాగారా, సూరిజినాధార మారసుషమాకారా
ఘోరాఘాభ్రసమీరా, సారదయాపూరనీల శైలవిహారా ౧౧౮

మాలినీ. అతులితగుణధామా హరిశృంగారసీమా
శతధృతినుత నామా, సర్వలోకాభిరామా
క్రతుభుగవనకామా ప్రాంచదాకారకామా
దితినుతకులభీమా దేవతాసార్వభామా. ౧౧౯

గద్య, ఇది శ్రీశుద్ధగన్నాయక దేవదన్య కృపానిరీక్షణ సంలబ్ధపార కవిత్వావిదిత
కాండిన్యసంగ్రహ పుత్ర కూచినుంచి గంగ నామాత్యపుత్ర సకలవిద్యజ్ఞాన
విధేయ జగన్నాథనామాధేయ ప్రణీతలబ్ధుల సుభద్రాపరిణ
యంబు శృంగారప్రబంధమునందు
జ్ఞితీయాశ్వాసము.

శ్రీ

సుభద్రాపరిణయము-

తృతీయాశ్వాసము-

- క. క్రియచిరశుణనివేశా, దూరితభునాశ భూరిదురితవిశాశా
భూరితరనిజనివేశా, నీరజహితప్రకాశ నీలాద్రీశా.
- గీ. అనిధిరింపుము శౌనకాద్యభిలముని కు, రేంద్రులకు శామహామణియిట్టులనియె
వట్లు తెరవునజనిచని యజ్ఞానుండు, గాంచెముందర నతితరోత్కంఠుడగును. ౨
- క. సేంహకారోద్వలము నృ, సేంహశ్రీతలముకలువ సేంహరపటరీ
సేంహయితజుముమహా, సేంహవృత చిమునైన సేంహచలముక. ౩
- చ. మరియున్నహీనరంబు కైహసగుధరంబునుంబోత నీలకంఠావాసంబై మేరుశైలం
బునుంబోత నమేయశైలిక ఖామంబై వైకుంఠపురంబునుంబోత హరినిత్యనివాసంబై
బ్రహ్మలోకంబునుంబోత పరమహంససమాప్తంబై యలకాపురమునుంబోత సగ
ణ్యపుణ్యజవళరణ్యంబై కసాతలంబునుంబోత కవంత నాగేంద్రాకాంతంబై, హ

శ్లోనిధానంబునుంబోలె నశ్రాంతబాహుబాశ్రయందై త్రివిసంబునుంబోలె ననవరత
రంభాపిద్యంభమాణరదై మహారాజన్యరాజ్యంబునుంబోలె నపరిమిత కటకవిశంక
టందై సుకవికావ్యంబునుంబోలె ననేక మత్తణిపిల వ్యాసులందై నైమిశారణ్యంబు
నుంబోలె శుకముఖ ద్విజకులాలంకృతందై యొప్పు నప్పభవత వతింసంబుంగనుంగొ
ని పరమానందకందభిత హృదయారవిందుందై తపీయాధిశ్చకాకోపాణి బాసర్సి
యందు బహు సహస్రాదంభశుంభ జృంభ జగ్గజిన్తంభ సరభాసితంబును చంద
త్కంఠన పాంచాలికాసంఘయ సమర్పితంబును నశ్రాంతిదోస్తుంగ శిఖరావలంబి
కాత కుంభకుంభగుంభితంబును మనోహరి హీరసోపాన వితరణికా కింకరుజ్జిను
విగాజమానంబును గవత్కనక కటటాగళ శబ్దావంభుంగుగంబును నవచక్ష్మి
చిత్రోత్తలసాల గోపురప్రాసాద మంటప ప్రదీపితంబును బరతత్వవిద్యాగురీణ ప
కమభాగనతోత్త మనిపతితవేదనాద మేదురంబును సురూపలావణ్యగణ్య శ్రువాంగ
వాన్మత గీతవాద్యధ్వనమానితంబును హనుమద్గతుడ శేషఓవ్వ క్షేప జయవిజయ చ్చా
దశసూరిజసాధిష్ఠితంబును తౌకిక కాలాగరు కపూకార సామ్రాణికా ధూపవాస
నావాసితంబును సద్యోఘృతకృత ప్రదీపదీపితంబును బహుశాపూపసూప పరమాన్న
భు దధి మఘశ దకరాఘృతోపేత మహానైవేద్యహృద్యంబునునై రెండవనైగుం
తధామంబునుబోలి విరాజిల్లు క్రిందరాహ నృసింహదేవదేవాలయంబు పాదగని
వమస్కరించి యంతట గంగధారాది చతుర్వింకతి ధారానీరంబులఁ గృతాతగా
హుండై తులాపురుషాది మహాదానంబులొనరించి గభాకాగారంబు ప్రవేశించి.

మేదివీతలగుష్ట పాదద్వయమువాని విమలసంస్తబ్ధకణకములవాని
నవిరళత్రివళి సమన్వితమండగువాని కమనియ్యభవళ విగ్రహమువాని
విస్ఫుటపటుసటా విలసితుండగువాని దంష్ట్రాకరాళ వక్త్రంబువాని
మృదులాంసభాగ విస్ఫుష్టవాలమువాని నంచితనేత్రత్రయంబువాని
లాలితోత్తలభుజయుగళంబువాని, సింహశైలేంద్రనిలయుండై చెలంగువాని
శ్రీసమేతు వరాహస్వసింహదేర, గాంచెన్వపమాళికన్మలకరివుడీట.

అట్లుగన్గొని సాష్టాంగమాచరించి, మాలతీతుల సీహామ మయనుమమ
లూజగావించి గంధతాంబూలధూప, దీప నైవేద్యములొసంగి ధృతిసుతించె.

పూరుషహర్యక్షసుధీ వారావనదక్షుడివిజ వల్లభపత్నీ
ఘోరానిభనుజశిక్షా, సౌరకృపావీక్షసింహ శైలాధ్యక్షా.

నినుసేవించిననరులను, మునుకొనిఘనభోగభాగ్యములు ఛేదె.

- సవకాశసకలసమృద్ధి, జనరక్షణ రహసింహ శైలవృన్దింహ.
- మ. హరినీవేగతి నాకటంచుమును ప్రహ్లాదుండు ప్రాధికాంచినకొ
గరుడాచూడుడనై సమగ్రకృపవేగక వచ్చియబ్బాలకుం
బరిరక్షించిన మేటివంచునునే బ్రాధికాంతు నకప్రబోధమీ
యరిమత్త ద్విపసింహవీరనరసింహ సీమాన్తగాధిపా.
- గీ. అనుచువినుతిదేసి యచ్చోటు నెడదాసి, సకలతైత్తికాకాస్త జనులగూడి
కురువరుండువిహిత గోష్ఠిమార్గమువట్టి యిగి కతిపయప్రయాణములకు.
- మ. కనెనభ్రంకషదేపతాభవన రంగస్తానవృత్తక్రియా
భునసంరంభ విజృంభమాణ దివిషత్కాంతా నిభాకార భూ
ప్రణుతాగణ్య విలాసగణ్యగణికా పంచాస్త్ర కేళికళా
త్యనుమోదాంచిత హృత్సరోరుహుని దాదారామ భీమేశునికొ.
- ల. కవిసాష్టాంగనమస్కృతు, లొనరిచి పూజించిమిగుల సుపహారంబుల్
దనిదిసననాసంగియడ్డ, పునినత్కృపవడసి పాండవుండటకడతెకొ.
- గీ. కదలియంతమాతృ గమనాపహరిణి, యనుసమస్తకల్పషోగ్రభుజగ
భుగవరంబునైన గౌతమికేతెంచి స్నానదానవిధులు తమిసొనర్చి.
- గీ. అమృతానధిదాటి నైశముతరలి, కృష్ణవేణ్యాదికుభతరంగిణులయందు
మూర్తి మురిగియమామండై జనవిధుండు, చనియె గొన్నాళ్ళకెలమి క్రితైమానకు
- క. చనియెల్లికాజాకానసోపి మిని బొడగనివిమలభక్తి మీఱంగబూజిల్
బొసరించియన్తువాడే, పునిమధురవహోని రూఢిబొగడదొడంగెకొ.
- క. ప్రియదముననిన్ను ప్రోవుము, శ్రోమరాంబావదనకమల భవ్యపతంగా
శమనమునమదవిభంగా, యమలృపాపాంగ మల్లికార్జునలింగా.
- గీ. పింకారూపిణి పంకజాతిభవాది నిర్జరాద్భుతపాద నీరజాయ
గజచర్త చేలి నేత్రిజగజ్జనా చందత్త కారుణ్య నిరీక్షణాయ
- క. చిరసౌఖ్యయినేపురుషూతమణి నదృక్కునునీయ్య తరసిలకంధరాయ
కీ చాన్ద్రామ - సగర్వపూర్వామర పూర్వరాపహ భూరిభుజబహుయ
- వ. మరతున శమనాయశర్వాయ శాశ్వతాయ, శరధితుణాయ శంభవే శశిధరాయ
బునుంబోర్తగాయ పరిచితశతమఘాయ, శైలభవనాయతేన మశ్యంకరాయ.
- బ్రహ్మలోకంబునుండెనరించియచటవెడలి, పరిహృతమహాంహుగీయచోబరివృన్దింహుం
శ్యామలజనశరణ్యులై లగిరివడసి, నరగవంతుల వేంకటాచలముచేరి.

సీ. వివిధరత్నస్తంభ విభాజితమానంబు మరకతమణిఘృత మంటపంబు
హీరశిలాబద్ధ భూరిసోపాంబు గోమేధికావృత కుటీమంబు
తతచంద్రకాంత వితతికాకారుచరంబు గురుతగాంబుజరాగగోచరంబు
పటుశాతకుంభకుంభస్థులచేర్చులుంబునీలజాలకజాల లాలితంబు
దివ్యమాణిక్యదీప్తి దేదీప్యమాను, లుప్తచామికరోజ్వల ద్వారబంధ
వరణవప్రవరేణ్య శవోదానంబు, మండితముపేంకటాద్రీశుమందిరంబు.

౧౯

వ. అందు.

సీ. మహనీయనచరత్న మయకిరీటమువాని కస్తూరికాంతికంబువాని
మకరకుండలదీప్తి మహితశ్రుతులవాని దరహాసభాసేవత్తంబువాని
కాస్తుభమణివిభాజితవక్షమువాని రతలశంఖచక్రములవాని
శతపత్రపత్ర భాస్వన్నేత్రములవాని భవ్యచామికరాంబరమువాని
శ్రీమదలమేలుమంగ్రససిద్ధవామ, కామజననీసమేతుడై హేనురత్న
సింహపీతాగ్రమున విరాజిల్లువాని, వేదకపేళ్వరులొకైక నిభునిగాంచె.

౨౦

గీ. కాంచిపూజోపహారా, దికములదేవ దేవునలించి యంతసత్తావుదరలి
కాళహస్తికి నేగియక్కాలకంఠ, భక్తలొకాభిమతఫలప్రదునిగొలిచి.

౨౧

క. అచట వెలువడివడి నెన్నియలరొగాంచి, కరిగి కరిగిరి నిలయునివరదరాజు
నమ్రజనకమ్రుఫలదు నేకామనాగు, గురుతరానందుడైకొల్చి యరిగియవ.

౨౨

కా. ఆహేదంబునగాంచె నజ్జనవిభుండ భాధ్వభాగ్వేవతా
ధామాగ్రస్థిత హేమకుంభవిల సద్ధర్మజ్జ దివ్యాంబుజ
హృదయహాగతమంజుగానరత శేఖాక్షిశత్రీలామహా
రామశ్శూరుహ సంచరత్సమద సారంగంబు శ్రీరంగమున్.

౨౩

చ. కనియనవద్యభక్తి మదిఁ గ్రాలఁగఁబూజ యొకచెడఁగెతకీ
వనరుహమల్లికాది కనకప్రసవంబుల ధూపదీప
చందనఫలశంకరానుల కనత్కనకా భరణాంబరాద్యుపా
యశముల సంతతాగ్రితజనాభయదాయకురంగ నాయకున్.

౨౪

గీ. అట్లుపూజించిగొల్బున నచట వెడలి, కుంభఘోణంబునకుఁబోయి కొన్నిపూజు,
లలిదువనియించి మరిచంపకాటవీప్ర, దేశమిమ్మించిమ్మెన తెరవువట్టి.

౨౫

సీ. చనిచనిదక్షిణ జలరాశివీచికా నిభకరశీకర నికరతుంది
మంజానిలస్సంధ నూనాతిథిల బందురసైకత భాగవితత

సతతయాతాతాత సమధికపధికనికామోయ కాయమానాయమాన
విలసదేలాలతా వేల్లితక్రముకాది మహిషశాఖాంతర కుశారవిహార
మాణవివిధగర్భద్రుధ మధురమధుర, కలకలహాస్యల వేలాభిగతమనోజ
మాగణమున నాప్తతైత్తిక వగలసహిత, డగుదురామేశ్వరంబున కరిగియందు.
గీ. నేతుదశకాన్తమొనరించి కౌతుకమున, నెరిధినుష్కటిలోన మునింగివిహిత

దానములభూసు రావళిదనియఁజేసి, రామలింగంబుఁ గొలిచియారాజసుతుఁడు.

వ. అచ్చటండలి పదమూడవ నెలఁ బాండ్యదేశాధీశ్వరుండగు మలయధ్వజుండేలు మ
ణిపురంబుచేత తత్సరోపకంఠ సముద్య మద్యానవాటి కాంతరంబున సుఖోపవిష్టుల
డై జినోది. మసమయంబున.

32

చ. పాలిచెవఁ గతకాలము ప్రపుల్లమనోహర మల్లికావిని
ర్మలమకర దపానరతమత్త మధువ్రతమంజుగాన సం
చరిశవియోగినీపధిక జాలము హృద్భయదప్ర చండకో
కిలశుకశారికారవనిక త సమస్త దిగంతరాశమున్.

33

చ. అవని వెనీవధూటి తమి నాడెనునీలపుబంతిచాలునా
నవిరథలీలనస్సుడు వనాంగణవీధిఁజరించెసంచుగాఁ
బ్రవిమలమాధురీమహిత బాలరసాల విసాలమంజరీ
నవనవమాకరంద రసనందితమత్త మిళింద బృందముల్.

34

క. నవక్రసుమ లసితకింశుక, నివహంబులుమాడెనొప్పె నెఱినప్పుడుమా
ధవుఁడు వలక్షిక్కుకొఱపుగ, సవరించిన ద్దురాగ సోధములనఁగన్.

35

గీ. తఱియనెడు మావటీఁడు మాధవవిభుండు, స్వారిజేంచేయుచో నిడ్డచంచడరుణ
రాంకవాంకిత మదసింధురములనంగ, రమణఁబూచిన శాల్మలి ద్రుమములలరె, అ

నీ. పరిపుల్లమల్లికా ప్రసవమరంద పానాలోలరోలంబ జాలకంబు

కలితామ్రప్లవ గ్రాసావలేపాతిరేకకూ జన్మత్తకోకిలంబు

మధురఫలాహార మాంసలవాచాల సమదశారీకీర సంవృతంబు

బహుకోశమధురసపరిపానలంపట సరఘాకులారావ సంకుంబు

సారఘనసారఘాలికా సాంద్రతరప, రాగసమ్మేళనానిశభ్రామ్యదతిసు

గంధగంధిల మంధరగంధవహవి, భాసురంబొప్పు మధుమాసవాసరంబు.

36

గీ. అలయవిల్పిఁడుపాంథులఁగెలువఁ, బూనిస్వారిజేంచేయఁగలఁవని సమయభటుఁడు
రమణఁగట్టిన మణితోరణములనంగ, మామలందెల్ల గుంజొంపమునువిరిసె

క. వనలక్ష్మీమాధవులకు, ఘనతరవిభవమూనఁబెరడ్లి గావంచుటవౌ

మనియిడ్డకనకపేడిక, లవంగం కాతాకుగుప్ప లలరెకవసులక.

34

సీ. మాధవీసుమబృంహ మకరందరఃపురీ హూమదోద్వృత్తి సోసోలి
బాలానిలాలోల గేలాలతాజాల జ్ఞోలావిహారాప్తి కవితేరి
సారసారభ మిళత్పరిపుల్ల మల్లికావల్లికా తళులపై న్రాల్లివాతి
లీలావలన్త హోత్తాల బాలరసాలసాల మంజులపై వ్రేలివేలి
బాల్మినెవార జెంగల్వ కేళకుళుల, మేలికంజుల్ల రజముల గ్రాల్లికాలి
హళిగెళిమహారామ పాళులందు, నోలికొడించె సరసమత్తాళులపును.

35

సీ. మంజులగుంబావి కుంజసంజ వనాంతముల చుంతదాగుడు మూతలాడి
మహనీయమంజరీ మహితమాకందశాఖల గోతిగొమ్మన గజ్జూడి
యుల్లతత్సంపుల్ల వల్లికామల్లికా జాలకాగ్రముల నుయ్యాలబూరి
వికచచంపక భూజవీధికాంతరముల బరిగొని నెరిబూరు పట్టెలాడి
మేలిసన్న టివాకలనోలలాడి, కచ్చగపురంపుల బూదీపై జిమ్మలాడి
లీలగ్రీడించె సరసవనాళులందు, మందగంధసమీరడింభము శలమి.

36

ఉ. ఎక్కడఁజూచినంబకము లెక్కడఁజూచిన గీరశారికల్
టక్కరిగండుదుమైదలు ఠాగిహళాహళి నేయజొచ్చెనా
చక్కెరవింటిజోడు విరసంబునఁ దాంధులఁ జుట్టిముట్టెన
ల్లిక్కుల మూకలంబరపి దిగ్గనముట్లాడి నెట్టెనోయనక.

37

క. అట్టియడఁ జెలిమికత్తియ, లట్టియలై కొలువమణి పురాధిపు ముద్దుం
బట్టిసుమాప గుణంబుల, నట్టగుచిత్రాంగదాంగ నానుణికడఁకక.

38

సీ. గిలుకడగాంచినిక్కులఁ దళుక్కున నెన్నెదీపించు కొల్లియించుదీవయనఁగ
చెఱకువిల్కొండొఱ వెఱికిపాంధులమీఁద యులిపించు మేహానస్త్రంబనంగ
రతిసతీమణికేల నతికుతూహలలీలబూనిన రతసంపు భాన్తుఁడనఁగ
నింగిదొఱంగి నన్నియమీఱఁ బుడమిపై మెలఁగుపెన్నలగని కళయనంగ
నలువచెలువకొట్టమునుండి వెలుడియొరపు, కడురఁబొనలెడు రాయంచొదమయనఁగ
నరిదిసింగారమేపార హళినపును, వచ్చెఁజెచ్చెరనుద్యాన వాటమునను.

39

క. వచ్చియనంగులు దానును, విచ్చలవిడిఁ గ్రంజిగుల్లు విరులుంపండ్లుం
గ్రచ్చుకొని తవిలిఁగోయం, జొచ్చిరెల్లరైవ్యభుక్తి చూరఁగొనుక్రియక.

40

సీ. మధుమక్షికలఁదోలి మధురసంబులుగ్రోలి తలిరులుచిగము కోయిలలఁగడిమి
ఫలములురాల్చి రాచీలుక పోఁజునడల్చి యలయలఁగనుంచి తేఁదులఁగలంచి
నీటులుపూని పన్నీటువాఁకనాని గదగొ తారిపూఁ బొదలమూరి

దాఁక పందిరులెక్కి తనియబండలు మెక్కి బడిబడిఁగ్రమ్మి పుష్పాదులుచిమ్మి
హుళఁజెలరేగి తీఁగె యుక్కులఁబూఁగి, కూటువలుగూడి ననచెంద్ల ప్రేటులూడి
కప్పురమురేచి ఘనసార కదళులూచి, చెలులుపుష్పాపచయకేళి సరిపిరపుడు.

గీ. కలికియొక్క తె కేతఁగభద్రము, గోయటఁగ గొమ్మనచ్చుచో గనుమరదము
వెకలికన్నులఁగప్పినఁ బిచ్చుటగొని, పుడమిఁజదిలఁబడి ట్టుబొబ్బరించె. ౪౪

ఉ. బాలమృగాక్షియోర్తు నవపల్లవనల్లలి తామ్రాభయై
గేలటుసాఁచికంజిపురు గిల్లిన వచ్చటహాగియున్న మ
త్తానకోకిలంబు చిగురొకని ముక్కుననొక్కె నొక్కెనం
దాలిమిఁ దూలియుల్కిపడె దానిఁగనుంగొని నవ్వరంగనల్. ౪౫

ఉ. సంపెగకొమ్మవంచి యొకచంద్రదగభానన పూలుగొయఁగా
జుంపకగంధియొకఁగని సయ్యసదానినదల్చి పాంధులం
బెంపరఁజేయు తుమ్మెదఁ పింఛమడంచు నుమంబులేటికిం
క్షుంఘఁబోయితంచెడయఁ నోచెఁగరాజ్జము పట్టిలాగుచుకా. ౪౬

గీ. మొగలివిరిమిఁదమూఁగిన మొకరితెంట్ల, నొక్కచెలి రేపుటఁబునవి యొక్క బొలఁతి
తూమువిరిదమ్మియని వెనముసిరిదాని, నానగనిగంధఫలియంచుఁ బాసీయొరిక,

శ్రీ. నిట్టూర్పుచేనొక్క నెలతకవాదిలి జేసంటియొకమంద యూన మావి
గొఁగిలఁజేఁకయొక్కలతొంగి గోరంటమాటాడి యొకహరిమధ్యగోగు
మోముచేరిచియొక్క వామాక్షి సంపెంగఁ బుక్కిటిసురనొక బొలఁతిపొగడఁ
దళకుఁజూపులనొక్క చెలితిలకపుష్పాను జిన్నినవ్వులనొక్క కన్నేపొన్న
ప్రేమతోఁబాడి యొకచేడె ప్రేంకణంబు, దాచియొకతేమ కంకేళితఁవరంబు
నలరుతెత్తించి సరస విహారలీల, వలరుచుంటిరి సంతసంబలిశయిల్లు. ౪౭

గీ. అట్లు వనకేలిగావించి యబలలెల్ల
బూలుదలిరులు ఫలములు చాలసంగి
హించుకొని ఘర్మ వారివారిచుకొఱకు
నంతజలకేళి యొనరింప నదనుదలఁచి. ౪౮

ఉ. ఆరవణీలలామములుదంచిత లీలలఁగాంచి నొక్కకా
సారముసారసారభవిశంకట సారసపుండరీక క
వ్వారమరండ పానపరితంపట మాద్యదళింద్రసాంధ్ర ము
కాతముకోకహంస బకకచ్చపమీన ధులీపళితమున్ ౪౯

- గీ. అట్లుగనితత్తటంబున యందుమేలి, తొడవులును బుట్టములువెట్టి చెడఁగుగట్టి
పావదలుగట్టి శృంగముల్ వట్టివారి, కేళిపెహళి వుట్టి కేకసలుగొట్టి. ౫౦
- క. పట్టుగలచంద్రకాంక్షపు, నట్టులచేఁగట్టినట్టి సవరదనపుబల్
మెట్టుల వెఱపడిడిగించని, బిట్టురికిరినీట గుభగుభుల్ గుభురనఁగన్. ౫౧
- వ. అట్లురికి. ౫౨
- స్తీ. సగనిగలిగురాత్తు నగుమొగంబులతోడ నిద్దంపునిడుసోఁగ నెరులతోడఁ
గులుకుసిట్టెపుగట్టి గుబ్బవన్నులతోడఁ దళతళలీను నేత్రములతోడఁ
బసనిగిమవాటంపు బాహువల్లులతోడ బంధురొన్నత నితంబములతోడఁ
గమనీయమృదుతిర కరేవనంబులతోడ సైరమించు వెడడముత్తరులతోడఁ
బొలుచు నూతోడ నెట్లైనఁ జొల్లుసరసి, సరసిదహాషప్పదంధాంగయుషమ్మజాల
పులినహట్టిన పీచికా కలితయగుచు, సంతపారలిన ననికేరింతులపుడు. ౫౩
- ఉ. వేడుకతోడబాడుచును పీడుచుఁ గూడుచు నీటఁజులతో
రాడుచునోలయోలముని యాడటనీఁడుచు ముంచిమున్నుచున్
వేడబమొప్పనీలఘన వేణులుగ్రీడలానర్చిరంతయున్
గోడెమెటుంగు గల్పివలి గుత్తుపుగుబ్బల బుట్టిలోతునన్. ౫౪
- చ. మెలఁతుకయోతుకతమ్మివిరి మీదిమదాళుంఁ బాపవయ్యకున్
జెలియమొగంబుపద్మనుని శోరిననచ్చలి వేతితామరం
జుమరుదోలుచున్న నటగాసి కుచంబులు తమ్మిమొగ్గలం
జులమిని జూలితూలి పరువెత్తెవడిన్తెయి తావిపవికనన్. ౫౫
- స్తీ. తనబోటియనుచుఁ దత్తటవిహారరథాలగ మొకకొమ్మగుబ్బ చన్నాడనిపొడిచె
దనకులస్వామి లందఱువచ్చిరోయని భ్రమరియొక్క తెవెణి భ్రమరివాత
వింతతూండ్లివియరిచుఁ జెంతఁద్రెమ్మగునంచ యొకలతాతన్ని బాహువులఁగరజుఁ
గొత్తవిందులు విరిగూడి యాడుదమంచుఁ గచ్చపంబొకతె మీఁగాళ్ళఁ బెనఁగ
నమితలావణ్యతారణ్య హరిభూరి, సుందరాకార రేఖాభి శోభిజాతి
దివ్యశృంగారలీలలఁ దేజరితడు, నృపతికన్యలు జలకేలి నెరపునశ్రుడు. ౫౬
- ఉ. బోటియొకతుకనీటిపయిఁ బోరిగిలంబడి యీదియీది మే
పాటవమొందికుందు నెడఁ బల్లవపాణి యొకతుకవల్కె నో
పాటలగంధి నీకుచవిభాస్వర కుంభయుగంబు గల్గఁ గా
నీటికి నీటిక్కి పెరవనీతకుమిక్కిలి లోతుగల్గినే. ౫౭

- మ. ఇదనానీమణి పద్మనాభమున నీకొప్పారబూరించి వే
టొకవిందాధర మీదనుండ నదియో ఘోరకాచికోమ్మించుచు
నికతో నీటమునింగి యీది చనియన్నీ దేజ పత్రాక్షివా
లిక కన్నులగన మూసిముంచివిడిచెన్ బీటవతుల్ నవ్వగన్. ౫౪
- శి తమయానవిస్ఫూర్తికా దాల్చునోయవియించు గలహంసశతుల చోలగదిమిగదిమి
తమముదిగురుల సోటి దనదనోయనియించు ద మైదగమిదాడ దోలితోతి
తమకుచుండునులె, కమరునోయివియించు చరలిజక్కనలబో బరమితరవి
తమ మొగంబులలోల వలచునోయివియించు ముచితానురవిరుల్ కుండుకుండు
నిజనయోధరకుంభ చుగళకాళ్ళన్, పారసారంగ మదళున సారగంధ
సార వాస్తీరగామసర సారభాతి, విలతక సారముండేలి రతివళపుడు. ౫౫
- మ. వేషదీక్షాంబరగాంధర్వోమరముల్ రాజన్య హోరోజ చ
క్రమంబుల వికాసలోచన విసారంబుల్ కళావిస్ఫుర
ద్విమంబులందు గల భుజాచిసములు ద్వ్యప్తింబి కాకింప జరి
గముకానామిలయ నంబొలిచిరా గంధేభ రాడ్డామ్మినుల్. ౫౬
- గి అంతజలకేలిచాలించి యబ్జముఖులు, శటతలంబున జేరి కుంతలములాన్పు
కొనితురుండు లరించుకొనివిభూష, కాంబరాదికములుదాల్చి యచటవరలి. ౫౭
- గి. మరలవనితాంబ్రచేరించి మనసిజాత, భేవతాసార్వభౌము బాక్షికాంశగోరి
సరస కీసలయలసిత రపాలసాల, మూలమున గ్రహపుట్టనంట్టి మోకకింద. ౫౮
- క. నిగనిగనును తొగరారా, జగిలెపయిన్ పుగమదంబు సాంకషమగరున్
మొగిగలిపి యలికననుకొం, జగిలెపయి మున్ముడివిచిత్రితనయన్. ౫౯
- గి. అందుగెందమ్మి నెజ్జపై నిందిరాకు, మారుగన్ముచే వ్రాసె మరియుదరిని
రతిని లిఖియించి మందమారుతనసంత, శుకవనప్రియ మధుస శారికలచ్చాసి. ౬౦
- గి. పత్రపుష్పగంధ ఫలమధురసముల గోరమోక్షశోప చారవిధుల
బూజచెసి పూవుబోడుతాతభాక్తి, దగిలియిట్టులనుమ బొగడిరపుడు. ౬౧
- పీ. దండ ముద్దండదోదకాండ విమండిత చండపుండ్రేక్షు కోదండనీకు
జోహను సరసఫలాహార మృదుతర వ్యాహరభాకీరవాహనీకు
వందంబిందిరా నుందరీహృదయార వింగసంధానితావందనీకు
నతి శతక్రతుముఖాదితసుతస్తుతమహా ద్భుతమునవిక్రమ విశిష్టనీకు
మోక్షుకరిగేలు సమధికారిబుజభవాండ, కాండసంకేప్తితాఖిల ప్రాణిహృదయ
భేదవప్రక్రియాచల స్థితకాత, ఘోరకారక విశిఖసంఘాతనీకు. ౬౨

క. మాకాయభూరితరగుడు, మూరాయకమాసలీకుమా రాయమహా

దారాయరతివధూటీ, దారాయవియోగినీజి దారాయనమః.

20

మత్తకోకిల. గాలి పేరును దుంటవిల్లును గంధులు మైన నారియుం

బూలకొలలు మీను జెక్కెము పుల్లమాపులు గాలఁగా

హళిమై మగలంబడంకుల నల్లిదిల్లిగఁగూచికయేల్

మేలుబంటపు గొనుతిరపఁగ మేమునేతుక మెనున్నథా.

21

గీ. అని మనోభవు గొనియాడి వనజవనక, తల్లెడుసుమాసవము గోలనిచ్చపుట్టి

కనకఘటమున నీధుధునినిచి పసిఁడే, కోరలంకోలి వడ్డించుకొని చెలంగి.

22

గీ. గుఱుకు గుట్టుకునఁ గోలుచుఁ గొసయకొనుచు

జవులుమాదుచు నిదియహ సదసమధుర

వస్తువనికొనియాడుచు వాననలకు

జొక్కుచును సోలుచును ద్రావఁ జొచ్చిరపుడు.

23

క. కుమ్మరిసారవిధంబునఁ, ద్రిన్దురఁగాఁజొచ్చెఁబుడమి దిదికారనిపుడ

మ్మమ్మ కనుంగొవరేయని, పిమ్మటగొనీయొతుకాకేలు బిరబిరఁద్రొప్పె.

24

ఉ. పన్యెరబావ వాఁబుగుఁ బన్యెదదియ్యకు చంటిమీఁదఁ జే

తెయ్యకు మేన్దగుఁజాడువ పేగిలిగింతలు పెట్టరాకు నీ

నెయ్యము చాలుఁగొన్నురుచు నిబ్బరపున్నది రామదంబునం

దొయ్యలియొతుకా మైమఱిచి మాలివడంకంగఁ జాగెవయ్యెడకా.

25

క. నెడవింటితాత తాతా, పడిఁబైకొని నన్నఁజీనక వచ్చెనవవాహ

యొడలేఱుగవొయని తుగ్గుచు, పడఁతుల తలమిన్నఁజూతుకా చకపకవవ్వె.

గీ. తుంటురుండిదెనాతో గావముననంచువీడన తగదవల్ పాడె నొకతె

రత్తి నాకనయ నుకొనకళా విధినంచువెడవెడ గంతులువ్రేసె నొకతె

రతివాకుసరియె యంచితసూపన్నన నంచుమించుపూనిక పెక్కిరించెనొకతె

వాణినాతోపాటి వచ్చునెదదువున నంచుఁజేరించుగాఱు లాడెనొకతె

బహుతరువురసంజాత పత్రిమూల, ఫలకుసుమసారశకలా రామితమధుర

హరుణీపాన కలనాప్రమథకామాన, మరభరోస్తాదమున నెదమరపుగదిరి.

26

గీ. మదిరాక్షియొక్కతె యిదె ప్రియుండరుదెంచె నంచుబయల్ గాఁగిలించుకొనియె

వెలఁదియొక్కతెభతకా విడెముచ్చట్టెడనంచుఁ దివురొప్పుఁగానోరు దెరమకొనియె

జేలువయొక్కతె పతి జిలుగుఁబన్యెదయూడ్చె నంచుటొమ్మునఁ జేతులానుకొనియె

పడఁదియొక్కతె నీవిసడలించె విభుడంచు మరునిల్లుదాకేల మాటుకొనియె

నింతియొక్క తె ధవుడు గిల్లింతలిడియె

శంకు నెమ్మేనఁ బులకములంకురింప

నులికిపడుచుండె నయ్యారె బలితమైన

మధునదోస్తాదముననొడల్ మరచియపుడు.

29

సీ. అక్కడక్కడనిల్చి గుక్కిళ్లుమింగుచు సురకుదారెదరేల చుక్కలార

చ్చయెత్తి మొక్కుచు సీధువుఁ దెచ్చని తవిలివేడెదరేల తరువులార

పొదలమాటునఁజొంచి మదిర మ్రొచ్చిలిపోవ మిట్టిచూడెదరేల మెకములార

మాకులవైజేరి మధువుగొలఁగఁగోరి చెలఁగి కూనెదరేల పులుగులార

యాసవమునాసవంబడి నంటిజంట, వీడకుండెదరేటికి నీడలార

యనుచుగొందఱు వినబోదురాముమీటి, పలువరింపుచునుండిరబ్బరముతోప. 29

గీ. అట్లు వనవీధిగీరించి యనుఁగుజెలుల, బెరసి క్రమరనగరున కరుగుచున్న

పాండ్యవృషపుత్రిఁగమగొని పాండవేయు, డెదముదందావహిత విశారదునికయెని

క. ఎవ్వరిచిన్నదొయ్యాయెల, జవ్వనిపూవింటిఁజేటి సామరికేల

న్యోటిలు మెఱుగుటాయల, కొల్వాడి కటారియనఁగఁ గొనబువహితచెల్.

30

ఉ. అద్దిరదీనిముద్దు మెగమచ్చపు పున్నమచందమామ తో

నుద్దిరకన్నుదోయి వికచోత్సల పంక్తులనేలఁ బాలుమెల్

నిట్టపుటద్దపుంజలక నిగ్గులవెగులు వట్టుజెక్కులీ

ముద్దియసోయగంబరిది మోహముగొల్పె మనోబ్రవీధికిన్,

31

ఉ. కన్నులవింటిదంట శతకాండపరంపర గుమ్మరించునీ

యన్నులమిన్నకన్నుగవయద్దిరగద్దరి తేటిదాటులన్

బన్నమునొందఁజేయుఁగద బాలనిగారపు సోఁగపెన్నెరుల్

కొన్ననబతులం దెగదుఁగొమ్మమిటారపు గుబ్బగుబ్బలన్.

32

సీ. తుమ్మెదల్ నెలకొండ్లు తోగలుసంకెంగమొగ్గ కీలద్దములు మగరాలుకెంపు

దరమున్పుణాలముల్ తమ్ములజక్కవల్ భుజిగంటు తతగలు పొన్నపువ్వు

సింగంటు పులినమరంగులు దింపెనపూవంటు కబ్బముల్ పొదులుకమత

ములుచిగుళాకులు ముత్తియంటులు వటఫలములు కలకంటు జంగరంటు

గూఁచి నత్తమ్మి పూజాతికొంతలేని

ప్రోడతనముని యిమ్ముద్దు పువ్వుబోడి

బోడిమిదలిపన్ నొనరింపఁ బోలునట్లు

గొక్కయొడిన నీసారుగలదెయ్యెను.

ఉ॥ కన్నుల వింటిదేవర జగంబు భ్రమింపఁ గనిజ్ఞమేల్పనా।

ర్వశ్చైకహాని బంగరువనా రంగులజన్త్రపుబాష్పయే మొనా।

కన్నులకబ్బురంపు జిగిగ్నోలు మనుడియయాగుప్పడి।

యన్నులమిన్న నోయగ ముహూనుద కెంతయునాస తాత్పడికా

౪౪

ఉ॥ గ్రుచ్చికపుంగలిందుకొని గుత్తుపు గుబ్బలు కేలనొక్కుచున్।

మచ్చిక హచ్చగచ్చుకొనిమాటికి జక్కరమోవియానుచున్।

నిచ్చలుదీనిఁగూడకొని నెమ్మివసింపకయున్న నన్నహా।

పచ్చనివింటి దంటవలు బాములబట్టక నిల్వనిచ్చునే

౪౫

క॥ అనియని వా రితిమోహం। బునదనరు మనున్న పాండుపుత్రునిఁగని యి

ట్లనియె విశారదుఁడప్పుడు । వినయ వివేకాతి శయము విస్తిరిలంగన్

౪౬

గీ॥ అవనినాయక మలయధ్వజా వనీశ। తిలకుగాదాబు పట్టి యాకలికిమిన్న

మేరుచిత్రాంగదయట్రాడ చారురూప। కులసుశీలాది గుణముల నలుగు బాష్పి

క॥ అనిన విశారదుఁడన్తోని। యనియెననంజయుఁడు మణిపురాధిపు పురికిం।

జని మారాకయు దలఁచిన। పని యారాజునకుఁ దెల్పిపరువడి రమ్మన

౪౭

నీ॥ అనుడు విశారదుఁ డప్పుడెమణి పురంబున కేగి యన్ను హీభుజనిఁగారివి

యతనిచేత సపర్యలారూఢిఁగైకొని వాసవి యచటికి వచ్చుటయును।

వసమున జిత్రాంగదను గాంచుటయు దానిఁగూకిమిఁ జెండ్లాడఁ గోరుటయును।

జెప్పిన సంతోష చిత్తుడై యవి భుండ్జానాను సన్నిధి కపుడె వనియ

నేకభంగుల నతని బహూకరించి। తోడుకొనితెచ్చియొక్కపిడిమేడలొని।

నిలిపి మజ్జన భోజనాదులఁబ్రత్యస్త। హృదయుఁగా, జేసి యుడుగర లిచ్చియుగె.

గీ॥ ప్రాప్తులఁ బురోహితా మాత్యబంధుజనులు। నెల్లరావించి యవ్వంబెఱుంగఁజెప్పి

శుభముహూతకంబు నియమించియు భిమతముగ। లలితరమనంతి పురమునలంకరించి

నీ॥ మంగళతూర్య మృదంగ నిస్సాణ కాహళభేరికారావములుజెలంగ

క్రందుగాగడికానికాయంబున తిలంపఁగరదీపి కాసముత్కరము మెరయ।

భిటుసులు చివ్వలు మెఱుగు చంద్రబోధ్యులును నభోవీధి తెలులగఁజేయ

మేదినిదివిజుల జేదనాదము లొడవి తమిరేర టాండ్రు గీతములువాన

సకల వైభవములతోడజన విభుంపె. ఎడలుగారాబు పట్టినుత్రమగుణప్ర

చారుడగు సవ్యసాచికి దారవో, ప్రేమవిధ్యుక్త పద్ధతిఁ బెండ్లిచేసె

౪౮

ఉ॥ అట్లుమహోత్సవంబు గనుదావహంబొనచిన్, మలయధ్వజా వనీవల్లభుండల్లునికి

గజతురగరమణీమణి భూషణాంబు బాచికంబులు దుగరహాసవి గాఢస్మయమునచి

- న నలిచిన మోదంబునయ్య ద్దనుండు చిత్రాంగదా మదాలివేణింగూడుకొని గాఢపరి
రంభ చుంబనాది సంభోగశీలా విహారంబుల నుల్లసిల్లుచు గొన్నిమాసంబు లచ్చుబ
నివాసంబు చేసి యంత నారాజు చేతననుజ్ఞాతుండై మందులందరలి. ౯౨
- క॥ దక్షిణ ప్రణ్యక్షేత్రము, లీక్షింపును నరిగి యరిగి యెమటఁగ నెనరుం,
డక్షిణమోక్ష సంగ్రహ, దీక్షకసౌభద్ర నామతీర్థోక్త త్తమమున్ ౯౩
- క॥ కనితత్తో మాంతరమున, మునుఁగంబోవుటయునచటి మునివరులోవహా,
చనవలవదునువిస్మయ్యుడు, గుననొకనక్రంబు మెలఁగు ఘోరాకృతితోన్ ౯౪
- గీ॥ వారిమునుఁగంబోవు వారిసిందులనని, వారితోగ్రత క్తి వారిదరము
వట్టిమింగుచుండు వట్టిమాటలుగావు, పోవవలదు వలదు భూపచర్మద ౯౫
- క॥ ఓకేడయిక్కొలకున, నూరేడుల బట్టిబలిమి నూల్కానుచుండన్
గాఱు మొసలి యొక్కటిమరి, మీఱఁగ జొతువు బట్టి మింగుచునుండున్ ౯౬
- వీ. మోక్షంబునకుఁబోవ మొసలెత్తుకొనిపోవు ననెడుసామెత నిక్కమగునటంచుఁ
జొరబోవవెఱుఁగు రెవ్వరునిందులోన నీవతిసాహసముపూని యరుగఁగను నె
యనలంతిగనవి యజ్ఞానుండప్పుడే వెఱవకనీటిలో నులుకుటయును
దపఁకంబెలర్పంగఁ దటకున నెగసి నక్రమువట్టుకొనిన నక్క వృడియును
నెడమకరమునఁబట్టియ్యెడమకరము, నేపునెవార బైలికి నీడ్చివైచె
నైచుటయు నది నైజరూపంబుబాసి, రహినిజూపర కల్లనబ్రంబుదోప. ౯౭
- ఉ. గుత్తపు గుబ్బుచన్నులును గ్రొత్తజగాజిగి కావిమోవియున్
భిత్తరికట్కుజాపులును నిద్దళుముద్దు మొగంబునమ్మియు
స్తత్తమయూరపింఛ నిభమంజులవేణియు గల్గిలీలతో
వత్తజీఁదొంటినొయగపు టచ్చరయై తగమోలనిల్చినన్. ౯౮
- క. ఆరమణీమణిఁగాంచి ఛ, రారమణాగ్రేసరుఁడు గరంబబ్రమెనం
జేరఁగ నలిమృదుఘధురను, ధారసధారలుస్రవింప దానిట్లనియె. ౯౯
- గీ. ఉవిదమును నీవుమొసలివై యుండియిపుడు, లలితసౌందర్యవతివై బిలాసశీల
నుండుటకు గారణంబేమి యున్న తెఱఁగు, తేటతెల్లంబుగాఘాతుఁ దెలుపవలయు.
- క. అనవుండది యిట్లచువిను, మనఘాయేనంద యనెడు వచ్చగచానన్
ధనదునకు ననుంగ నానఱు, లగుపచుగుణయతులు నలుపురలయదురెమ్మిన్. ౧౦౦
- గీ. వారులలితసమీచియు వంగసౌర, భేయియనెడు నభిఖ్యల వెలయువారు
సారదిమేమేపురము భూమిచూడవచ్చి, కడలికడనొక్క యబ్రింపు కానగాంచి.
- ఉ. కోప్పులువీడ బాఱనిది గుబ్బులవైటలు జాఱసారెకుం

జిహ్విమేనుచామరలఁ బెత్తుటబింతువు లూఱగోరికం
బుప్పాడి దిక్పాలెమ్మచును బూవులుగో నుచు దే నలానుచున్
ముప్పిటిగొన్న పేడుకల ముచ్చటలొడుమఁ గ్రేడసల్పఁగన్.

౧౦౩

మ. సరసక వీరచోడంగెనప్పు మవనీసంజాత నా నాలతా
తరుసంఘాత విమూలనస్ఫుటలతాంత పాకకఱమోదమే
దురనిర్వన్తకరంద బిందుమిశ్రదస్తా కాభిరానుక్రియా
ఃరిభేలన్మల యాచలాగిత జగత్ప్రకాశంకురశ్రేణికల్.

౧౦౪

క. అన్తరదంకురములుమే, చెత్తుటలుహరింపసంతసిల్లుచు మేమొ
క్కుమ్మడిఁగోకకల, గన్తువిరుల్ గొయుచుండ గంజనియొకచోన్.

౧౦౫

క. మునియొకఁడు తపముసల్పఁగ, గనియదివెలుపంగదలఁచి కచనుచజనునా
భినవవిహసము వెలయఁగ, ననుపనుగతిమెలఁగ నాతఁడతితోపమునన్.

౧౦౬

క. మకరాకృతిమీజంఘుఁ, బ్రకటందై యుండుగద విభస్వరలీలన్
సకలాంగంబులుమీకిఁ, మకరాకృతినుండంజుంపి మదవతులారా,

౧౦౭

గీ. అనుచుకాపంబొసంగ మేమాత్మజెగడి
విన్నబోవుచు గడు ముగ్ధి పేడుకొనిన
సంతటదయారసాపుతస్వాంతుండగుచు
సమ్మనంద్రవతంసమిట్లనుచుఁబలికె.

౧౦౮

ఉ. ఓపురుహూతనీలనికతోపమక్షశికలార తప్పదీ
శాపముదైవికంబిని విచారమిఁకేటికి మీరలిప్పుడి
రూపులఁబాసి దక్షిణసరోవర పంచకమధ్యమంబులం
దోపికతో శతాబ్దముల నూనజలగ్రహన్భ్రమిండుడి.

౧౦౯

క. అంతటదీధాన్చరణ, స్వాంతుండజానుడువచ్చి సత్వరమునకా
పాంతము గావించునుమీ, కంతయునిజరూపరేఖ లెనయుంజుండి.

౧౧౦

గీ. అనివచింప నియ్యకొని నీరురాకగాం, క్షించుకొనుచు నిందుడొరగింపలి
రూపులాలి క్రుత్తురుచునుంటిమిప్పుడు, మామకీనభాగ్య మహిమఁబలన.

౧౧౧

క. నినుగనుఁగొంటినినేఁ జే, సీసపుణ్యము చక్కనయ్యె శ్రీధ్రుంబున ది
క్కినతీధకంబులఁగలవా, యనుఁగుల రక్షించి కావునునిజేఁడుటగదాన్.

౧౧౨

క. చనితీధకచతుష్టయమున, మునుఁగుచందనుబట్టుకొనెడు మునగులనార్చి
టినిబట్టి బైటవేసిన, ననిమిషగాఁతాలవామ లైవారలమిన్.

౧౧౩

గీ. ఓనుహనుభావే నీమూలికఁ గాంచుట, పలనమా కుకన్తిగొలఁగితొంటి

- మాపులూనగలిగె నీపొరుషుంబు వ, జిహ్వపదరమె యన్నిలింపులకును, ౧౦౪
- మ. చితసామ్రాజ్యరమా భురంధరుడవై సింహాసనాధ్యాసీవై
పరమానంద మనస్సహోరుహుడవై ప్రఖ్యాతసత్కీర్తివై
యరిహృద్భీకర బాహువిక్రముడవై యాకల్పసంస్థాయై
ధరవధిశల్లుము పొండవాన్వయమణి ధాత్రీధవగ్రామణి. ౧౦౬
- గీ. అనుచువీచించి యచ్చరలమరపు కె
హేమరత్న విమానంబు నెక్కిచనిరి
కవ్వడియునందు వెలుడిగోకణకంభు
మూర్తిదర్శించి సుభక్తి మొక్కు లాసగి. ౧౦౭
- గీ. భాగమానగతిఁ బ్రభాసతీభాంబున
కరిగియందువిహిత గతినిదాన
ధర్మములునున్నాన తపఁజాదికము గా
వింతుకొనుచు సాధువృత్తి నుండె, ౧౦౮
- క. అని కొనకాదిమునులకు, ననఘస్వాంతుడగు రామహవ్యణి వినిపిం
చినవిని యవ్వలికథయును, వినుపింపుమటంచు దవిలి వేడుకొనుటయున్. ౧౦౯
- మ. కవివిద్వజ్జన గీయ సాధుహిత భక్తత్రాణ ధారయవా
సవనీలోపమ కాయ సంతతజగత్సం రక్షణోపాయభూ
దివిజానీక విధేయ శీతల ధరిత్రీభృత్సతా ధ్యేయ దా
నవదర్శకర వైసతేయ తృప్తితాన్నాయూ జగన్నాయకా. ౧౧౦
- క. మీసకమహాకిటిపరపం, చాననవటు రామ రఘుప హరిజనయవన
ప్రాణాపహరకాదిక, నానాదివ్యావతార నతమందారా. ౧౧౧
- మాలినీ. అగణితగుణసాతా హటకాహర్యధీరా
జగదవశవిచారా సంభృతజాండభారా
నిగమనుతవిహారా నిజితారాతివీరా
దిగధిప పరివారా దీనతాధ్వాం తసూరా. ౧౧౨
- గద్య. ఇది శ్రీమజ్జగన్నాథ దేవదివ్య కృపానిరీక్షణ సంలబ్ధసారకవితా విచిత్ర కా
డిన్యనగోత్ర పవిత్ర కూచిమంచి గంగనామూత్య పుత్ర సకలవిద్వజ్జనవి
ధేయ జగన్నాథనామధేయ ప్రణీతంజైన సుభద్రాపరిణయమును
శృంగారతప్రబంధమునందు తృతీయాశ్వాసము

క. అరీతిరుండి తనమది, గోరికసమకూర్పహరికి గుతుకముగలదా
నీరికిగూడదు మతియే, తీరునడమిదీయననుచు దృఢతరభక్తిన్.

౧౧

క. అపన్నరక్షజైకక్య, పాపూర్ణకటాక్ష వీక్షణాన్వితుడగునా
గోపాబక్యష్టదేవుని, శ్రీపాపములాత్మలోన జింతించుటయున్.

౧౨

చ. కిరములశేఖచక్రములఖండగతిన్ తెలుగొందనొడలన్

సరసిజరాగరత్న విలసన్నకుట • బలరంగటిస్థలిన్

సురచిరహాటకాంబరముతోభిజుసుందర మందహాసభా

స్వరముఖుడై మురాంతకుడను వచ్చె రయంబకిరీటిచెంతకున్.

౧౩

గీ. అట్లు వచ్చినకంసాసురారి జూచి, హత్తుపులకితి గాత్రుడై యవనిజాగి

మౌక్తికరములు ముకుళించి పెన్కుగతుల, నుతులుగావింప నయ్యింద్రసుతునిగాంచి.

క. సేమమరసినీమదిగల, క-జితఫలమికలభించు గడువేగమునన్

లోమరుగకచనియుండఁను, రాముడెటుంగకుండ నీవురైవతకాద్రిన్.

౧౪

గీ. అనుచునానతిచ్చి హరితనపుదికెగ, సంతసంబులోన నంతకంత

కగ్గలంబుగాగనజున్ నుండటదాసి, వాసిష్ఠులవోవ విట్టిచనుదు.

౧౫

చ. అకుటిలలీలగన్గొనియె నాతడుసంభ్రమసంభృతాత్ముడై

వకులరసాలనాలనిరవద్య లతాంతమహాపరాగమున్

సుకరమరందపానరత సుందరబంభరడిరభిరాగమున్

బ్రకటితపద్మరాగమును రైవతకాహ్వామభాసురోగమున్.

౧౬

నీ. గండసందు రఘటాగండగంహోలాగ్ నిస్సరద్దానంబు నిర్భరంబు

నిర్భరసికురుంబనిస్వనస్తనితవిభ్రాంతిముహుర్నటద్భర్మిణంబు

బద్ధిణసరిఘాత బహుళకేకారవ ప్రచలిత నిరవద్యపన్నగంబు

పన్నగిపరివృఢ పటుఫణోదంచిత దివ్యమణిప్రభాదీపితంబు

చటులమృగయావిహారలంపటకిరాత, భామినీహరివత్సోజభాగలిప్త

కమ్రుకన్తూరి కాగంధగంధిలరి బ, హర్యరాజంబు రైవతకాచలంబు.

౧౭

క. ఆంధ్రబ్రహ్మవేశేబైసం, క్రిందననందనుడను చూతకాంచనకదలీ

చందనమందారావృత, కందరభాగమున మరము గట్టుకయుండెన్.

౧౮

నీ. కనకసాధాగ్రభాగములఁ ద్రిమృదుప్రోడెగిరిగవ్వారంబులఁ దిరుగనోపె.

చీనచీవాంబరకేణి గట్టునుసుండు కాషాయవస్త్రముల్ గట్టనోపె

సారంగమదిగంధ చర్చదాల్చెడు భోగిభూతి నెమ్మొయినిండ బూయనోపె

నవరత్నసీంహాసనమున నుండెడు మేటిగండ్డోపలములఁ గూర్చుండనోపె

గజధతురం భటభృత్యగణముగొలువ
సుండునొకయండొకండుబన్నుండనోపె
పట్టభద్రుండగు నిధుండు పడఁతిగోరి
పలుదెఱంగుల నిడుమల బడఁగనోపె.

౨౦

సీ. బాలికాచుణి పేరు బు మానుడువునుసార నాగా చుణన్మరణ గాగర
బడఁతియాకారమెప్పుడు లోకలం మటనిబిడహరిభ్యాన నియతిగాగర
లలనసంభోగ నీలా వాంఛఁ బొక్కుట బ్రవిమలానందానుభవము గాగర
గామినీరత్న రబుఁ గదియనుపొంచుటముక్తి కాంతా నమా సక్తి గాగర
మదినశేష ప్రపంచంబు మరచియుండు, డా సుసక్రగాసతినిఁ జూచు నానందబిలి
దంభసన్యాసి కేవలంబుగాల్చియున్న, రంపువలఁత సకల గృహింపుదుగదా. ౨౧

సీ. కర్పూరగంధుల కవచాసముగఁ జూచురుబోధుల మున్నమొగములను
జలజాతముఖుల వాల్చును జూపులను గనుఁజూచి నిరబాధరంబులను
గొమ్మల సిద్ధింపు గుబ్బగుమ్మలులకు లలనల జలిబిలి పలుకులను
జేలువల నిష్టంపుఁ జెక్కుటవ్వములకు వెలఁదుల శృంగార వేషముగ
ఘజలవధాని లావణ్య లననవయ, బలునిరాబారి మెల్లలు బుసేవెదల
దిరుగుచుండుదురహామయ్యరణిహక్కు, నకుండు తుడుచునీగోరి నేనకుటయదు. ౨౨

క. అవిధమునఁ గ్రీడిసుధి, ద్రాచనితానునిగోరి తనమనులగది
గావింపుచు నున్న మేడక, బ్రావృట్కలము వసుంధరాస్థలిఁ దోడదొ. ౨౩

సీ. ధామ్యులునకుఁ దమసురహిని దమోబిధా, నంబుగలుగఁ బ్రతినిధిగలు పలువ
నేలీనికనిది నేర్వరుఁ బొదపుత. మంబులన ఘనాఘరంబుల ర. ౨౪

సీ. నాతిగోరి యింద్రవంశమండు తిశించు, చున్న వాఁడు చోద్యమిచ్చవనంచు
జూడవచ్చు బచర సుంకంఁగు లొడల్ల, మెఱపులనఁగఁ మింటమెఱపు లేనదే. ౨౫

సీ. వనజముభిగోరి కృశియింప వలునఁడింక, దావనమనో భిస్పితము ఫలించు
నంచు గొమరనకలుఁగఁజాటింఁడెనిండ్రు, దననభోవీధి నునుముతేపు, జెలంగె. ౨౬

సీ. తనసుతుం డగ్గుతుం చొక్కతరుణిగోరి, తప మొనర్చుచునుండిఁ గల్తాపమాన్య
వతయునని వజ్రచల్లియ సలిలధార, లనఁగ ఘనవర్షధారలు మొనఁగరిసె. ౨౭

చ. అతనుండు పాపసంఘముల నందఱి నొక్కట గెల్వఁబూనియా
తతగతిమిన్న ముట్టి బెడిదంబుగఁ జిమ్మెడు మల్లికాశర
ప్రతతులనం ధర్మార్థుల రాతఁగడుక వడగండ్లునిత్కరాం
చిత్రసుమ కర్మ కుంభనఁగఁజెన్ను వహించు సురేంద్ర చాపమున్. ౨౮

- క. జాతులు కడుములు మొల్లులు, కేతకులింద్ర ప్రాచుములు గిరిమల్లికలక
నూతనలీలలఁ బూచివ, నీతలమున కెల్లనొరపు నెరపుచునుండెన్. ౨౯
- గీ. అవనిరత్న గర్భయను పేరుదనకుము, న్నలుగులెల్లరకునుగానఁ జేయఁ
దమ్మికంపుగములుదాల్చెఁ బైననిండ్ర, గోపపంక్తులను గొరలెనపుడు. ౩౦
- వ. అట్టి వర్షావసరంబున నర్జునుండు రైవత కాచలస్థానంబున వసియించి యుండెనం
త నక్కడ. ౩౧
- క. శ్రీతపరిపాలన శీలుఁడు, నతులిత కరుణాలవాలుఁడగు హరినైజ
యతనమున కరిగి మాయా, యతినర్జును నటకుఁడే బయత్నముచేసెన్. ౩౨
- చ. పె్రిగడలఁ బెద్దలం బిలిచి పెల్లగరైవత కాచలొత్సవం
బొగినొనరింపఁ గావలయు నూళ్లును బ్రోళ్లు నగళ్లు గుళ్లుబా
గుగఁగయిసేయఁ బంపుఁడని గోపవధూప్రియుఁడొక తియ్యద
జ్జగతిజనులీ రయంబుసరసక్రియ నట్లొనరించి యంతటన్. ౩౩
- గీ. కప్పుగమునుంచి గండము కస్తురియును, గండపైడియును చాచుసాంకవము మొదలు
పరిమళ ద్రవ్యములు మరిబహుసువస్తు, జాతిములు కూర్చిపురుషులు జలజముఖులు. ౩౪
- క. వానామణి భూషణములు, చీనాంబరములు ధరించి చెలువలరంగా
నానగముఁ జూడవెన్నుని, యానగమున్ గూడిచనిరి హర్షణబెసఁగన్, ౩౫
- నీ. సాంబసాత్యకి హలిశంబ రాహితగద ప్రముఖులు తమతమ పసిడితేరు
లెక్కినధూటీ సమేతులై శృంగారవేషముల్ రాణింపవెడలి చనిరి
కరులశ్వములు శతాంగములు భటుల్ నటుల్ గణికానికాయుగులు గదసికొలువ
భోజకన్యకయు సాత్రాజితమొదలగు పట్టంపుదేవులు పదియనారు
వేదిచ్చాంగనామణులు మ్రోలఁబసిడి, యందలము లెక్కియరుగ సమగ్రవైభ
వాభిశోభితుఁడగుదు మురాంతకుండు, చనియె రైవతాకాచలొత్సవ మొనర్ప. ౩౬
- ఉ. చిత్తరువ్రాత జీనిపని చీరకటిక ఘటియి..చి క్రొత్తను
స్తుత పుతాపితా రవికె గుబ్బల నుబ్బలరారఁ దాల్చిమె
ల్పుతడి మానికంపుతోడవుల్ మెయిఁబూని సుభద్ర యేగెలా
హత్తినవేడ్కఁ గుందనపు టందల మెక్కిచెలుల్ భజింపఁగన్. ౩౭
- గీ. అట్టులరిగి యమ్మహ్మదగేంద్రము చేరి శౌరిసతులుదాను సంతసమున
నచట నర్జునరాజు లారూఢి నొనరించి, యుపతలీలఁ జెలఁగుచున్నయెడల. ౩౮
- క. భద్రదేభరాజ యానసు, భద్రయుఁ దనమానసమునఁ బార్థునిఁ బతిగా
భద్రగతిఁ గోరుకొనియ, య్యద్రీంద్రంబునకుఁ బూజలర్పిలిచేసెన్. ౩౯

- గీ. చేసియుట్టాస లీల నెచ్చెలులఁగూడి, యమ్మహాహార్యముని కందిరాగనీమ
హరిగ్రీడించు నజ్జనరాలిఁ బూచియతులితామోద హృదయుండై యగ్భనుండు, ౪౦
- గీ. భారసార సారసాక్షుల చెలువంబు, గణుడభుజగ యతఃఖచరరాజ
ముఖులసాయగంబుమును కొనిసాగడని, బృహ కాళిగోకు బోలగలదె. ౪౧
- గీ. మున్ను వీనుల విందుగా విన్నదియును, గన్నులారంగ నిపుడు గన్గొన్నదియును
నెన్ననొక చందమైనది కెలమిఁగూర్చె, గలిగెఁబోదీనిఁ జూచుభాగ్యంబునెడు. ౪౨
- గీ. వెలవెలబోవుచు విచ్చిపాటకయున్నఁ గందుని పలుమరు గుండనున్న
చారపారి విగిదప్పి పొరలుడుకయున్నఁ జింకార్తిమడుగులఁ బడకయున్న
రావుఁబడి వన్నెరామిఁ జెందకయున్న జతవీడికడకు జరగకున్న
నీరసపద్ధతి నెఱిఁ జట్టుపడకున్నఁ గాతెక్కిదళములు గాకయున్న
ఘనసుధాకర క లికా వనజ కటక, చక్రపంకజరాగజ సలములీ ల
తాంగి కనవదనోరు నేత్రాంగకుచర, దాంశుకాంక్షులతోడ నీడగు నెయ్యెమొ, ౪౩
- గీ. అర్థచంద్రుఁబోలు వలికంబునలినలి, కంబులను బయించుఁ గచగళమ్ము
లజ్జరాగసదృశ మధరముధరముతో, నెనదఘనము ఘనము వనితతురుము. ౪౪
- క. నీలంబుల తోలంబు. నీలాంబు దఖంజరీలనిబిడ తమస్త
వాంబుల చమరీచ్చుగ, వాలంబులనేలఁ బాలువనితకంబుల్. ౪౫
- గీ. కందుచేకురనిరాకా చంద్రపరింబంబు త్రాసంబుగనని పొగి దమ్మి కంపు
రావులఁబడని తోరపు మించుటద్దంబు రామిఁజెడని బంగరపు సూరి
కరడుగట్టని గట్టుకట్టాని ముత్తెంబు మెఱసివెన్నకుఁ బోనిమిం మదీప
కంటకావృతిలేని కన్నగేదని పువ్వుకసటివిడ్డన వాదికాకరండ
మౌరయగంధ గజరాజ యానచెలుపు, మెండుకొని తద్దఁ గన్నుల పండువయ్యె
దీనిఁగనఁగూడి సౌఖ్యాబ్ధి దేలియాడు, కడిఁగిభాగ్యంబు నాకింకఁ గలుగు నేమొ. ౪౬
- గీ. అనితలఁచుచున్నయెడఁ బ్రసరించాదిదేవ, తామహోత్సవ మునరంది తరలిచనుచు
మ్రోలఁగను పట్టుశాంబరీముని వరేఁబ్బ, గాంచి నిక్కంపుమౌనియకాదరించి. ౪౭
- క. వందనముచేసి స్వామి, యందుం డ్గిరికి మీర శేతెండతిరీ
చందంబంతయు వీనుల, విందుగమాకలుఁగఁ జెప్పవేయననతఁడున్. ౪౮
- క. సేతుహిమాచల మధ్యే, ద్వీతలమునఁ గల్గు పుణ్యవిహిననదీసం
ఘాతములు దేవతాస్థలు, లాతతగతిఁ జూచుకొనుచు నానందమునన్. ౪౯
- గీ. వచ్చివచ్చి పుణ్యవర్ధనార్ధి యొప్పు, నిమ్మ హిమరేంద్ర మెక్కియిచ్చటి
వీంతలెల్లఁ గలమువీక్షించి యతినిష్ఠ, నలుపుదుందుఁ దపము సాధుగతిని. ౫౦

- క. అనుడునపుడా హలాయుధుఁ, డనురాగము మదిని నెలయ వాకిఁగన్గొనియి
ట్లనునీ యతివరుఁడోడ్మొని, మనపుకిం జనఁగవలె సమంచితభక్తిన్. ౫౧
- క. పీరుమహాత్ములు విమలా, చారులు గొల్చెలగుణ ప్రచారులు వీరిం
గోగిభజించిన వారికి, సారమహాపుణ్య ఫలము సమూహుఁ జూమి. ౫౨
- క. మననగరున కీయతిఁదో, డొడ్మొని చనియు న్యాసవాటిఁ గొరుగకయిడినే
గుప్పఁ బరిచర్య యొసర్పఁగఁ, బనుపుమ జ్ఞసంబు మనసుభద్రనటన్నన్. ౫౩
- క. భాస్కరనిభుడగుకుహనా, మస్కరికి నమస్కరించి మహితకృపాచే
తస్కుడగునానవోధ్రుత, తస్కుడఁడు నితాంత సంమదంబుఁ బలికెన్. ౫౪
- క. ఓతాపసేంద్ర కులజై, వాత్సక మామనివి వినియవశ్యంబుగనీ
వాతుర్తాన్యము మాపురిఁ, జేతో మోదంబుతో వసింపఁగవలయున్. ౫౫
- క. అనుచు గదాగ్రజుఁడొడిస, విని కపటతపోధనుండు వినయంబునన
ప్పనికియ్యకొనిన నాతనిఁ, గనకరథామూఢుఁజేసి గౌరవమెసఁగెన్. ౫౬
- గీ. ఆప్తబలియుతులై యంతహాలియు హరియు, సరభ సంబునద్వారకాపురముఁజేరి
సుందరాత్మీయ కేలికామందిరాంగ, ణాగ్రపుష్పిత లీలావ నాంతరమున. ౫౭
- మ. వలిఁగప్రంపుటనంటి బోడియన్త్రేకన్ మేటిపన్నీటివఁ
కలపాంతన్ సురపాన్న గున్నల దరిన్ గాటంపు వాటంపువె
న్నెల రాజాలయఱుంగు గంగుల నెరిన్ విప్పారు నిప్పారుట
కుల మేల్బంగట మేడలో యతిశశాంకున్నిల్పి మోదంబునన్. ౫౮
- గీ. రాముడప్పుడు తద్దయుఁ బ్రేమతోసు, భద్రరావించియయ్య తిప్రవరునకున
పర్యటానరింపు చుండుము ప్రతిదింబు, భద్రమగునీకు సంశయింపఁగ వలదు. ౫౯
- క. ధన్యులు త్రిజగన్తాన్యులు, సన్యాసులు వీరిసేవ సలుపఁగభువిలోఁ
గన్యలకు చితముగావున. నన్యచారంబు మాని యరయును చెలియా. ౬౦
- క. అని నిజసోదరి నిటువలెఁ, బనిగొసపి బలుండు ప్రబలబలియుతుడైన
య్యన సంతర్దీపమునకుఁ, జనియె శివోత్సవ మొనర్ప సంరంభమునన్. ౬౧
- గీ. అపుడు కృష్ణుఁడు భోజాత్తజాతి సతుల, మంతనంబునఁ గనిపల్కె మనక డాని
బంగరపుబొమ్మయైన సుభద్రఁగోరి, యర్జునుండిట్లు సన్యాసీయైనవాఁడు. ౬౨
- గీ. ఇతఁడు గవ్వడియని మణినెటిఁగి సేవ, చేయఁబోక సుభద్ర లజ్జింఁగయున్న
నోదనాదికమిడి యరయును గాని, కొదికిమీరెల్ల నూరకుండెదిరు సుండి. ౬౩
- క. అని చెప్పి నీరపిఱుఁడనె, చనెహరియన్ రుక్మిణియును సత్యయు నిరునిం
గని యన్న సోదరులపై, నెరున్నదె నీకుమదినినిండా రంగెన్. ౬౪

- గీ. భద్రగజయానమైన సుభద్రాగోరి, భద్రావేషంబుమాని యిప్పగిడిగాసి
కొచ్చియతివైతి వాయన్న నోర్చివీటి, ననుచులొలొనగుసగుసలాడి చనిరి. ౬౪
- గీ. అంత సుభద్ర కృత్రిమయతినకునకు, నేనగానిమిటో అనునెచ్చెను లుకొంద
అలమివెంబడి చనుగోర నిరవుడెవరి, సదమలూ మోగ మెదురస్వాంతయగును. ౬౫
- శ్రీ. చిలుగుచందురుకావి జీలుపావడరుమిటో సరిగంచువలువపై జౌకలింప
గడితంపు నుగ గొలికెచ్చు జగ డాలుచెక్కుటన్దంబుల జింమలాడ
మరిమిందు హుగుమంజీ మత్త్యాచేర్చుక్క ఫూలాగ్రినీను సుయ్యాలుగ
కులుకుసిట్టెరు గిట్టిగుబ్బలుపైగాణి బెడగు కంచెల్లపని విక్కటిల్ల
గనకకంకణ యుగురుణత్కారములును నలతి మొలనుగ గంటలు నందియలును
గ్రంథునేయంగలవంపుకెచ్చునాపు, తెయ్యవల బద్ధవచ్చె మునీంద్రుకడకు. ౬౬
- గీ. అట్లుచచ్చిన నవమోహనాంగి దిల్లు, దిల్లునచూచితలవంచి గంభమాని
పలుకరించక జులము నెపంబు వట్టి కన్కొగిచియున్న గాంచి యక్కలికిమిన్న. ౬౭
- గీ. విషయమునక జేగవలెగలగావింప గంతి, నేవుముంగల నిలచి యోతావనేంద్ర
జీవతార్పణకప్పుడు తేస్తునాల, తారతఫు పట్రిగంభ బాదిగములు. ౬౮
- క. అనవుడు నాతంబులుచలె, నొంగిచు మటందు దంభ ముదవంగజేసూ
పిననానీ మంతవనీ, జనరత్నం బాత్మజాన సంతసమెసంగె. ౬౯
- శ్రీ. తనమోవియిట్టి దనితెల్పు న్నిధురమాధురీ వహితసమ్యక్ కృణములు
తనమేగిమ్మను పట్టి ని చూపుచోగికె గోమలామల దివ్యకుసుమములును
తనగుబ్బలిటునంటి పనిచాటు పడువున సుకరవనీనాబ్బ ముకులములును
తనపల్కులిటునంటి వనీయాలుంగంగె నేయూకైపడి గర్భాగ్రుండములును
తెచ్చియందెచ్చి రత్నదే దీప్యమాన, కనకకంకణ యుగురుణత్కార రవము
లింపుచుకుకాత్త గవలయోగీగిచ్చి ననును, చకితసారంగ శాబకచారునయన. ౭౦
- క. అటువలెనందిచ్చినన, క్కుటిలాలక ముఖకపోలకు చకచక్రమున
స్ఫుటవిభ్రమములు జూచుచు, నటునటు, దడబడంగ దేవతార్పణ జేసెన్. ౭౧
- శ్రీ. చెలిమోము చమ్మితవులు సుగంధముగాంగ బోటినవ్వులు మల్లెపూలుగాంగ
మదవతిన్కావి పెదవి పెక్కెరగాంగ గలకరిగళము శిరింబుగాంగ
గలికె చన్ద్రుల మోహకలశవ్యయము గాంగ సంతెక్కు చూపు లారతులు గాంగ
భామకీర్తడ భూమిభూమాంకురముగాంగ రమణిపాణులు పల్లవములు గాంగ
దలచిహృత్పద్యం గర్జికాంతమునందు. బుప్పసాయక దేవతా ప్రాజసేసె
బొలిక కళిక క మహాభూముగోరి, యలిమురంబున శాంతియలి వరుండు. ౭౨

- క. అతులిత భయభక్తి సమ, స్వితమతినయ్యతి వరునకు నేర్పొదగమము
వ్రతవేణి రసిరన్నము, లతిమోదంబొదవఁ దెచ్చి యటవడ్డించెన్. ౨౪
- చ. అలికులవేణి యిట్టొసఁగునట్టి ఘృతప్లుత భక్త్యుభోజ్యముల్
కలయఁగఁ జూచుచుండుటయు కానియొకింత భుజింపనొల్లఁదా
కులుకుమిటారి వెడబపు గుత్తపుకంచెలలో వెలుంగున
గ్గలపుబెడంగు గుబ్బగవ గాంచు పరాకున వాతఁడెంతయున్. ౨౫
- క. చేరికతోఁ బ్రణమిల్లించి గోతికదీరంగ భిక్షగొనుఁడని యనినన్
నారాయణయని పలుకున్, గారుడపుండరీసిమిన్న గౌరవమెసఁగన్. ౨౬
- గీ. అట్లు భక్తితోడ ప్రాంజలియై మేఁగి, సున్నకన్నెఁజూచి యిన్నయందు
చిత్తబాణమాతఃకితశిలీముఖపాత, ధూతమానసాంబు జాతుఁడగుచు. ౨౭
- క. నందాదిక బృందారక, సుందరులకముందుదరిసి చూడమెవారి
య్యిందుముఖిఁబోల నేర్తురె, సౌందర్య కళానిలాస చాతుర్యములన్. ౨౮
- చ. పలుకులు తేనెజాటు, మెనుపైఁడి సలాకునుబోలు. వాబుఁజూ
పులు వలిగిండుమీలు, కనుబొమ్మలు మారుని విండ్రనేలుగు
బ్బలు బలుబొంగరాలు, కచపాళి ఘనాఘనలీలఁ గ్రాలు, నీ
చిలుకల కొల్కిమేలు వగచిత్తము తత్తరమొందఁ జేసెడిన్. ౨౯
- చ. బలు గుజరాతికెంపు జగిగామకొనెన్ నను గావిమోవి, కొఱి
దళుకులు నిలచునించు విలుదంటచొకొటపు మించుటద్దపుం
బలుకులు చెక్కుటద్దములు బంగరు రంగు గంగఁగఁజేయుమే
స్థలిగిన దీనిఁగూడక సుఖంబెదఁజేయనె తాపమారునే. ౩౦
- చ. అని మదిలోఁదలంచుఁ జెలియానన పద్మమెగంది గంగనుం
గొని తలవంచు నించు మతిగుప్పనపైఁ బరగించు నించువి
ల్తుని విరితూపుసాకులకుఁ దూలుచుఁ జాలఁ జలించుఁ దద్విను
తన తునుహావభావల లితంబులు సారెకుసెంచు మించఁగన్, ౩౧
- సీ. గ్రావోషమస్తని గంధసారము దెమ్ము ఘనవేణి మధురోదకమ్మదెమ్ము
చెక్కెరబొమ్మ యన్నపుపానకము దెమ్ములత కూనకుసుమవల్లరులుదెమ్ము
చంద్రాస్యనీహార సలిల పూరముదెమ్ము కొమ్మసారఫలాత్తరమ్మ దెమ్ము
రంభోరుకాండకప్రంపు బల్కులుదెమ్ము సారంగనయన కన్నూరి దెమ్ము
వేళదప్పక యుండువే వేగనతను, దేవతాపూజ నక్రియ దీర్పవలయు
ననుచుమరిఁగి దెచ్చినయమయె తేరఁ, బనుచుఁ జెలివిభ్రమములునన్దొనఁగఁగోరిన్. ౩౨

- క. కొమ్మవలిజెక్కులుగవు, రమ్మరమ్మధరాపరాగంబని జెం
దమ్మననించుకభ్రమసితి, బమ్మనుని కేలనంటిఁ జొక్కుచునుండన్. ౧-౩
- చ. మినుకుకడానిబంగరపు మేల్ రవణంబును చల్వవల్వయున్
నునుగపురంపువీడ్యములు నున్నమ్మగీనువగంధచర్మలున్
దిసమొకవింతగా మదవతీమణి దిద్దుకయొచ్చనిస్వగ
న్దొనియెనలేనిహూర్తి వృషనుంబుండంతయుఁ చత్తరింపుచున్. ౧-౪
- మ. బలిమిలగొంగిటఁ బట్టఁగాఁదెవురుఁ గోపంబుని కాదంచు రం
తులు గావించిపెనింగినన్ సఖులు నోడ్చిగన్వ గావించురి
క్కలకంఠీమణి చిత్తవృత్తి దెలియఁ గారాదు నే సక్కుగి
వలవంతం దుదనుట్టునాఁడననిల్చి వాఁబొగచింతిగపుచున్. ౧-౫
- వ. అత్తెరంగునఁ బ్రసన్నహంబు నత్తలోగరి హత్తి నేవ గావించుచున్న నన్న కేంద్రవచం
ద్రుండు దానింగవఁగూడు కోరిక నీరిక లేత్త నన్న జెప్పడని తమకింపుచున్నయెడ
సంతనొక్కి నాఁడు. ౧-౬
- గీ. నరునిరూపగరిమ నడుతెన్న మునువిందు, నట్టి నేషమితని యరిగుండోచె
ననెఁడురాజు భిన్నుండగుఁడెట్లొకరిఁబోల, నొకరు లేరనునుగా లుర్విలోన. ౧-౭
- క. అనిసంశయ మిగుచుకయును, మనముననిడ గాసుభద్రచూయూహానం
ద్రున కప్పటివలనర్చన, లానరింపుచుఁ జింతనొంటి నున్నట్టిమొడన్. ౧-౮
- కా. భాషాసోధ్యర వీరపుంగవుఁడు శుంభన్దంభ రాలగృహ
జ్యోవల్లిభి యదార్భటుల్ నిగుడమాత్సర్యంబవార్థ్యంబు గా
నావివ్యద్భుని డాసిరేనెఁడఁకుఁ బ్రత్యేకీభసానస్థుండై
పూవుందూపులు పింజపింజగరువం బుం జేగ్గనాపంబునన్. ౧-౯
- క. అటువేయి సోలియతఁడ, క్కుటిలాలకఁ గూచి ముద్దుకోమలినీతి
తటిలోనఁ జెగడ్లి గాఁగల, దేటులన్నను ద్రవ్వకార మిపుడఁజిఁగింతున్. ౧-౧౦
- క. రాజసురాశము నీపద, రాజీవముఁ ద్రొక్కినిలిచి రాజన్యనిన్
రాజశుకము కేల్వొట్టును, రాజానన యివి విరాహరససూచకముల్. ౧-౧౧
- గీ. అనిన లజ్జానుమోదంబు లినుమడింప, ముక్తముకింమక వంచియమ్మగున్న
మేటిసగడంపు కంబంబుమాటుజేరి, యుతితలినవుఁ డగుకొత్త నిలిచయుం డి.౧౧
- గీ. నిలిచి వీరుమహాత్ములు నేనొనర్చు, నేనకలరారి యిట్లులాశిచ్చబింది
పలికిఁచి సంతసెల్లి యెక్కరికమిన్న, చిలువగవు నెచ్చెగమ్మనఁ జెంగలింప. ౧-౧౨
- గీ. గుత్త పుమిటారీగుట్టు నొత్తగిరిన, యుత్తరీయంబు చక్కఁగ హస్తకాలిపి

బెడగుకొంపులముక్కెర పెడవిబొదల, నలఁతిపలుకులఁదేనియల్ చిలుకఁబలికె,
ఉ, ఓయితిచంద మీరుగనకుండు నదీనగరిప్రసేద్య దే

వాయతనంబులుంగలవె యారయనివ్వ నుధాతలంబునం

దేయెడనైన భారతికులేంద్రుని న్బన్ధునజూచినారె మీ

రాయత సత్కృపాగరిమనంతయు నాకలుగంగఁ దెల్పరే.

౯౫

నీ. ఇంద్రసీలపుడౌలు నేలుచావనచాయ మేనువాడలఁగితే గౌనువాఁడు

కొదమతుమైదనియు నదలించు సోగపెన్నెరులవాఁడొరపు ముత్తరులవాఁడు

మాయుచన్నమచందమామ నెగ్గులువల్కు మొగమువాఁడరిది సోయగమువాఁడు

తప్పిఁజేకులఁగెల్వఁ డమకించు నేత్రయుగమువాఁడు వెడంద బొమ్మవాఁడు

డంబుగలవాఁడు బవరిగడ్డంబువాఁడు, కంబునీకొశరుచిర గళంబువాఁడు

నాను మేనత్తకొమరుండు నా కవిభుకు, మారుడెద్దునుఁ డభినవమారుడతఁడు.

గీ. అరయనొక్కబిడుఁజ్యోఁ దీర్థాచరణము, నలుపజనుఁదెంచె నందందసంచరించి

మగలఁ జనునెడ నిప్పురమార్గమునను, నచ్చునో లేక యాత్రోవ వట్టిచనునొ.

క. అరుడునతఁడేమేమీ, ననునడిగెదవాసురేంద్ర నందనుపైనీ

కనురాగమింతగలనో, యనుమానముమానితెలియ ననుమానవతీ.

౯౬

క. గోకన్ద్రక్షేత్రంబున, గోకర్ణాభరణుశివునిఁ గొలుచుచుఁగొన్నా

శ్లేకతముననేనాతఁడు, నేకగ్రీవముగనుంటిమిథనిభగమనా.

౯౭

మ. అతఁడొనందమునకొ సమస్తకకు బంతానంత పుణ్యప్రదా

యతదేవా యతనంబులుకొ గిరులరణ్యంబుల్ నదుల్ వీధికముల్

ప్రతనిష్ఠకొ భజియించుకొంచునుచిత వ్యాసారమేపారఁగా

నతఁడేమేనుయి యున్నవారముసుమి యంభోజపత్రేక్షణా.

౧౦౦

క. అయ్యునుడిచాయను, మాయామనివేషమూని మలయుచునున్నా

డియిక్కువ నీవెలుగవు, గాయొక్కింతయిన మత్తకరివరయూనా.

౧౦౧

గీ. చెలియి యితడెద్దునుండని తెలిసినపుడె, నానడెందంబుతోనఁ బెనఁగొనంగ

నివటసిలువక మాటాడ కెచటజుడిగి, చనియెదోయని సంశయందెనయుజువ్వి,

వ. అని మఱియు పైరింపరాని మోహాయత్త చిత్తంబునం దత్తరింపుచు నిట్లనియె,

క, నీకైవట్టుటకై నే, నీకైతవమానినైతి నేనజుకనుచుకొ

నాకోర్కెదీర్ఘమిప్పుడు, నాకోపమ తనువిలగ్న నాళికముఖి.

౧౦౪

ఉ. ఉన్నటనాటనుండియును జేడియనీదగు చెల్లిగోరినే

నన్నులఁ దమ్ములంబ్రజల నందఱపిక్కరు పెట్టియొంటిని

గన్నులఁజూచువేడ్క నిటుక్తవ వేషముపూనివచ్చితిన్
సన్నకసన్ననీదిగువు చన్నులనొత్తి కవుంగిలింపజే.

౧౦౫

చ. అఃతనరీతియెల్లఁ దలియన్వచ్చియించి కవుంగిలింపఁదా
క్కొనునెడనాతియాతని నరుండని కొంతయెఱింగియంగటా
మునియనిసేవచేసి కడుమోసముఁబొందితి నెల్లనూనినీ
జనులలోననేను పలుచందములన్నగు బాటుజెందితిన్.

౧౦౬

ఉ. ఇప్పునిగాదు పొమ్మనిన నీతనిచిత్తము నొచ్చుమీఁదటం
దప్పుయివచ్చునియ్యకొని తత్పరతంబయికొన్నఁబెద్దతే
చొప్పున నెంతురోముదికఁ జొప్పుడదేమియూ నఁచుఁగ్గునన్
గుప్పునలేచిపోవు నెడఁ గొమ్మక రాజ్యము వచ్చెగ్రీడియున్.

౧౦౭

క. పట్టినయంతనెచ్చెలికటి, పట్టునఁగట్టినమెఱుంగు సట్టవలువ చెం
గట్టిట్లుఁ గొలఁగె మొగమున, బిట్టుగ బెట్టినపుడెమట వచ్చెఁబెలుచన్.

౧౦౮

చ. నడలివెడందఁబెందుగును యుల్లనవీడె నొడల్యడికఁగగు
ర్పొడిచెనె గందిగుల్ గదిరఁ బోవఁగఁ బోనడఁగుల్లఁపందడఁ
బడవలి గబ్బిగుబ్బనను బంతులమీది మెఱుంగుతాపితా
గడిరపునీటుకఁచెలవకావకపై పికి తొడటూలునన్.

౧౦౯

చ. అపుడు రమానుమారుఁడు మహాగ్రహబాగ్రదు దగ్రపువ్పలి
ద్విపులగుణారవావిరత నిస్ఫురదిత్తు శరాసనంబునం
దపరిమిత్రపసూన విశిఖానకులుద్ధతి బూంచియేసెనా
దపలవిలోచనామణిని శక్రతనూజుని జెంగుబెందుగన్.

౧౧౦

క. శురీతినేయనతఁడా, నారీతీలకంబుఁజూచి నలి నానననా
కొరికదీర్పక యూరక, గారుడ మొనరించిపోవఁగా నుచితంబే.

౧౧౧

గీ. చిన్ననాటనుండి మున్నునిన్నేమను, నన్నునీవుఁజూచి నామగాము
వినికివలనఁ గూర్తిజనియించె మనకిర్వు, రకును బ్రకటమొప్పముకురవదన.

౧౧౨

క. కావున మనకిర్వురకును, దైవవశంబుననునేఁడు దార్కొనగలిగెన్
నీవేలజాడిసిపోయెద, నీవేళమదీయవాంఛ లీడేర్పఁగజే.

౧౧౩

క. వింతనుగానుగదానీ, వింత నెవిడనాడిపోవ నింతీవలి పూ
బంతి సాగసులదొంతి, కంతునిదంతి సమస్తకళలవలంతి.

౧౧౪

క. మేనత్తకొమరుఁడను నా, మేనత్తఁగ మేనుతేర్చి మెఱుఁగారెడు నీ
మౌనికపు మోవిపానక, మానికపుంగిటసుఖిండు నటులొనరుపుమా.

౧౧౫

- క, బాలాబాలా లాలా, త్రాలాలకబాలచాల తాళంబాలక
జాలంబేలాబేలా, హేలాగతి రతులదేల్చి యేలుమునన్నున్. ౧౧౭
- స. కలకలనవ్వవేమి వగఁగ్రోలఁగఁ గాఁగిటఁగూర్చవేమి యిం
పలరఁగఁ బల్కవేమి యధరామృతమాసగఁ నియ్యవేమి నేఁ
బిలచినరావదేమి నను కిత్తనిచూపులఁ జూడవేమి హఁ
చిలుకలకొల్కి యిట్టులరజేయఁగ నేనొకలాఁతివాడనే. ౧౧౮
- క. అంధఁడుకైరవిజీవన, బంధునిరునిగానలేని పగిదికొరలి సం
బంధసుఖమెఱుంగ కఁకెను, గాఁధన్వఃవాహకేళఁ గలయమునన్నున్ ౧౧౯
- గీ. అనుచుఁ బెంచుతమిదిఁనుజాలఁబ్రార్థింప, మగువమొగమువంచి మారువలుక
కున్నదానిచేత నొరసారముద్దులు, చిలుకఁబలుకువలఁతి చిలుకఁబలికె. ౧౨౦
- ఉ. నావలవంతదీర్చులనావల నారఁటంచుఁగోరినే
వేవిధులక వగందగిలి వేడినమోము ముడించిమాస ము
వ్రావిధిఁబూను మీచెలియ దానిననుంగదియంగఁగూర్చు మా
కేవలతుండకాంతి జితకింశుకమాశుకమా గయంబునక. ౧౨౧
- క, అనితాజశుకముబలికిన, వినిరాజనిభాస్యదాని వీక్షించికడుక
వినయమువలంతితనమును, నెనగునంబడగ సాధునియతింబలికెన్. ౧౨౨
- శ. నాయముగాదుగదానర, నాయకులకు నిట్టిపనులు ననుదనకువెసక
మాయస్సలు తలివంఁడులు, జేయుదురు వివాహమనుమఁ జెప్పము చిలుకా, ౧౨౩
- ఉ. నావుడతండు తత్తరముఁ జెలికిట్లను నీదుపెద్దతే
వైవడిఁ జెల్లచేసెదరు గ్రక్కున నెక్కడిమాటయిస్సడే
కావలెకొరుకొన్న పని కాదనినీవుజుడింగిపోయినక
భావభవప్రసూనశర బాధలనెవ్వధిఁ దాళియుండుదున్. ౧౨౪
- గీ. బాలనన్నిట్టులలయించ నేతిమరుని, పూలకోరులవెతలకుఁ దాళఁజాల
వైశమునన్నుఁ గొఁగిటఁ గీలుకొలిపి, మేలుదైవారలెంకగా నేలుకొనుము, ౧౨౫
- గీ. అనుచుఁజెందుకొనెడునపుడందియలుమోయి, హంసశాబకఁబులరుగుదేరఁ
జెలులువచ్చిరంచుఁ జేసన్నఁజూపికే ల్పట్టునప్పఁద్రోచి పడఁతిపఱచె. ౧౨౬
- క. ఈపగిది కింకిణీమణి, నూపురరావములు చెలఁగనునుఁ గొన్పబడెన్
జూపుల జంకెనతెనయఁగి, నాపూవుంబోడి చనియెంతః పురికిన్ ౧౨౭
- గీ. ఆగ్రడు నృపమౌళిగుండె జల్లనఁగనోలి; నెమ్మొగంబున దైన్యంబునిన్వటిల్లి
నువ్వులింపుచు బెగ్గిలియున్నరనుదుఁ, గంజముఖిఁబల్కెగద్దవ కంఠఁడగుచుగీతరా

- క. నిలుపోకు పోకుబాణా, వలచితి నేనీకుఁజాల వంచనయేలా
చలమెదఁ బూనుటమేలా, తలిగాకు కటారి కూశఁడలఁపుముజేలా ౧౨౯
- క. నెనరొనవనన్నుఁ గొంగిటఁ, బెనచిసుఖింపక మొఱంగి బిరబిర నెటకొఁ
జనఁజూచెదహహమగుకొ, న్ననములుగులపాలఁ జాలనలిగెఁపుసుమీ ౧౩౦
- క. మగువాపెంచిన పనిప, న్నగభుక్కుక శారికలను నమ్మిచనకుము
న్నగదైవబలము దప్పినఁ, బగిల్పార్త యుండ్రుప్రాణబంధువులైనకొ ౧౩౧
- వ. అనియిచ్చిధంబున ౧౩౨
- క. సాధుగతి నరుఁడువేడిన, నాథవశేక్షణ మొఱంగియటఁ జనిమదన
వ్యాధాసాధారణశర భాధాగాధాన్యమునఁగి ననఁగ మొగడికొ ౧౩౩
- వ. అనిశౌనకాది మహర్షు లకు శావ మార్పణి యెఱింగించినవారఁ తని నవ్వలికథా వి
ధానంబెట్లనియడుగుటయును. ౧౩౪
- చ. వనజభవాది కాళిలసుపర్వ గణావన విశ్వభావనా
సనకసనందన ప్రముఖసన్ము నిరంజనశత్రుభంజనా
ఘనకరుణారసాఘ్లాత వికస్వరలోచన పాపమోచనా
ప్రణతసుధీజ నానిశవిభాస్వ దనుగ్రహనారవిగ్రహా ౧౩౫
- క. అవిరతవీరతచతుష్ట, స్త్రివసర వైభవ్య భాననామోదరథో
త్సవముఖ వివిధోత్సవవై భవవిలసితధామ పతితసావననామా. ౧౩౬
- భుజంగప్రయాతము. హరీదేవతాభ్యక్షయఁ భోరుహాతా
దరీసర్వలూకేశో బైత్యప్రణాశా
కరీంద్రావనోపాయ కాగుణ్యగేయా
మురీవిష్ణురత్నాద సమ్యగ్విహా. ౧౩౭
- గద్య. ఇది శ్రీమజ్జగన్నాథక దేవదవ్య కృపానిరీక్షణ సంలబ్ధసార కవితావిచిత్ర
కేండ్రిస్యసగోత్ర పవిత్ర సూచిమంచి గంగ నామాత్యపుత్ర సకలవిద్యజ్ఞన
విధేయ జగన్నాథ నామాధేయ ప్రణీతంబయిన సుభద్రాపరిణ
యంబను శృంగారబంధంబునంబుఁ
బయిల్చి శాస్త్రము.

పంచమాశ్వాసము.

క. శ్రీరాజిత నిజసాధా, గ్రామధ మహాసుదర్శనాం చలనీకా
దూరీకృత భవపాశా, సారకృపా వేశసీలశైలనివేశా.

౧

వ. ఆవధరింపుము నైమిశారణ్య మహాద్వారకు రామహర్షణి యిట్లని చెప్పంబొడంగ న
ట్లు సుశ్రదాశ్రదేభయాన పట్టుదప్పించుకొని యరిగి యంతఃపురంబు ప్రవేశించిన.

గీ. అంతలు గుంత చింతనక్కంత సుతుండు

కంతుకుంతాయితలతాంతకాంతనిష్కా

టాంతరని తాంతకాంతి సంకాంతచంద్ర

కాంతమాణిక్య వేదినంగంబుజేర్చి

౩

చ. ఉసురసురంచు సామృసీలు నున్నులికంబునఁ దల్లడిల్లులాఁ

గసగుకొనుకొ దిశల్ వెదకుఁ గన్నులు మూయునెడంకు శెగ్గిలుకొ

దొసఁగులఁ గుందుఁవాపమునఁదూపిలు విన్మృతీఁజెందుఁ గాసీలుకొ

బసచెడి తూలుజాలిఁగొను బాపువిధి యిటు చేపితేయనుకొ.

౪

చ. మదవతి వశ్యనంచు బెనుమక్కువఁ గ్రక్కునతేచినల్ దిశల్

వెదకువితాకుఁ జెందుఁబలవించుఁ గనుంగవనశ్రుబిందువుల్

వదలకచిప్పిలకొ మొగమువంచి కృశించుఁ జలించుహాయనుకొ

మదనకిరాతశాతసుమహర్గణ నవ్యశరవ్య చిత్తుండై.

౫

వ. మరియు నాత్మగతంబున.

౬

ఉ. నున్ననిసోగ పెన్నెరులు నువ్వువిరిన్నగు నాససిబృపుం

జిన్నులు ముద్దునెమ్మొగము సన్నపుకొనువెడందకల్కివా

ల్గిన్నులు తక్కుచెక్కులునిగారపుకెందలి తాకుమోవియుం

గన్నులఁ గట్టినట్లయగుఁ గన్నియ నెన్నఁదుఁ జూడఁగల్గునో.

౭

వీ. చిలుకపటాణితే జీవజీరుని విరటాజిపూచికి లిక్తజారుసాగు

మీరునిద్దా పదియారుమేల్వన్నె బంగారు సలాకచెంగలువమోక

నిండుపున్నమనాటి పండువెన్నెలనిగ్గు మీనుకాగు తొలుకాగు మెలుగుఁగిగ

కడిఁదినెత్తావినుకొ గన్నెగేదగి పువ్వుతేట గొజ్జంగిపూసీటికొల్లఁకు

౮

- చలువచలువంపు జక్కరల్ చిలుకుబలుకు, తలియవిలుదాల్పు బలువేల్పుకలికచేతి
కలికిరాచిల్కి నెఱుమానికములమాట, దానిగవఁగూడకే జూడఁదాగువాఁడ ౫
౩. చిలుకుచిల్కునఁదేనె చిలుకముద్దులుగుల్కు చిలుకకుఁ బడ్డెంబు చెప్పనేర్పు
కరతాళ గతులచేసరకమ యూరసంఘములకు నాటలుగరపునేర్పు
మించునెయ్యమున రాయంచ కూటువులకు వీరుగావడకలు దిద్దునేర్పు
తనియమేతలు పెట్టినెన రొప్పశాకాసంచయంబులఁ బలికించునేర్పు
చెలిమిదై ర శృంగారకలనమీఱు, జేరినారకుఁ బరిచగ్యసేయునేర్పు
నిబ్బరంబొప్ప నబ్బలకబ్బెనార, దానితోఁ బొందునే నెట్లుమానియుందు ౬
౪. అచిన్నిచన్నగవచెలు, వాఁడునగుమోము గోమునాచూపులతో
పాచెక్కుటద్దములపన, నాచిత్తములొన నొకక్షణము బాటుదుగా ౧౦
౫. దానిధమ్మిల్లాంబు ధరలీలపర్వక యతనుతాపాగ్ని చల్లారఁగలద
దానికెమ్మేవి సుధాతసంబాసక సూనాశుగవ్యాధి మాసగలదె
దానిముఖేందు సందర్శనంబొదవక మదనాంధకారంబు పదలగలదె
దానినిర్భరపయోధర దుర్గమబ్బక స్మరబలాగ్ర భయార్తిసడలఁగలదె
దానియశ్రాంత సాంగత్యతరణితేజ, భూరివిరహంబు నిధిఁదాటదారిగలదె
యంచుమది నెంచుఁ దలవంచుసంచలించు, ఘోరమారవికారాప్తిఁగుందికుంది ౧౧
౬. నీహారాంశుమఖీ కదంబకమణికిన్ గోరిసన్యాసి నై
యాహారాదివిధానముల్ మరచి యత్యంతాను రాగంబుతో
బాహులింగన సౌఖ్యవాఁడమదితోఁ జాటిల్ల నేనుండుచో
నాహయిట్లరచేసి యేగితే సుభద్రా భద్రకుంభస్తనీ. ౧౨
౭. రావేచిల్కిలకొల్కి రావెలలనారావే జగన్మోహినీ
రావే పూర్ణసుధాకరో జ్వలముఖీ రావేకురంగక్షణ
రావేనీలఘనాఘనాభఁకురా రావే లతాంగీమణి
రావే నన్నలయించకే యనుచుతో రాగిల్లి పల్కుందమికో ౧౩
౮. అనియని వారితనుదనో న్నాదంబున లేచి యేచిన తమకంబునచేత నాచేత నజ్ఞానంబు
మరచితమ లతాగుల్మదులం గనుంగొని. ౧౪
౯. మవ్వంపునెత్తావి పువ్వగుత్తులుసూచి భామగుబ్బలటంచుఁ బట్టెబోవు
లక కంగ్రముత మధుక్రాంతిఁ జిఁగని బాలనీల వేణి యటంచు నివుఁదెవు
జరుణరంభాస్తంభితులు నవీక్షించి జలువయుదువులంచుఁ జేరఁబోలు

- ఘనవచ ప్రేయకుహూకారంబులాలించి వెలచియెలులగని వినఁగఁగోరు
 నిరతనిరవద్యనిబిడనిర్మిద్రకాద్ర, మకరకేతనశిఖిశిఖానికరదహ్య
 మాఃమానసుడగుచును బ్యానతరువి, తానములఁద్రమ్మయమఁదహతహాలునిగుడ. ౧౫
- క. నేడాసీకరముపట్టిన, నేడాసీమంత పతిగణింపకయెంతో
 వ్రీడనెడఁ బాసియేఁగుచు, నీడానీడ వీడకే తేరదుగా ౧౬
- క. కాంతాలలామనాపైఁ, గాంతాశము పూనికాదు కాదనివడినీ
 చెంతకురాదుగదా మన, నెంతయఁగలఁ గంగఁజూచె హింతాశంబా. ౧౭
- ఉ. లుంగములార భూరిఫలలోల నితాంతవినమ్రకమృనా
 రంగములార సారసుమరాజి విరాజిత మల్లికామిళ
 దృష్టంగములార సౌభపరిస్ఫుట పద్మవనీవి హారచ
 క్రాంగములార మిరలు రథాంగకుచక గనరేకురంగటక ౧౮
- క. బాలాకుచవృ మనజల, బాలారతినేలు మనుచుబలిమాలినన
 న్నేలాలతాకుడుంగను, హేలాగతిపెఁగి చెనఁగనేలాచెపుమా. ౧౯
- నీ. మీఫలంబుల బోలుమెఱుఁగు గబ్బల ముద్దుగుమ్మఁ గానరెగజనిమ్మలార
 మీక్రొన్నలఁ గేరుమిసీమి వాతెంచొక్కమ్మఁ గానరదాసనమ్మలార
 మీతేకులను మించుమించుగన్నుల పైఁడిబొమ్మఁ గానరెక్కమ్మనమ్మలార
 మీవాసనల మీఱుమేని తావులపూవుఁగొమ్మఁ గానరెచందనమ్మలార
 మావులార చాకారతిపు మేవులార, దాఁకలారయనంటి కొంఁమోకలార
 మల్లులార చలన్నాగవల్లులార, చూడరేమిరు తలిరాకుబోఁడినిందు. ౨౦
- సుగంధి. జాలమేలబాలఁ జాపుసాల మారసాలమా
 తాశఁజాల మాలతీతావృతాళిజాలమా
 వాలుఁగంటి జాడఁజూడ వావనీతమాలమా
 నీలవేణి గానవోటు నీవునేడు తాళమా. ౨౧
- వ. అని యుగ్గలంబగు విరహ వేశంబులఁ గందర్ప చంద్ర మందానిల కలకంఠా దులం
 గురించి. ౨౨
- నీ. కురులచేనీవింటి గుణభంగమొనరించు భామినిఁగానవా పంచబాణ
 మోముదామరసినీ గోముడిలఁగఁజేయు సుందరిగానవా చందమామ
 వాలుకన్దవను నీవాహనంబునుగేరు మదవతిఁగానవా మలయపవన
 గళరెంబుననిన్నుఁ గాదనివాదించు కోమలిఁ గానవా కోకిలంబ
 పగలుగుదాసనే చంగులములేక, మీరలెంఁజు గమిఁగుడి కెరుకొనుచు
 వనములోఁదద్వయోగార్తి నెనసెన్న, నన్నుఁదబ్బిబ్బ గాఁపొనాయమగునే. ౨౩

చలువపుప్పొడి సాగువులవెంటఁజనిచని తప్త వాలుకలంచు దల్లడిల్లు
 లతికలచెంతమెలంగుచుఁ బైరాలు ననలంగజుని తూపుతని చలించుఁ
 బొదలవెంబడి బోవఁబొదవు తేంట్లఁదుపాకిగుండ్లంచును దలంకిసుండుచుండు
 గుజ్జమావులఁజేరి కొరలుకందలిరాను తేరగలిమంగులంచెదఁ గలంగుఁ
 గొమ్మలందుండి మత్తపుంస్కోకిలంబు, తేచిఁకూసినఁ బుష్పనారాచవీర
 కాహళా గావముటంచుఁ గళవళించు, వనబదళ నేత్రశృంగార వచముగ్గఁగఁ

సీ. చిగురాకు జొంపంపు జీలునూమిడినీడ గూగు కాచ్చిచ్చునూదుముకకగళి
 గడితంపులివి దీగమెడఁ జేచ్చుకొనుబిల్లుకిను కతోనురివట్టుకొనెడు మాష్కి
 మేటిగొజ్జంగి పూనీటి కేళానులివడిఁ జొచ్చుమున్నీటఁ బడెడుపగిదిఁ
 గమ్మగేదగి తేకుటొమ్ముననాను ముక్కుకటాచిచే వచ్చుకొనెడు పోల్కెఁ
 బత్రపుట్టికాంతంబునఁ బట్టినియ్యి, తేలపూదేనెగుటుకునఁదిపరిత్రావు
 కించుదనమున విసఁకూరగిండు సరణి, మేనుఁకొరఁగంగఁ బూనియఁజ్జెలుంగు బోడి.

గీ. అట్లుమారణ కర్మంబుల విరళముగఁ, జేసియుక్తింతయును గీడుజిందనున్న
 విసికివేసరియవ్వన వీదిన్కొక్క, తామునందైనఁ గానూనవలవిగాక. ౪౭

ఉ. కన్నియకన్నె మావిదలి కృష్ణపుటంగుల దండనిండుగాఁ
 బన్నననాఁక పందిరుల పల్లలఁగొట్టఁగి నిటియేటిసాం
 తన్నునుగున్న సంపెంగల పొపున నిద్దత్రుచంగమానుమా
 నిన్నియపైనొడల్ వెయిచి తీవ్రమనోబవికార వేసినన్. ౪౮

గీ. పొరలుచున్నంతవిగులు పొన్నన నెలంత, గానరాకున్నఁడత్తరంబూనిబోలు
 తెల్లగుమిగూడుకొనినగల్గిపెదకి, చిన్నదనమునబెగ్గిలు చున్నయెడల. ౪౯

గీ. రాచిలుకవచ్చి యచ్చిన్ని రాచకన్నె, యంగజన్యధఁ బూదోటకరిగి నట్టి
 చందమెఱిఁగింపహయేంతసాహసంబు, చేసివెలియందుఁ బరచియచ్చేడఁగాంచి.

క. వలగొని సంపెంగలుచుటి, గలుపవిరుల్ బడిసిన్నచి కపురంపురజం
 బలికమున రాచిపైపై, వలిగొట్టఁగినిరుచల్లి వచియించిరొగిన్. ౫౦

క. అమ్మకచ్చెల్లగ యాళిత, నమ్మునమము ముంగియిట్లు ననదోటకువే
 శమ్మునరాదగవగునే, కొమ్మముమ్మరపుటార్తి గుందుచుమిగులన్. ౫౧

ఉ. మేలిపసిండి చాచునును మేనువియోగ మహాగ్రహవ్యభు
 క్కీలలఁగ్రాలజేలవయి వేవలసాహసవృత్తి నొంటిమై
 వ్రాలనిపాళితోనిటులు వత్తురయివ్వనమంతకాకరా
 భివిశ్చాలశాతశేష బృంహనివంగమటం చెటుంగవే. ౫౨

యెంతగయోళియంచునను నెగులువల్కెనో యాతడ గ్రుచ్చె

యెంతయు నామదిం దిగులు హెచ్చెనహయిక నేమిసేయునున్.

౩౫

క. ఎప్పటివలె సేవకుఁబో, నప్పకుఁబోకున్న నిజవంకరమెప్పు పయిం

గుప్పిల్లకొలది గుప్పెడు, నప్పచ్చని వింటిబోదునలుగుల సెకలన్.

౩౬

చ. కలుగునొకల్గదోపెనగి కాదనివచ్చిన తప్పుదీరఁగోం

దలుకుకదాని జీనిపనికంతపు మంచముమీఁద వేడుకర

గులుగుచునామిటారి చనుగుబ్బలకొద్దెగవురిలించియా

చెలువునికాత్త బండువుగఁ జేయున్సృష్టము నాకునైవమా.

౩౭

క. ఆవగయాజిగి బిగిమే, నాపాలుంగన్నదోయి యూనవ్యమొగఁ

బేవేళనానునంబునఁ, దావలమైనురపురాకు తాళందరమే.

౩౮

క. అక్కట యక్కురువీరుని, యక్కుఁజిగించన్నదోయి యదురంటంగా

నొక్కుచురతఁ జెనఁగినా, చక్కదనంబోయుదుట జవ్వనమేలా.

౩౯

చ. ఎటువలె నోర్చియుందు నిక నేన్వరినే బలిమాలుకొంచుహృ

త్పుటమునఁజిందుమగ పరిపూర్ణశరానలమెల్లుడిందును

త్కటవిరహోప తాపమడఁగన్గతియెయ్యది మఁదునైవమా

కటకట వానిపొందు వేసఁగల్గునొ కలదొయెట్లు కుందునున్.

౪౦

వ. అని మరియు నమ్ముదుగొమ్మం గమ్మవిల్కాడు పాడిమిఱఁగ రాశీమరాశ కీరశారీమ

ధున్రతాన్యభృతకేకి ప్రియభావేకానీకిమల నంచెంచలంగాపు వెట్టి, యుద్ధండ

మంతెత ప్రచండపుండ్రోక్షు కోదండ దండంబఖండ శరాక్రమంబున నెక్కు వెట్టి,

బిట్టుమొఱుంచి, చేకొద్దగనుద్ద విడింజిమ్ము క్రొమ్మెఱంగు కమ్మదమ్మిపూటమ్మ మొ

త్తములు తొమ్మన నొక్కుమ్మడింగాడి పారినసొమ్మసీలి, వేలుదప్పిన జాళువాబొమ్మ

పోలికననల్పమజిగణ ప్రభాభాసమాన హంసతూలికా తల్పంబున మేనుజేర్చికొంత

సందెప్పికి.

౪౧

వ. అర! పరిచరయుతుడై, మరుడేచఁగఁ జొచ్చె నాసమాని వనికిఁజె

రిగి నరుఁగురిచిమెయి, దొరఁగినఁ బరలోకసుఖము దొరకునటంచున్.

సీ. కృష్ణణిమంచపు, సెకలపయింజేతు లూనిసీత్కృతులడరన్

సుకయించుకజుమ్మనఁ, జకతెకనొడలుడుక లేచిదీనతమొఱన్.

౪౨

లు దడఁబడబిగిగొ, నడగడవడకన్ నిమూర్పుగాడ్పులు వొదలన్

పువల్వ చెఱఁగుముసురి, గిడి సాహసమాతగాఁ గనేగెన్ వనికిన్.

౪౩

౪౪

నీ. చలువపుప్పాడి సాగువులవెంటఁజనిచని తన్నపాలుకలంచు దల్లడిల్లు
లతికలచెంతమెలంగుదుఁ జైరాలు నెలంగఁజని తూపుతని చలింపుఁ
బొదలవెంటి బోవఁబొదవు తేంట్లఁదుపాకిగుండ్లంచును దలఁకికుండు మందు
గుజ్జమావుఁజేరి కొరలుకందలిరాకు తెరగలిమంటలంచెదఁ గలంగుఁ
గొమ్మలందుండి మత్తపుంస్కోకిలంబు, లేచినుసినఁ బుష్పనాగంబు
కావళా వావములటలమఁ గళవళించు, పాజవళ సేత్రశ్చేదగార వనముగాన. ౪౬

నీ. చిగురాకు జొంపంపు జీలుమామిడినీడ దూరుకా చ్చుచ్చులొదుముకుకరణి
గడితంపురివిరి దీగమెడఁ బేర్చుకొనుచిట్టుకిను కతోనురివెట్టుకొనెడు మాడ్కి
మేటిగొజ్జంగి పూనీటి కేళాకులివడిఁ జొచ్చుమున్నీటఁ బడెడుపగిదిఁ
గమ్మగేదగి కేళుకుటొమ్మననాను నుక్కుకటారిచే వచ్చుకొనెడు పోల్కెఁ
బత్రపుట్టికాంతంబునఁ బట్టితియ్య, లేచుపూదేనెగుటుకునఁదిరిత్రావు
కించుదనమున విసమారగింపు సరణి, మేనుఁదొరఁగంగఁ బూనియఁజ్జెలుగు బోడి.

గీ. అట్లుమారణ కర్మంబుల విరళముగఁ, జేసియుక్తింతయును గీడుజేందకున్న
విసేకవేదరియవ్వన వీధినొక్క, తలమునంపైనఁ గాయాననలవిగాక. ౪౭

ఉ. కన్నియకన్నె నూచివలిగ ప్రపుటంటుల దండరిండుగాఁ
బన్నెనదాఁక పందిరుల పజ్జలఁగొజ్జగి వీటిమేటిపాం
తన్నునుగున్న సంపెఁగల చాపుని నిద్దపుచంపమామమా
గిన్నియఁజైనాడల్ యిది తీవ్రమనోజవికార వేదనక. ౪౮

గీ. పొరలుచున్నంతవిరులు పొన్నుననెలఁత, గానరాకున్నఁదత్తరంబూనిబోఁటు
తెల్లగుమిగూడుకొనినగల్గవెదకి, విన్నదనమునబెగ్గిలు చున్నయెడలి. ౪౯

గీ. రాచిలుకవచ్చి యచ్చిన్ని రాచకన్నె, యంగదవ్యథఁ బూదోటకరిగి నట్టి
చంపమెఱిగింపహయేంతసాహసంబు, చేసెఁదెలియండుఁ బరచియచ్చేడఁగాంచి.

క. వలగొని సంపెఁగలుచుజెం, గలుపవిరుల్ బడిసేవైచి కపురంపురజం.
బలికమున రాచిపైపై, వలిగొజ్జగినిరుచల్లి వచియిందిరొగిక. ౫౦

క. అమ్మకచ్చెగ యాలిత, నమ్మనమము మొఱుగియిట్లు ననదోటకువే
శమ్మనరాదగవగుసే, కొమ్మముమ్మరపుటార్తిఁ గుందుచుమిగులన్ ౫౧

ఉ. మేలిపసిండి చామునును మెనువియోగ మహోగ్రహవ్యభు
క్కిలలఁగ్రాలబేలపయి కేవలసాహసవృత్తి నొంటిమై
వ్రాలనిపాలితోనిటులు వత్తురెయివ్వనమంతకాకరా
భీతికాలశాతశర బృంహసంఘమటం చెలుంగవే. ౫౨

- యెంతగయాళియంచునను నెగులువల్కెనో యాతడ బ్రహ్మ
యెంతయు నామదిం దిగులు హెచ్చెనహయిక నేమిసేయుదున్. ౩౧
- క. ఎప్పటివలె నేవకుబో, దప్పగుబోకున్న నిలువదర మెచయి పయిం
గుప్పిళ్లకొలది గుప్పెడు, నప్పచ్చని వింటిబోదునలుగుల సెకలన్. ౩౨
- చ. కలుగునొకల్గదోపెంగి కాదనివచ్చిన తప్పవీరఁగ్గొం
దలుకుకదాని జీనిపనిదంతపు మంచముమీఁద వేడుకం
గులుగుచునామిటారి చనుగబ్బలకొద్దిగవుంగిలించియా
చెలువునికాత్త బండువుగఁ జేయునన్పవ్వుము నాకుదైవమా. ౩౩
- క. అవగయాజిగి బిగిమే, నావాలుంగన్నదోయి గూనవ్వుమెగం
బేవేళనామనంబునఁ, దావఁమైమరపురాదు తాళందర మే. ౩౪
- క. అక్కట యక్కురువీరుని, యక్కుఁజిగించన్నదోయి యదురంటంగా
నొక్కుచురతిఁ జెనఁగినా, చక్కదనంబేలయుదుట జవ్వనమేలా. ౩౫
- చ. ఎటువలె నోర్చియుందు నిక నెవ్వరినే బతిమాలుకొందుహృ
త్పుటమునఁజిందుమాగ పరిపూర్ణ శిరానలమెట్లుడిందును
త్కటవిరహోప తాపమడఁగన్మితియెయ్యతి మందుదైవమా
కటకట వానిపొందు వెసఁగల్గునొ కల్గదొయెట్లు కుందుదున్. ౪౦
- వ. అని మరియు నమ్ముదుగుమ్మం గిమ్మవిల్కాడు వాడిమీఱఁగ రాశమరాశ కీరశారీమ
ధువ్రతాన్య భృతకేకి ప్రముఖానేకానీకినుల నంచెంచలంగాపు వెట్టి, యుద్ధండ
మండిత ప్రచండపుండ్రేక్షు కోదండ దండంబఖండ పరాక్రమంబున నెక్కువెట్టి,
బిట్టుమొఱయించి, చేకొద్దిగనుద్ద విడింజిమ్ము క్రొమ్మెఱంగు కమ్మదమ్మిపూటమ్ము మొ
త్తములు తొమ్మున నొక్కుమ్మడింగాడి పాదినసొమ్మసేలి, వేలుదప్పిన బాళువాబొమ్మ
పోలికననల్పమణిగణ ప్రభాభాసమాన హంసతూలికా తల్పంబున మేనుజేర్చికొంత
సేపునకుండెప్పిరి. ౪౧
- క. హరహర! పరిచరయుతుడై, మరుడేఁచఁగఁ జొచ్చె నాసమాని వనికిఁజె
చ్చెరనరిగి నరుగురిచిమెయి, దొరఁగినఁ బరలోకసుఖము దొరకునటంచున్. ౪౨
- క. చకిచకిల్లెన్మణిమంచపు, సెకలపయింజేతు లూనిసీత్కృతులడరన్
మొక మొకయిందుకజుమ్మనఁ, దెకలెకనొడలుడుక శేషదీనతమీఱన్. ౪౩
- క. అదుగులు దడఁబడబిగిగొ, న్దడగడవడకన్ నిమూర్పుగాడ్పులు వొదలన్
గడితప్పువల్పు చెఱఁగుముసుం, గిడి సాహసమూతగాఁ గనేఁగెన్ వనికిన్. ౪౪
- వ. అట్లేగి. ౪౫

- శ్రీ. దారుకావనమౌని దారసంగమ మహాపంక సంకరండయ్యో శౌరకరుండు
గౌతమప్రియవధూగాథ పరీరంభకలుషి తాత్పర్యకుండయ్యో బలవిరోధి
నిజముఖాంధోబాతనిర్మిత భారభరితి దోషుండయ్యో సారసభవుండు
దారకన్యాసురత ప్రవర్తి తకల్ప సాశయూడయ్యో బరాళగుండు
తావకీకరా గ్రసంధానితేక్షు, చండకోదండనిర్భుక్ చండకుసుమ
కాండభుగడిత హృదయపంకురుహులగుచు, విచలిత శేష గీర్వాణకుషమబాణ. ౮౭
- గీ. తావకీకరాగ్ర సందానితేక్షు, చండకోదండ విభుక్ చండకుసుమ
కాండభుగడిత హృదయపంకురుహులగుచు, విచలిత శేష గీర్వాణకుషమబాణ. ౮౮
- ఉ. కేవలబాహువైరిపరికంపదగ నామని గెండుపద్మినీ
శ్రీవిష్ణుప్రియాయాతుండు శీతనుయూఖుండు నీవునన్నహా
దేవవిరోధి విష్ణుగురిదీగ్ధవగుర్భును ముండదయ్యను
య్యోకెటవేది కాయాబునియూగులు చేసినదుష్కృతంబునకొ. ౮౯
- మ. కలశాంబోదధి మధ్యభాగమున లోకనాతభీతిప్రదా
జ్వలహాలాహలముద్భవంబయిన శీవంబుండోరీ కాతూని
ర్మలగర్భంబున బుట్టితొపరహిణి ప్రాణాపహరక్రియా
కలసారంభవిజృంభి, మాణసటుదోర్గమ్యుండ్యయంగబా. ౯౦
- క. వింటింగన్నులు గెలసెర, బంటుననుచు జనులునిన్ను బలుకంగనయో
గొంటుతనంబున గోలల, వంటుండకోర శీను విహిత మెనుదనా. ౯౧
- క. అనివనబాహుని సాలర, భనమనరిచి కన్నులొవి పైఁజెలుకుచుమో
ల్లనవీచుమలయప పనుని, గెనుగొని పీఠలుకఁ గన్యకామణిపలికె. ౯౨
- క. భువనముల కల్లఁ బ్రాణం, బపటించు నులించుచుండ్రుప్రాజ్ఞులునిన్నుం
బవనా! వలయితసకలో, పవనా! మామీంద నింతసగఁగనుమిటికె. ౯౩
- క. క్రచ్చుకొనిమింటఁ జంద్రుండు, విచ్చులవిడ్డల్లనీవు వెంబడిమరుండు
హెచ్చసెకచల్లుదునుము, చ్చచ్చుగనుడితిరి నీమిసేయుదుఁ బవనా. ౯౪
- చ. బలసివియోగి నీజసులపై పినముదంచలంచికాకనీ
వలఘువిభావిభాసి తలయూపసరస్సుట విస్ఫులింగసం
వలయితవీరిహోత్ర పరివర్ణితహోమ హోత్రవనంబును
డలిముఖగ హ్వరాంతరమునం జొరనేటకకక సమీరణా. ౯౫
- వ. అన్ని యనిబుంబులికి నురియును. ౯౬
- క. కరమూర్తి రుద్రవనీచుకని, కరమందంతయును సోక కాముకహృద్భీ ౯౭

- ప్రతిదర్శభాస్వర ప్రద్యోతనాఖండ మండలాన్నంబు వేమరుహరించి
రాహుదంష్ట్రాంకుర ప్రస్ఫుటహల హలస్వాలనార్చులు లగ్నవట్టి
పూర్వపర్వత దవవహ్నిపాంశుగూడి, తెల్లముగనీవు మిన్నంద తిరుగుటెల్ల
విరహిణీపాంశజనతనూ ఘోరణమునకు, గాకమరియేటికింక రాకాశశాంక. ౭౭
- క. మునుగురు పత్నింజెఱచిన, చెనటివివిరహిణాలనే చ బెల్లదెనిగ్గ
వినుగుడియింగెను వారి, వనజాహిత! లింగముట్రురడియంబుగదా. ౭౮
- గీ. హరుడు వధవేది హలహలంబారగించి, సామ్రసి లేగాని యోసు ధానూతినిన్ను
మెదిచిప్రతిపాక మొనరించిమింగడయ్యె, విరహిణీపాంశ దుష్కర్త విధివశమున
నీ. ప్రళయావస్థర జగద్భయదోగ్ర సముద్రగ వవనకుహృచ్ఛిభాపటలికలై.
కల్పాంతసమయ జాగ్రహ్మోర పాథోధి బాడబానల మహాజ్వాలకంఠై
జయకాలతాండవోల్లసంపటమహా దేవలలాటాగ్ని దీప్తికంఠై
సంవత్సరేఖా విశంకట దుర్దాంత కాలనండకృశాను కిలకంఠై
దారుణంబయ్యె గదచంద్రితావళీన, క్షితజాంఘాత సంచా నిరుపమాన
గంధవహభాంశ వోజ్వలగ్ధాథ తరశి, ఖానికాయంబు విరహిణీ కామయలకు. ౮౦
- ఉ. మిన్నకనిన్నుబట్టి నిగ్రుంగిని రాహువుగాను గ్రొవ్వం.
దన్ని నశూలిగాను దొలుతంగళ్ల గొన్న ముకుతేజులుండగా
నెన్న నొడలో చెడంగ శపియించిన దక్షుడగాను నన్నిటుల్.
బన్నమునొడల జేసెదపు పాడియెనీకు గురంగలాంఛనా. ౮౧
- క. అనియితైఱగునఁబైచలి, వనజారింహారి తూరివశిషడిఁబైకొల్లి
న్ననములుకులు చిమ్మెఱుహరి, తనయనినిందింపఁదొడఁగె దహతహనిగుడక్. ౮౨
- క. మారామారా మాసుకు, మారాసుకు మారతనున మంచిత వికచాం
భోరుహానయనల గలదుట, మేరానీయట్టి దొరకు మేచినితానక్. ౮౩
- ఉ. ఆరయముజ్జగంబులకు నస్తుయనబ్బయు నైవలచ్చికిక్
శౌరికిబుట్టిపట్టి నయశాలి విశల్లకయ నంతవేల్పుఘ్న
బారునగెల్పుకొన్న నెరలంటవునీవిటు రేచియయ్యయో
భీరువులంగిలండు టొక పెద్దతనంబెరతీ మనోహరా. ౮౪
- ఉ. కావరమూనినీవు త్రిజగజ్జనరక్షణ కిక్షణప్రభా
వావితప్రసిద్ధుడగు నప్పరమేశ్వరు మీఁడనూరకే
పూవులకోరువసి పరిపూర్ణత దీక్షణవహ్ని జచ్చియుం
జావక గాలిపడవయి చానలవేచెదిదేమిమన భా. ౮౫

౧. దారుకావనమాని ద రసంగమ మహాపంక సంకరుడయ్యె శృంగరుండు
గౌతమస్త్రియవధూగాథ పరీరంభకలుషి తాత్పర్యుడయ్యె బలవిరోధి
నిజముఖారోహితనిర్మిత భారకీరతి దోషుడయ్యె సారసభవుండు
హరకన్యాసురత ప్రవర్తి తకల్ల మేశయుడయ్యె బరాళగుండు
తావకీకరా గ్రసంధానితేక్షు, దండకోదండనిర్ముక్త చండకుసుమ
కాండఖండితహృదయపంకగుమాలగుమ, విచలితాశేష గీర్వాణకుషమబాణ. ౮౫
౨. తావకీ కరాగ్ర సంధానితేక్షు, దండకోదండ విర్ముక్త చండకుసుమ
కాండఖండిత హృదయపంకురుహులగుమ, విచలితా శేష గీర్వాణవిషమబాణ. ౮౬
౩. కేవలజాతీరిపరికిరపక్ష నామని రెండుపక్షి నీ
శ్రీవిహృనిస్త్రియాగతుడం శీతమయూఖుడం నీవునన్నమా
కేవలవిరోధి విష్ణుగురిదిగ్గువగుర్చను మండదయ్యును
యోగిజీవేది కాయజనియోగులు చేసినదృష్ట్యాంబువణ. ౮౭
౪. కలశాంబోనిధి మధ్యభాగమున లోకవ్రాతభీతిప్రదో
జ్వలహారోహలముద్భవంబయిన శేవంబుండరీకాశుని
ర్మలగర్భంబున బుట్టితొవిరహిణీ ప్రాణాపహరక్రియా
కలనారంభవిజృంభి, మాణవటువోర్ధ్వ్యుక్షప్తయంగజా. ౮౮
౫. వింటింగన్నులు గలసెర, బంటుననుచు జనులునిన్ను బంటుకంగనయో
గొంటుతనంబున గోలల, పెంటుగబడికోలతేయ విహితమేనుదనా. ౮౯
౬. అనివనజాక్షునిసాలరీ, భనమునరిచి కన్తుతావి పైఁజిలుకుచుమె
ల్లనివీచుమలయవ పనుని, గనుగొనిపేరటుకరి గన్యకామణిపలికె. ౯౦
౭. భవనములకల్లం బ్రోణం, బనటంచు నుతించుచుండ్రుప్రాజ్ఞులునిన్ను
బవనా! వలయితసకలో, పవనా! మామోడద నింతపగయేమిటికె. ౯౧
౮. క్రచ్చుకొనిమింటం జంద్రుడూ, విచ్చలవిడిదైలనీవు విగబడిమరుడూ
హెచ్చిసెకచల్లుచునుము, క్చ్చుచ్చంగుడితీరి: కేమిసేయుమం బవనా. ౯౨
౯. బలసివీయోగి నీజసులపై విసమూదచలంచుకా
వలఘువిభావిభాసి తలయాచసరస్సుట విస్ఫులింగసం
వలయితనితవకోత్ర పరివర్తితహం హాస్రచండకుం
డలిముఖగ హ్వరాంతరమునం జొరనేటికికెక సమీరణా. ౯౩
౧౦. అని యనియెబలికి మరియును. ౯౪
౧౧. కరమార్తింబెనచమకని, కరమావంతయును లేక కాముకహృన్మీ ౯౫

- ప్రతిదర్శభాస్వర ప్రద్యోతనాఖండ మండలాన్తంబు పేమగుహరించి
రామదంష్ట్రాంకుర ప్రస్ఫుటహల హలస్వలనార్పులు లగ్నవట్టి
పూర్వపర్వత దవవహ్నిపాంసుగూడి, తెల్లముగనీవు మిన్నంచ తిరుగుటెల్ల
విరహిణీపాంథజనతనూ హరణమునకు, గాకమరియేటికింక రాకాశశాంక. 22
- క. మునుగురు పత్నింజెఱచిన, చెనటివివిరహిణాలనే చ జెల్లదెనీకు
వినుగుడిమింగెడు వానికి, వనజాహిత! లింగముమృతడియంబుగదా. 22
- గీ. హరుడు విరవేది హలహలంబారగించి, సామృసిలేగాని యాసు నానూనిన్ను
మెదిచిప్రతిపాక మొనరించిమింగడయ్యె, విరహిణీపాంథ దుష్కర్తబధివశమున
వీ. ప్రళయీవసర జగద్భసుదోగ్రసముద్రగ పవనసుహృచ్చిఖాపటలికఁటె
కల్పాంతసమయ జాగ్రద్ధోర పాధోధి బాడబానల మహాజ్వాలకంఠె
లయకాలతాండవోల్లాసలంపటమహా దేవలలాటాగ్ని దీప్తికంఠె
సంవర్త పేళా విశంకట దుర్దాంత కాలదండకృశాను కిలకంఠె
దారుణంబయ్యె గదచంద్రితావకీన, కిరణంఘాత సంజాత నిరుపమాన
గంధవహబాంధ వోజ్వలద్గాఢ తరశి, ఖాళికాయంబు విరహిణీ కామినులకు. 23
- ఉ. మిన్నకనిన్నుబట్టి దిగమింగి రామపుగాను గ్రొవ్వం
దన్ని నశూలిగాను దోలుతంగళఁ గొన్న మయత్సఖుండగా
నెన్ననొడల్ చెడంగ శపియించిన దక్షుడగాను నన్నిటుల్
బన్నమునొందఁ జేసెదపు పాడియెనీకుఁ గురంగలాంచనా. 23
- అనియితైఱగునఁబైచలి, వనజారింహరి తూరివడివడిబైకొ
న్ననములుకులు చిన్నెడుహరి, తనయునినిందింపఁదొడఁగె దహతహనిగుడక. 24
- క. మారాచారా మాసుకు, మారాసుకు మారతనున మంచిత వికచాం
భోరుహనయనలఁ గలచుట, మేరానీయట్టి దొరకుమేదినిశానక. 24
- ఉ. ఆరయముజ్జగంబులకు నప్పుయనబ్బయు నైవలచ్చికి
శౌరికిబుట్టింట్టి నయశాలి విశంకరు నంతవేలుపుక
బారునగెల్పుకొన్న నెరబంటవునీవిటు రేచియయ్యయో
భీరువులంగలంచు టొక పెద్దతనంబెరతీ మనోహరా. 25
- ఉ. కావరమూనినీవు త్రిజగజ్జనరక్షణ శిక్షణప్రభా
వావిరతప్రసీద్ధుడగు నప్పరమేశ్వరు మీదనూరకే
పూవులకొరుపెసి పరిపూర్ణత దీక్షణవహ్నిఁ జచ్చియుం
జావకగాలిపీడవలు చానలనేనెదిదేమిమన్నభా. 25

సీ. మొగము వెల్వెలఁబాఁతె ముద్దరాలకి దేమిచిత్రమంచు వలించెమిత్రవంచు
యధినేన నేనుఁబోనతఁడేమి యంత్రము చేసెనోయని గేలికనెభద్ర
కళవళంబునబయల్ గాఁగిలింఁజెనదేమి చందమాయని కేరసస్యభామ
పీలిచిక బలుకను తలఁపెంచునిలిపెనో తెలియరావని పత్కనాసుచంద
జాంబవతికన్నుగిగిపె లక్షణ హాసింఁచి, మేలమాడెనుగాలింది గోలకెన్ని
బూమెలొదవించె న బయనె భోజకన్య ముద్దునుఱచితి విలపంత సుద్ధదలిసి. ౧౦౨

గీ. అపుడుచెలికిత్తయలు వారియను సతమున
జేదవలఁగుంచుచును పొన్నుమీఁదఁబోరలు
బాలికామణిఁజూచివాఁ గోరికిరి
యార్తియుదయించెనే జైవమనుచు వేగచి.

సీ. అడుగులఁగెరిజగురాజులు మాత్తించి నుగుల్పెన్పుప్పాడి గున్నరించి
కబ్బిచన్గుబ్బల గంధసారమలంది కన్నులొలిగిన్పు కపురమూఁది
నుచుచెంకొడగవరికిన వాఁడల్ గొర్రెవారిని మొరమున ముత్తెపునగులు
భజములబినకాండములు దవుల్కా నానాల్లి పట్టుగ నొజ్జరిగినచికిరి
తలిదుమున మల్లెవినులు రాసులుగఁబోసి, పరుహనంభాదభా ధీగతాళశృంగ
వమదయంబులనేచి యజ్జలకెముఖులు, కలికి శిశిలోపల నానాల్ సుపుట మును.

సీ. చతురదోయినలఁ దనచందనగంధగలు బాదెనొకెన్నులొలి బాదెనొకెన్ను
గళమునవైచిన బలుమాత్తి యాపునగుల్ గుట పటానాదె నొకెనొడంగ
నెక్కునఁజలికిన కమ్మగొల్లఁగినను బాదె గొల్లఁగి చొక్కా ల మెసఁగనింక
భుజములఁ జాట్టినభూరిపంక జనాళవలంకలనాల్ గొడువాదీవత్తుల మ్మ
మనసిజాతోగ) గాగుడచొందరిగొందరు, యువకాహ్లాద గూంబుగుహపీఠనవగుళించి
కాంచువారికిఁ గనుకట్టుకట్టిపట్టు, లొడవదందోలెడ నెక్కుయో గొగ్గి వలన. ౧౦౩

వ. వెండియునబొప్పెఁటికిత్త యలబొప్పెఁటికి శిశిర సేవ తంబుల నేరదీర్చి మనోభావములు
సుద్దేశించి యిట్లు సెర.

సీ. హరిణాక్షియొంటొల నానిగఁబునఁ జూచి కాన్పుమీ గుప్తమరాకాశము క
హరిమధ్యయొంతు గుగుభక్తిఁ బ్రోవుపూవంచన నేయక వంచనాణ
యగ్నిశిఖాంకయొ యుబుబు నేస్తులలు గావింపుచుండమా గంధవాహ
ఘనవేణియొరామ గారామమీఁదగ నాడుచుండమా ప్పయ్య
పద్మినీమణి యీతాన్తు మల్లగుంట, పాటసాడుచునుండు మిత్రేటింయ
యనుచుహిమకర ముకర కేతనసమీర, బర్హి కంబులఁబల్కి యప్పద్మముఖుల.

మీ. కనుమాన్త్రుడత్యంత గుణవంతుడగుటెల్ల జుధుపంబులార మీనుహితుగాదె
వలరేనికెక్కుదుబలముచే కూడటరాచిల్ల లారమిప్రతిభగాదె
యతనుండు ప్రద్యుమ్నుడై పేగుగాంచుట రాజనీతేజోభి రతినిగాదె
భావసంభవుడు సజీవుడైమెలంగుట పవమాననీమహాప్రేధిగాదె
మీరుఁలువురు నెత్తుడు మీనుసేడము దయ్యమునకేడుగడయు నైతనయవాగు
వారిజాతాక్షివలయంప వలదటంచు, జెప్పఁగారా దె యిప్పుడాచిత్ర జనకు. ౧౧౫

వ. అని ప్రార్థించి సుభద్రంగనుంగొని.

౧౧౬

మీ. వర్ణనీయగీరిశ వత్సొరుహవునీవు వలరాజునీచెంతనిలువఁగలఁదె
భీమవిక్రమ బలరామ సాదరివీవు కోయిలల్ నీదండఁగూయఁగలవె
యనుసమానఁలాస ఘనకైసికవు నీవుహంసముల్ నీయొద్దనాడఁగలవె
రామణీయభుజంగ కోమరాజువినీవు చలిగాడ్చినీపజ్జమలయఁగలదె
మోహనోత్పల్లకాంచనా మోదవీవు, తుమ్మెదలు సీతురంగట దుర్జిగలవె
మగువయూవేళ నీకింత తెగువయేల, నిండువేడుకమదిఁబూనియుండవన్న. ౧౧౭

చ. పలుకులఁ జిక్కలంజీతుర బంధముచేత నెనఁశ్శదభక్త చూ
పులపసలం జకోరములం బొంకపుగుబ్బలఁబ్రకట మలన్
గళరవమాధుర్య దపికంబుల నెన్నడెసంచబోగలం
గలిచితినింతినీకు నివికీడిక నెట్లొనరింపఁ జాలెడిన్.

౧౧౮

ఉ. ఏమిటికింతచింత వినుమెల్లిజగజ్జనులెల్లఁ జూడఁగా
రాముడు ప్రహ్లాదుం జలిమిరంజిలనీకును సవ్యసాచిక
బ్రేముడిఁబెండ్లి చేసెదరు పెక్కు తెఱంగుల నంతమీఁదనో
కోమలినీవునీవిభుని గూడిసుఖించెద భీష్మలీలలన్.

౧౧౯

గీ. అనియనుగు జేడొరడించిన నొకింత, వంతఁదెగఁనోచి యన్నిశాకాంతవదన
ప్యాంతమునఁ గొంతదిటమూని సవ్యసాచి, పైదలంపిడియుండెప్పట్టుకందు. ౧౨౦

గీ. విరహిణీపాంథజనుల పైవేటలాడి, గెల్పుఁగొనియేగుచో మీకేమందు
హరిఁబట్టిమి వీరకాహళియనంగఁ, గుక్కుటముగూ సెగుక్కురోహయటంచు. ౧౨౧

గీ. చక్రనిర్దేషివైన దుష్టనుడవీవు, రాజవా యింగునెలునంగరాదు తొలగు
మనుచుజన్మమన కెఱిగింపనినుడువందు, మాతమునవేగు జన్మప్రపామగ్భనించె

చ. చలువలతేను జాతెతోగచానముడుంగగ బాఁటఁ దెలుటల్

బీలములమూటె టిక్కగమివిన్నన దాటెవిటివిటాల్కిన్

బులుపులుకీరె తన్నివిహారానికి వేడుకటా రిద్దగునా

బిల్బిః తెల్లనారె బహుపక్షిగవంతులు మీ కనశ్శుడన్

౧౨౩

క. సురరహస్యగుణీన్యుగా, కరపరభృతవన్త రాగకలశంబవన్

నగుణవిభాభానుండు హరినశ్శుగుభూన్యశిఖి యంగు బయలచెన్.

౧౨౪

గీ. అప్పుసుసుభద్రు డెయ్యలననురంబులు, దేవకకృతహితకీ గుక్కిణీవధూన

తంబునను నత్తకానినతి తలంబు, మంతనంబున నెరిగింప నంతవారు.

౧౨౫

క. నుసంసూర్యులు గుప్పని, వసుదేవునకెయ్యగం దెప్పినది తామటికన్

వెలగొనవలె డెయ్యలనగం దొంగ ముండు ముగిరిటం బయోహతుండున్.

౧౨౬

క. చెలియనీ సేవనుజుడికె, ఇలిగుడు బుంబరిణమరియ సేయగదనలాకె

దలంబిజాగ్రణదీకెన్, పుట్టవదనద్యార వదకి డెప్పలరన్.

౧౨౭

క. ఒకరొకరికె డెప్పనన, త్యక్తియునామ్యమ్మ సొంబుల స్రుంగండుపొం

ద్రకరిపుపిలుంగ నపట్టిరి. చక్రవర్తియనీకబొంగ సంయుతులగుచున్.

౧౨౮

చ. అటువలెవచ్చి శరీరగతి నాత్త మణిమ గుసొనదీధికా

తటరనవాటి కాంతగః వారంబున స్వపుష్పమంజరీ

పటలనటద్విరేఫన బంధురబొంగ సాలయాలవి

స్ఫుటమదనోప తాపవరీకృతగాత్రుని బొంగుపుత్తునిన్.

౧౨౯

క. కవిదాయవగుగ నరుండవు, దాసుమీదమున యముభయమునతినినయంబున్

నెనరును నానయునునమున, దొంగొన నెగురంగిపాదపీఠ వ్రాతెన్.

౧౩౦

క. వ్రాలిననగి తేల్చుని, కలుగవన్ గుచ్చియెత్తి కేవలకరుణన్

లాలించి డెట్టబట్టుకొ వారిన్ నోడుకొనిచనియే నంతకపురికిన్.

౧౩౧

గీ. అంకురనకాసనంబున నధిపనిలచి కొంతసేపయినరససద్దోష్టి సలిపి

యన్న పానాధి విధులదేనలరంజేసి, పసవిమణిభూవదా దికంబొసంగియునిన్.

౧౩౨

చ. ఇని నైమిశారణ్య మహద్గురు శామహద్వతి యిరింగించిన వారలతనినవ్వలికధావిధా

నంబెట్లనియెడుగుటయును.

౧౩౩

క. ఇంద్రానేకపవార నారచభుజంగేంద్రా మృతాభావగా

చంద్రప్రస్థగకాశమంతకశభృచ్చకాంగ తారాభని

స్తంద్రప్రస్ఫుటకర్తి శోభిని తాంతప్రాధవాలంకృతా

యింద్రీమ్యమ్మ మహాసరోవరతటి శోలావిహారోద్ధతా.

౧౩౪

క. అర్జునపరి పాలనయను, భాగ్యవ సాదవనిభంజనా మోదనక

నాత్మకపరిధానతం, తాత్త్వకీర్తికృతాశామజగదీశా.

౧౩౫

పంచచామరము. భుజంగరాట్కయానయోగి పుంగవప్రపూజితా

గర్భోద్రక్షణ ప్రవీణఖండితా హితాసురా

ప్రకాంగ నాముఖారవింద వాసవాదినాయకా

గదాంఘ్రి చకానుమోదనీల శైలమందిరా.

౧౩౬

గర్భయ్య, విశ్వీమజ్జగన్నాథ దేవదివ్య కృపానిరీక్షణ సంలబ్ధ సారకవితాదిచిత్ర కాం

డిన్యసా త్ర పలిత్ర కూచినుంచి గంగనామాత్య పుత్రసకల విద్యజ్ఞన విధేయజగ

న్నథయ నామధేయ ప్రణీతంబైన సుభద్రాపరిణయంబను శృంగారరస

ప్రియంబునందుఁ బంచమాశ్వాసము.

సుభద్రాపరిణయము.

ప్రహేళికాసము.

1. శ్రీమహిశాస్వితి వత్సా, భీమజ్జనకల్ప వృక్షదితివిపత్నా
సోమార్యమాక్ష రక్షిత, సామజకుల దక్షనీల శైలాధ్యక్షా. ౧
2. అవధరింపుము శౌనకాదిమహర్షులు, గౌమహర్షణి యిల్లని చెప్పిందొడలగ నట్లగు
మ సుచిత్రపకారంబున శాదరించియు నిచిగురు పురోహితా మాత్యంధుజనము
లంబిలిపించి మధుమధనుండు మంతనంబు నన్నిట్లునియె. ౨
3. ఇతఁడు మనసుభద్రగునై, యతివేదముదాల్చి యున్న యగ్జునుఁడు సమం
చితవిధివీనికిఁ బరిణయ, మతులగతింజేయ వలయునని తెలిపిపోసెన్. ౩
4. మండిముహూర్తము గలిసెనె, మంచితగతిఁ బురముగగరు నలరంగునై
యింటలికించుగ్రీలను వీ, క్షించి రహస్యంబుగావచించెన్ జేడ్కున్. ౪
5. తనోఽయ్యుండు గురుపనియూ, యనగుసుభద్రకును బరిణయమునేయుతలం
పునొందు హరియతం జేరి, గివంగవృక్షియ నీడు కినుకదలిర్పెన్. ౫
6. అనివసుదేవదేవకుల కర్తిగదెడ్డి వివాహకృత్యముల్
పనుపడజేగఁ జేయుఁడని పల్కినవారలు నమ్మింఁచియి
ర్జునునకు శోభనోన్మయము సొంపుగఁజేయఁ వలంతులైనఁజ
వ్వనులను గొందఱింబునుపవా సవిచెంతకునేగి వారొగిన్. ౬
7. చకచక్రితేంద్ర నీలమణిజాలసముజ్వల కంకణధ్వనుల్
ప్రకటగతిం జెలంగఁగ నలంతికపుక వసియాదినిద్రపుక
మొకమున భుర్త బిందువులు ముంపఁజనుంగ వ విల్లివీఁగఁగా
సకియలమిన్నయొర్తు వనిసంపఁగి నూ నెడలంఁజెగ్గిడికిన్. ౭
8. భంగభుగలీనెడు నభినవ, మృగమదముననలుంగు వెట్టెమెలఁతయొకతెఱు
నగవిద్వేషణ మూనున, కగతశృంగార లీలలరారంగన్. ౮
9. కలకంఠియొర్తు మణిమయ, కలశంబులచే గునెర్జరుటవన్నీరాం
బుభుదోర ఫిటలకమార్చును, చొలుపారఁగఁ బొందురాజపుత్రు జకలమిన్. ౯

- వీ. తడియైతైనొక్క యుత్పల పత్రలోచన చలువలంచ్చే బ్రేదలియొకరు
నిలువుటద్దము జూపెజలదవేణియొకరు తిలకంబున నెనుగ్గలియొకరు
సేకపాంకము వైచెముకురాననయొకరు జరుసాగనాలో నుత్తైబోదెనొకరు
కుజిభూషల లరించెనలు లగ్నయొకరు గంధంబులదొకరు మనయొకరు
పుఘులకళ్యాణనయ భద్రాక్షీతిమీద, నధివసంపంగఁ జేనెలతొంగి యుంటె
సురటిశీఁచెన నాయుతాధర యొకరు, మోహనాకారుడగు శ్రీకృష్ణాచార్యునికు. ౧౧
- వ. ఇవ్విధంబున నలకృతుంజెసి యిట్లనిరి. ౧౨
- క. కుండికయును శాటియునుదిగి, డండమును విడిచిదివ్యభంగ విగ్రహము. డై
కొండలపగతుని కొడుకిపు, డండజవాహను నసుతుం యిట్లతెగిదా. ౧౩
- ఉ. నిచ్చగ్యతోపవాసముల నెమైయి గ్రామమనంబుదద్దయనుం
బచ్చుఁవింటిజోడు సుమబాణపరంపర చేతవేగవే
వచ్చిమనంబులో విరహవహ్నిఁ దపించుచునుండు నట్టెని
వ్వచ్చుని కెంతపెండ్లికళవచ్చెను వేడని యాడివేడుకన్. ౧౪
- క. భద్రభయానశెల్లసు, భద్రంబునెయ్యబూని బాలికఁగనిశుం
భద్రాజవదననేడిట, భద్రంబగునీ కుదివిజపతి సూనునన్. ౧౫
- వీ. అత్తయ్యయ్యెను దయాయత్త మానసయైన కుంతిభోజనసాళు కూర్చిపట్టి
భావలైరి మహాప్రభావ విక్రమధర్మవర్తులు ధర్మజవాయసుతులు
అతయయ్యె దివిజగంస్తుత శౌర్యగాంభీర్య సౌదర్యధుర్యుడౌ శక్రసుతుఁడు
సుఖశలైరి విరాజమానదాన తాత్రమహనీయ గుణులైన మాద్రుసుతులు
హాసానిభాగ్యమేమని యనఁగవచ్చుఁ, గోరినట్లనె యివుడుచేకూరెమంది
కౌపురంబుబృ నీసాటిగలర చెలులు; భాసుకోదారగుణభద్ర యోసుభద్ర. ౧౬
- వ. అని పొగడి. ౧౭
- క. సొంపురెమ జిగి గుబ్బులు, పెంపెసలాడంగనీ విబిగిసడలనొడల్
గంపింపఁగ నొకచేడియ, కంపెఁగనూనియఁ దలంబెఁ జంబదాననకున్. ౧౮
- వీ. మృగమదచందన మిళితకర్దమమున నలుఁగిడెనొక మందనాగయాన
కలయగంధామల కంబిడెనొడలఁదలఁకొనియొక ముద్దుతలిరుబోడిఁ
గొజ్జఁగిపూనీటఁగూర్చి యొప్పుగజలకములారెన్చొక్క పంకరుహవదన
గడితంపుచెన్నెరులొడలును బిరబిరఁదడియొత్తెనొక్కయు త్పలదశాక్షి,
చలువచెలువంపుఁ బసిడిమవ్వలు వఁగట్ట, నొసఁగెనొకతప్త చామిక రోపమాంగి
జిల్లునిద్దంపు జలతారు జీబురవిక. నొడిగెనొకకొమ్మ యారాచలొయ్యలికిని. ౧౯

- గీ. గొనబుమీరెడు నిగువాలుటరులుదువ్వి, తనరసేగవైచి పసిడిగేదంగిఁట్రుకు
లిరవుడడంగట్టె సంపెంగవిరులదండ, మట్టెనొకనీల యలివేణిసోమముఖికి
- క. అలికముననొకవధూటి, తిలకముకన్నూరి శోధిరచెనొకయు
త్పలసత్రనేత్రవాలుగ, దలికన్నులఁ గజ్జలంబు దిద్దంబెలికె. 20
- గీ. కప్పురము నాంకవమ్మును గంధసార, మగరుతట్టుప్రసంగురు మృగముదంబు
కుంకుమంబును బన్నీటఁ గూర్చిమోచి, నమ్మెనునలంద నొక్కనీరజాక్షి. 21
- క. ఇరవొప్పఁగ నవరత్నా, భగణంబులు దొడిగెనొక్క భామామణిహ
చ్చరికఁ బదాగ్నిన్నియబం, గరుబొమ్మం దెగడు నాజగన్మోహినికి. 22
- ఉ. అలితాగి మేనసకలా భరణంబులకంటెఁ దద్దయుఁ
లీలఁదనరెచ్చ జవ్వనముతెనుకు వేలియింత కంటెను
ద్యేలఁలఁసనైఖరులఁ దేజరితంగొనబారి యౌరయి
ల్లాలికిఁ గొప్పతిల్లియని యాడెడుసామెత నిక్కువంబుగ. 23
- వ. ఇవ్విగఁబున నధిఁవరులంగ సేసెయున్న నమయతిబున. 24
- సీ. తొలుదొల్తది ననుముజ్వల భూరిమరిదార నగసుమామోదంబు గుబులుఁగొనియె
నావెన్కదివఃశంఖాణక యుల్లగి ధేగీరవంబులు భోమకలఁగె
నాపిఱుండను సురస్సొంగిల్ల నువర్ణదివ్య విమానప్రదీప్తులలరె
నాతనివాత ప్రయూతదేవ ప్రాతశాత హేతిద్యునుల్ పొకరించె
నంతరంభాణి లోత్తమాద్యునురవార, కామినీవారలాస్య క్రియాన్మదంగ
నాదముల్ విడబడియ ననంతరమున, బహుళగంధర్వ జయజయధ్వనులునిగుడ.
- క. అపిదప వెల్లెయేమగ, యొప్పెంగ్రనుండు శచిజయంతుఁడునుమహా
ద్విపితవైభవముప్పఁగఁ, జూపట్టిరనగలు చూచినోద్యపడంగ. 25
- క. ఈకరణినం బరముడిగి, పొకారి నమస్తజములు ప్రిణతులొనర్చ
క్రీకరునుగుపారి పురమున, కాకవ్వడపగడ్డిసేను త్రిలివచ్చు. 26
- క. వచ్చినబిడ్డని కృష్ణుఁడూ, మచ్చికఁబూజించి నోనినుగువలుశ్చిభా
స్వస్వగిణం బులఁచిగి, వచ్చెనుపడినూనసములి వేల్కలుమీ. 27
- క. సురలనుదల్పుతులను దగు, పరసంబూజించి వారివారిమణిమం
దిరములు వారివిడుదులిడె, నరుడనుసమాధిక్తి ముక్తవాకవిభుండు. 28
- క. దీవిరచిరమునూర్కొని, కేవలకరుణారసంబు గీల్కొండగసం
భావించి దివ్యమణిభూ, మావసనాకుకము లొసఁగి చక్కటినునిచె. 30
- వ. అంత 31

- క. తనవంశ సంభవంశము, దనుబోలి: రూపసియును దామరదనుగుళి
జానుపెండిచూడవలెనని, చనుదెంచిననంశమింట శేషయదయిం నెక. 3౨
- గీ. అపుడు మురదావవారాతియునునుతమున, బరిణమోత్సవకృత్యముల్ సరవిజేయ
సతులు ఘనములు నతులితోత్సాహాలిల, వెలయనంతగిభ్రరంబున నేపుమిటి. 33
- సీ. పంచవాద్యంబులు దంచిత: త్రిమేయ నుల్లభంబులలోన నొరపుమెఱయ
భక్తభామతాత్ములు ధవళముల్ వాడుచు: గులదేవతను దెచ్చినిలిపిరింట
నైశేఁగొనివచ్చి యతిరలుగొంచలు సంఘటించిరి పెండిచవికెలోన
బెండ్లికామరు:కు బెండ్లికూతురికి: గైచెనెరి ముత్యాబాసకంబు
లగతిలోన విశారదుడగుగుదెంచె, నెమిక్తనార:బరిచ: బలముగొలువ
మొలతైరిక భూసుర సహితుడగుచు, బల: మూచన తనయుగలెల:పె ౦గి. 3౪
- క. సునువాలార్త సమయమయ్యెను, గొరుగునిదోడ నొనియెగురు: తొనవలెబడమా
యమరాధిసయని సురగురు: డను:మతింబుక నిరంగు:డెచ్చుటకడంగి. 3౫
- సీ. దివిమరిచి తెచ్చిన దివ్యరత్న కిరీటవా: రాంగదాంగుళియొక మనోజ్ఞ
కంకణమండల శ్రీరముఖాభిలా లంకరణంబుల చరికరించి
కల్పతరూజ్జాతకలిత ప్రభోపేతకనక దుకూలముల్ గల్గెనుచ్చి
పత్తెగ్రసారభభ్రాజమా నానూనమందార నునునూనామలలుల్లచి
గాటము: మెన:జందన గంధమల:డి: కడిగినమత్యల: చొచ్చోలి గ్రాలనలగు
నభ్రదంతావళము మీదనక్కమూరు, ననవసేం:రంగ:జేసి:యదగిలి. 3౬
- సీ. దేనగుం:భులు నాం:భూతము గమ్రయ సమధికతూర్వసాదములు చేలంగ
రంభాద్యశేషాపురగి కదింబందాడ: గిరదీపికాసముత్కరము వెలుంగ
దుంబురునారదాదులు గీతములువాడ హరిదధీశులు బం:బయలొనర్ప
దివిజ్జిసతులు ములైపు సేసబ్రాల్ చల్లగురువశిష్ఠు: శుభోక్తులుపతింప
గరుడగంధర్వయక్షకిన్నగ నిలింప, స్వవద్యాధరోత ముల్ చెంతనడువ
నసద్భాసాన మేచుర: స్వారతు:డగుచు, సురపరేణ్యండు పెండ్లికి:దరిలివచ్చె. 3౭
- గీ. దివ్యమణిభూషణాంబర దివ్యగంధ, దివ్యమాల్యానికంబుల:దేజరిలుచు
వాసపురిదండ నుచ్చైశ్రవంబునెక్కి, తరలివచ్చెజయంతు:డు ద్దాయలిల. 3౮
- కా భేరికాహళికాది తాద్యములు ప్రసన్నతస్థితికి:మ్రయ:గా
వారస్త్రీలు నటంప భల్లుపాగడక్ వాహద్విషస్వంపన
స్ఫారాసేకవరూధినుల్ గొలువకుంభల్లాంశనక్రెణిపెర
షాంక్ సూరలదివ్యటేన్ద్రుల:గ నత్తైశ్వర్య గర్వంబునక. ౪౦

క. ప్రియముండును సొంపసాత్పతిగనున్ బంధున్ నొకల్ పెన్దెడల్
 మాద్యద్దంతుల నెక్కితోడన మహామోక్షభూషణుడై
 భవ్యతప్రతిమానదీప్తి కనుగంగం నొసలుహన్ నొసలుదై
 చోవ్యంబుప్పగ నేగుదెంచిరదుకున్ తో శిథిలాంశికాః.

కృ

సీ. ఉత్తమాంగంబున నుదయార్కు బింబాపమంలైన మణికిరీటంబు పట్టి
 కర్ణవ్యయంబున గనకరత్నాంబి తోజ్యులుకుంజలములుచెల్వలరంబును
 పక్షస్థలంబున నక్షుద్రగుది దీప్యమాంకాస్తరము వామణిభరణి
 కరములకాత్రవోత్కరభయం కరద్య శంఖదక్రములు హేచ్ఛరంకదాల్చి
 కటితలంబున గళ్యాపటముగట్టి నైవ్యసుగ్రీవి మేధుపుష్పకవలాహ
 కములఁబూన్చిన తేరెక్కి కమలవాధుఁ, జెనురుగా నేఁ గదెతాధిశ్వరునను.

కృ

క. అటులెదురేగి శతాంగము, తటుకునఁ దిగినిజవిభునిఁ దత్తనయునిఁ గాఁ
 గిటుచెనది గంధవీటి, పటవాసాదికము చేతలహమానఁచెన్.

కృ

క. సురవరుడటలనె శౌరిం, బలితోషితుఁడీపి ప్రేమాబలికెన్బునుసో
 డరుడెపు నీవిష్ణుదుమా, కరయంగా నల్లుడైతి వయ్యముకుఁడా.

కృ

క. అవిసరసోక్తులు నెఱపుచు, వనరుమాసాధుండు నివిజవల్లకుఁడుచున
 ర్జునుదోడ్కొని సరభాసగతఁ, జనిరివివాహానందము చక్కటికంఠిన్.

కృ

సీ. అచ్చటది వివర్ధబాధిరాజముడిగ్గి ఘనరత్న సంఘ సంఘటితనుత్పి
 పానుకల్ దోడిగి యప్పగ్గుండంగిపురంబు చెలులగుశతౌది నలుమూల
 నారతుల్యుంగ నల్లనల్లనఁజని దక్షిణపదిము ముదిరిగి గడప
 దాటి నానామణిస్థాపిత మణిసౌధకర్మ్యం తెరంబులు కడఁకఁగదచి
 దినకరోపమదీప్తి దేదీప్యమాన, మానితామూల్యనిస్తుల్య మరణలాభ
 రాగమాణిక్య దీపాభిరామహేను, మయసముద్దామ కల్యాణమధటవమున.

కృ

గీ. సురలుమునులు మహీసురుల్ భరణివరులు, నుచింపించాసనములఁ గూర్చున్న మహల్
 బహుళమాణిక్య మయకుభావహాసువర్ణ, పీటఁగూర్చుండఁ గ్రిడినంపీరితపుడఁ.

కృ

క. గురుగర్గ విభారదులును, తరమోదము తోడనుగ్రాతంత్ర విధులువా
 విరిసలుపుచుండిరపుడ, ర్భరణిసురవరుల యనుమతింబున నుండదున్.

కృ

గీ. సరభాసంబుగ మంగళస్నానమాచ, రించి పూతాంబరములు ధరించినక
 కాకుకాంతి పాణియుఁగాతుకాభి, రామమానసుఁడైయున్నెడ రహివలిర్ప.

కృ

క. పైరంభులో రమణీయవస్త్ర మణిభూషాగంధమాల్యామలన్
 దోరలబాష్ప న్నంకరితది కడుసంతోషంబునీసింపఁ గాఁ

- వేరంటాంగ్రును దారుసేనిలిడుచుకా ప్రేమంబురెట్టింపంగ
న్యారత్నంబునుదోడితెచ్చిరి వివాహప్రస్ఫుర ద్వేదికికా. ౫౦
- గీ. గరిమలోనప్పుడవ్వధూవరులగనక, పీఠములమీదఁగూడ్చుండఁ బెట్టినదామఁ
దెరయమర్చిరి కొండలు తీగబోఁడు, లతులితామోదమొదవనయ్య వసరమున. ౫౧
- క. మధుమధనజనకుడర్చిలి, మధుమదన్యాశించనర్చు శుభువసుతునకుకా
మధుగుడజేరక మిశ్రిత, మధుపర్కమొసంగ మునితమాననుఁచగుమకా. ౫౨
- గీ. తొగయనుఁగు మానికపుగిండితోడ మంచి, తావిపన్నరు దేవకీదేవివోయఁ
కనకపాత్రికలొకగాళ్లుగడిగి మామ, యల్లునకు ధారవోసఁ గన్యకనుశ్రేమ. ౫౩
- క. వనితలుగొండలు తెరవం, చినబొలిచె సుభద్రనిలిడజేమూతాచ్చా
దవమెడిలియెఱుపు నెరపుచుఁ, గవబడునిర్దంపు శిశిరకర శేఖయనకా. ౫౪
- మ. కనియెంగవ్వడి కౌతుకాభియుతుడై కన్యాజనగ్రామణిం
గనకాంగింగల హంసపోతగమనం గంజాతవశ్రేయణం
గనదిందిరి నీలనీలచికురంగన్తూరి కాసౌరభం
గనకొద్యత్కలికాభ నానఁ గరినగ్రావోప మానస్త నికా. ౫౫
- చ. తరుకుబినారి వాలుగనుదమ్ములొకించుక విప్పికన్యకా
తిలకముగాంచె నీలమణి దీధితి జాలమనోజ్ఞ గాతునికా
బలవదరాతి శైత్రుని గృహావరిపూరిత నేతునికా సనూ
కలితవిలాస చైత్రుని జగన్నతి పాతుని బాండుమత్రునికా. ౫౬
- చ. నగరిపుకందనుండు చిటునవ్వుమొగంబునఁ గేంగిలింపమి
న్గరుకొనంగఁ గేల్గవచో కారపు సేద్యపుగల్పి గుబ్బచ
న్మొగడలమోవ జూచియనుమోదమొసంగ జిగురొత్త న త్తెనకా
మగునగళాగ్రభాగమన మంగళసూత్రముఁ గట్టెనేర్పునకా. ౫౭
- క. తరుణీలలామ శరమున, నరుఁడుకొ నరుమస్తకమున నారీమణియుకా
విరివిగముతైపుతలబ్రాలో, పరఁగించిరి చూపఱుకును బ్రమదంబెనఁగకా, ౫౮
- ప. మఱియు నగ్నిప్రతిష్ఠాపనాది విధానంబు లొగమోక్త ప్రకారంబునం గావించి పం
చవాసరంబులు గడపియున్న యాదంపతులదీవించిగ మనోమృఖులైయున్న మఖప్రము
ఖనిఖిలబ్ధి మృఖులకు గురుభ్రువశిస్థ ప్రముఖుని వరులకుగురుబంధు నృపబుధాధి జనం
బులకుం దగినయుదు గర లొసంగి యరుంధత శచీప్రముఖ దివ్యపురంధ్రమణు లబ
హూకరించి యధాస్థానంబులకుం బనిచి మురాంతకుండంతట. ౫౯
- నీ. వెలతేనీరతనంపు బలురక్షణంబులు నంబితచీని చీనాంబరములు

పసిడి శైరములు పచ్చలపల్లకీల్ మందసల్ ముత్యాలచందునాలు
పట్టెమందంబులు పరపులు బాలిసుల పరంజిగద్దయలదపములును
కాలనల్లికలును య్యాలమందంబులు నిలుపుటద్దములు పన్నీటిగిండ్లు
కాలుకాకీలుబొమ్మలు జామరములు. జేవదంతపుడూ వెనల్ చిలుకపంజ
రములు కప్పుబిర్రెలు రాంకవములు, చెలియలికెనిచ్చెవరణములుల్ కొలదిమీఱఁ

క. ధనకపకభూవరాంబర, ఘనతరచతురంత యావకతరంగగస్యం
కవళస్త్రాస్త్రాదికములు. మనసిజగురుండపును మనమరదికి నాసగక. ౨౧

వ. అట్లాసంగి మహామంజూరి నీవువగూరమేనుండవై జైదంబయధాసానంబునకుం
జనుమరి యావతిచ్చిన నతండు సుభద్రా మేను జై యుక్తుహాయిమోసకు ముక్కు
లొసంగి వసుదేవదేవకి రోహిణిమోకు దుక్కినీసత్యభామాది సతీమణులకుఁ దక్కిన
జంధుజనంబులకు వంశనంబులు గావించి వారలచేత దీవనలుగకొని యనుజ్ఞాతుండై
కనకర ధారోహణంబుఁజేసి నిజవగరమ్యాంబువట్టి. ౨౨

క. సతిమనమారంగ నరదము, జనురతంబురపుమను జనదేవునుమనున జగ
మ్మత బలుఁడు పృథుశ్రీవసుం, దతుల చుూగజతురగ సమాన్విత దగుమక. ౨౩

వ. తెలతెలవారవచ్చి నిదెతేరుపయిక వసుదేవకవ్యక
తిలకమునుంటి యాహానుఁడు ధీరతఁ బొంగిలియాత్మ పట్టణ
స్థమునకేగఁజాగెను మదంబున వీరలఁనోవనిచ్చిఁక
హలియుండి గృష్ణుమకొ మనిలనింపల నేరము లేన్నకునుకే. ౨౪

క. అని యోగులుఁ దానొక్కట, ననివారితరోష మున్నలలమనిగుడఁగ
ననిసేయఁగ నమకట్టిరి, యనిమిషపతి సుతులతోడ సారనికడిమిక. ౨౫

క. ఆప్పుడుసుభద్రవారల, నొప్పుఁదెలిసి విభునిలగ్గునా ప్రలతేతక
గుప్పునఁ గనుఁగొనియదిలో, ముప్పిరిగొనుకూర్కిముద్దు ముద్దుగఁబలికక. ౨౬

క. బలదేవుని పంపుననుడు, బలయుతులై యోధవరులు పటువేగమునక
బిలబిలవచ్చిరి యరదము, నిలుపవలయునింక ధారుణీ నాధమణి. ౨౭

క. తేరుగడపనేర్చ కొరగాయ్యయిననా, వదిన సత్యభామవలసుమిఱ
వింటినేయనేర్చ వినుడుబాలనటందు, వన్నఁజాల్కఁజూచి నవ్వవలదు. ౨౮

అనిధైర్య స్థైర్యంబులు, వినియముసిద్ధితియుఁ గూర్కివివరిలఁగబ
ల్కిన జేజెదొరకామగుఁడు, మనమలరఁగఁ గాగలించిమానిని కనియెక. ౨౯

మీలుమేలుబాలు యూఁంబుసేయని, కిలరీంధమాఁ దోలుమేను
లయ్యూర్పగముల నీలచేరి బలంబు. నేలఁగూల నేతువైశమనను. ౩౦

- క. పరమహంసములకు వెరచితి, పరుణీయి న్నార్లదమక, దగనిస్సడుదీ
పరిరంభకవచమబ్బెను, మయలముడు పసులబలము మరిలక్ష్యంచే. 20
- క. పరవక విజయలక్ష్మీ, గురుకుచవగునీ కట్టాక్షగుంభవదగులక
బరవక్రిజయలక్ష్మీ, పరమాతేశయంబునాకుఁ బ్రాప్తముఁగాదే. 21
- గీ. కథముఁదోలుము నీమనోరథచుదేల, కాదనఁగవలెనేనుపు గడలుకొనఁగ
ననఁజుఁజురోక్షులా డి బాహుసనాతు, గములుఁగొని సంగిరోక్తింతుడగుమి 22
- క. విల్లెక్కు వెట్టిగొనయము, క్షేమ మొఱుంచియూర్చి బిరబిరనరదల్లి
బల్లంజననిమ్మనియా, హల్లకడఁ పాణి నాడియరి గెడునెడలక. 23
- చ. నిలునిలుపోకుపోక రమణిమణిఁ గొంచునికెందుబోయెదీ
మోక్షుతరప్రతాపఖనియైన హలాయుధుబంట్లమేమునిక
జుముచుబ్రుశౌర్యమును సాహసముల్ గడునగ్గలంబుఁగాఁ
గలు నెచ్చియోర్చక సుఖస్థితి నూరకపోవనిత్తుమే. 24
- చ. అనుచు సురాగ్రహంబున భయంకరహృంకృతు లొప్పగుప్పుక
నునీశితకాణజాలములు సూరతనేసేనఁ గ్రిడివానిఁడు
త్తుసలులుజేసి వాడిబలుదూపులు వీరభటాశ్వదంతిసం
హననములందుడుస్సి చననగ్గలి కంబోగించి యూర్చినక. 25
- క. పృథ్వీలంఘన పృథ్వీశ్రీసుఁడు, ప్రథవజ యోద్ధాముడైన పార్థునిమిదక
రథమువచ్చిచి యమ్ముల, మధియించుచు నిబ్బరంపుమదిమునఁ బలికెక. 26
- క. కవ్వడి కవ్వడినీవీ, పువ్వారుంబోడిఁగొనుచుఁబురికే గెదునీ
క్రొవ్వడిఁజేసెదఁ జూడుము, క్రొవ్వడికడింది వాలుఁగొలలచేతక. 27
- గీ. అనఁచు దురహంకృతినిఁ బల్కి యతనిమిదఁ
బ్రేమయకలనలాభిల పటుతరాస్త్ర
జాలములు నిలపని జయుఁడు సదములార్థ
కుండ్రసాయకమున వాని సంహరించె. 28
- క. వాడంతటఁ నోవకబలు, వాడిమలుకుతేయంద్రుంచి వాసవిమిగులక
వేడివెజల్లుతూపులు, వాడిమిచెడనేసీ చిట్టుపొంగిచలంగన్. 29
- గీ. సేనానాయకడప్పుడు, నానావిధకరము లేయనిరుడన్నియుఁ దోడ్ప
వలిగలి గావించియ, నూనకొగ్గమునఁ బుడివిగురువడిసురికెక. 30
- గీ. పొరికబెడిదంపు నాలారవోచివాని, కథ్యములఁగొలల పరికి సారధినిఁడునిమి
తముభగ్గుంబుచేయ నారథకు దురికి, పొగుడంజేసి తావిడఁబరచెకంక. 31

మ. కరుణించుచి శతాంగముల్ చునిమి కంభానందులం నుల్కితో

మరదకాగ్రసిగదాగ్ర కులశరవర్ష పాశననయిక్తభి

కరయోధావలిజంపి చామగ పశాక చ్చూముఖోల్లస

ద్భిరుదశ్రేణులు నుగ్గునూచమూల గా భేరించి బిష్టేయమిహా,

౪౧

ఉ. గొందరిసంహ వాచములఁ గొందరినిమ్మగముష్టి ఘట్టనక

గొందరిఁబొణజాలములఁ గొందరిఁగ్గురసకులార భారలక

గొందరిభిండివాలములఁ గొందరి ఘోరనిశాత హేతులక

గొందరిఁజుగ్రహాలములఁ గూల్చెనంతయుఁ దుగ్రముల్కొల్పె.

౪౨

గీ. భామవీక్షణమాలా శలీముఖములు, నన్నుఁగావంగ మక్కువదనశాత

ఘనశలీముఖ పబ్బలంగములుగాడ, నేసివధియించి నీపులన మృగిచ్చిసుతుఁడు. ౪౩

క. విజయముల్ల సార్థముగరిపు, విజయంబొనరించి యపునువెదయుఁదానిక

బ్రజశేల్ల సన్నుతింపంగ, నిదనగతిక నరన మిక్కి నెవ్వఁడనియెక.

౪౪

వ. అల్లుచని పురోశుకగా కుంతశృంగార చంగత్తహోద్యాన నిధ్యస్థలంబున నధిప

సింధియున్నదన్నుతొంగింబువిధ ధర్మనంద ముహూర్తంబునఁ బెరి తహ్మనయోగవిం

దుండగుమ గోవిందుని నభిమోచించి పురంబులం కరింపఁజేసి సమచితముహూర్తంబు

వీణావేణున్బంక ధరికానాశారావలబులు యలంగ పారాంగనాలా న్యవిద్యా

నైవేద్యంబులు గెరలబునింపు సోపలసంపద బుణ్యసత్యుగ మంగళ ప్రదాభంగ

విసంగీతి నాదంబులు సురభి నేమిని ఘోషామలబులును పురజనసందోహ సంభరి

మూలాపంబులును నేకీభవింపి రోదవీనుహారాంతి రంబ్రగులమోగియి ఛత్రి చామ

రాందోలికాజైజ యంత్రప్రముఖాంభ నంబులు పెల్లడంబువర్ష పేత్రవాణులంకం

దనందడింబరాబయలు గావించి భీమాసే నకులసహదేవులంగతేసి యనుపపారలు

మహోన్నత దంతావళాధియాధులై తమతమవిగ్రహంబునందు సుందరస్యం దనంబులై

క్కి దిన్నులరాజులొక బుడదెనరిగి యజ్ఞానమందున్న యుపవన సమీపంబునవా

హనింబులుడ్గియున్న నయ్యజ్ఞానమండదురువచ్చి భీమసేనువకుం తెద్దలకు నమస్క

రించి తనకుంబ్రణమిల్లిన కమ్మలం గొగిలంగూర్చి కొంతదడవు విహితగొప్పిల బ్రవ

త్తింబితేచి నిజవాహనాదూధులై చరమభాగంబున సుభద్రాకన్యకారత్నంబులదిర

క్రకలితతాలితికాంచనాం దోలికాంతింబున నియమించి రాజమూర్తం

బనం జనుచున్న సమయంబున.

౪౫

పట్టణంబున గెలవచ్చువాణుల్లెల్ల మేలిరతిసంపు జాలురా వేడలేక్కి

కుసుమబాజుత్వనరంబులు గొప్పముల్లి యంపుసేనల జల్లిదీవింపుచుండ.

౪౬

- క. రాజములులపును గొండకు, రాజితపాత్రముల వీపతాజాలునిచిరీ
రాజనములూసంగి రెలమిక్, రాజకులంబొని ధానరత్నంబునకుక్. ౮౧
- క. భూసురులారీర్వాదము, లాసక్తింజేయుచుండ నానందరసో
ల్లాసుంజేవాసవసుతు, దాసన్నాతీయ మందరాంగణభూమిక్. ౮౨
- గీ. వాహనముడిగి, పాడుకారోహణంబు, జేసిగేహళిదాటి విచిత్రహేయ
మంటపాభ్యంతరోజ్యుల యణికుభాస, నమునగూర్చున్న ధర్మవచయసగాది, ౮౩
- క. భయభక్తిసంభ్రమంబులు, దయవారంగ నతనిదివ్య తరపదకముల
ద్యయమున కర్తిమ్యక్రిస్కన, దయమీరగగగొగలించి తగదీవిచెక్. ౮౪
- గీ. అంతః గుంతిమహాజేది యంతికమున, కరిగిదంపతులత్యంత హృదీ
మౌక్తిక్యహాసగిన నామోహమునఁ జెలంగి వారపీడించి తద్దయు గారవించె, ౮౫
- క. దేవకియందుంగూతురు, ద్రోవదికి సమగ్రభక్తితో మౌక్తిక్యనన
ద్దెవియునతిహర్షంబున, దీవిరిచి కవుంగలిం చెడిరమగుహార్తిక్. ౮౬
- చ. అంత నొక్కమనూహుర్తంబున. ౮౭
- గీ. పగడంపుగొల్ల మేల్పసిడి చప్పరమంచ మంచదూది ఘటింబినట్టిపరపు
జానైనముత్యాల జాలీలచందువా నిద్దంపుజిగికుతినీతలాడ
ఫసమించు జరబాబు పక్కదిండ్లు కదానిజాలవల్లి కలుజింజామరములు
నిలుపుటద్దములు మానికొప్పుదివ్వెలు తమ్మిపడిగెముల్ చిన్నారయడములును, ౮౮
- గీ. గలిగిఘనసారకాశ్చీరగంధసార, సారసారంగ మదహిమనీరముఖ్య
బహుపరిమళవస్తుసంభాసమాన, హరిశ్చగార కేళికాగారమునను, ౮౯
- కా. నీలక్ బంగరుకీలుబొమ్మ గమిహళిక్ జంగటక్ నిల్చిత
బూలంబిచ్చుచు నీణమీటుమను సొంపుల్లీరనాయ్యయ్యకం.
గేలంపీదనలూని వీవగను పూనెంగ్రీడి పూపాస్సుపై
నాలోలాక్షిహోయల్ దలంచుచు నితాంతాసక్తితో నుండగన్. ౯౦
- గీ. కుంతియనుమతి ద్రోపదికూర్చిమీఱి, విజయుని సుభద్ర నొకటిఁగావింపఁబూని
పోడిచేడలగొందరిఁ బూన్పుటయును, వారలవ్వారిజాతాక్షి గారవింబి. ౯౧
- క. పన్నిటజలకమోచి, సన్నులకొంజలు ఫవలువజతనముగఁగటిక్
జెన్నలరఁగట్టనిడివరి, జన్నులఁగలపంబులంది సకియలు మరియుక్, ౯౨
- క. మాటకతాటలకతులా, కొటికేయూరముఖ్య గురుమణిభూషా
కూటంబులు నెమ్మేక్, నీట్లుగఁగైసేసియుని రి నెనయోదభంగిక్. ౯౩
- గీ. నీరజాతనయననీపునీపుచ్చు, నొకటిసేయు. శుభమువనూర్తమిపుచ్చు. ౯౪

బాగునేయకొనిమిఁజనుదెచ్చు, గుప్పుననధిభుఁడున్న మణిగృహంబునకును,

౧౦౧

నీ. కొమ్మొప్పుడి దిద్దుకొన్నగట్టిగఁ బ్రాణవిభుఁడుచేనంటిన వీడకుండ
పడఁతయొద్దానంటు నడుమున బిగియించువరుఁడువట్టిన నీవివదలకురడ
పాలతిమిగదములు భుజములగిరి కొల్పి పియునిగోరొత్తులు బెరయకుండ
సకలకలఁచెనుడి జతనంటునేయును పలికగుబ్బలు పట్టుపడకయుండ.

౧౦౨

గీ. వీడనతలమన నరదంబుఁగదపి మగని, దెంపమలరించి కడుపొగడికలుఁగన్న
వలతివికనీకు బుడ్డులుఁదలుపనే, సద్దునీయక పదవత్తుముద్దుగుమ్మ.

౧౦౩

ఉ. ఉబ్బుచుద్వారకాపుర మహాకోపనంటున నాతఁడుండఁగఁ
నబ్బురమొప్పనీవహర పొందునుసేవ యొకప్పు మన్నచో
గొబ్బునఁజేయివట్టుకొని కూటమిఁదీసి నాజుట జని
నిబ్బితియింక నిప్పువరసేయఁగ నేటికివ్యకామణి.

౧౦౪

నీ. ప్రాణనాథుఁడుగూర్చి బల్కరించిన మారునలుకక మౌనంబువట్టరాదు
బియ్యండుతొంటూలంటుఁ బ్రేమనీచచ్చిన నొల్లకఁజేమొడ్చి యుండవలదు
చెలువుఁడుగుబ్బుల గలపంటలందునో జడసిమారు ముగింబు వట్టవలదు
పరితీయమొక మంటనముఁ గావించుచోఁగలుటెకనరటున కసరవలదు.

౧౦౫

గీ. విభుఁడుగడితింపువలపులు వల్లివిరియదంటు తనముననిట్కు వలగటివెన్న
దు లికియించుక కొలుకొలుఁగూనవలదుఁ నున్నమేలికఁదాని కేల్పొమ్మకొమ్మ.

౧౦౬

క. బిరబిరఁబననును పులియగ, జారజారన న్నల్లకజీసే చూచెదవఁజీత
చెఱుకువిలుకాని కురమున, గుఱుకులిడువ్యాధికుఁ జూచుకొమ్మకీనుక.

౧౦౭

గీ. అనుచునెచ్చెలు నీరీతివనయమొసఁగ, నాచుమంటులతీలఁగానాలగించి
తలపులోవలపలపు ముందంకిసేగ్గు, వసుకగును లొగనయ్యర విందనయన.

౧౦౮

క. అడుగులఁదడఁబడ మోమునఁ, గడుఁబెన్నుట గొరుగమేను గరుగాల్పఁగన
య్యుడు రాజముఖులపెంబడి, నొడఁయనిపడకెరికిలోని కొసరగజనయె.

౧౦౯

క. చేని పగడఁపుఁగంటమునా, టున మోమరవంచి యటునటుంగనుఁగొనుచుకొ
నును సేగుదొంతిరలజ, వ్వని యించుకళగమునాంపి పతిసుగనుండె.

౧౧౦

క. అనుఁగుఁజేలులపుడు : భుఁగఁ. గొనిగవపరాణ గుఱగోలసుమీయ
వ్వజముభిదీని మిల్లిన, నవటదపఁగట్రుకొను.

౧౧౧

ప. అని పలికి.

క. పలికేతివిడము సతికి, సతిచేతివిడెంటు పతికి
హితమనిప్పించినవం, చితిగతి నొకరొకరచు కవకుండ.

౧౧౨

౧౧౩

- శా. అంతన్ జల్క దళాణి లేజి నెలుజోదారీధపాదమ్మడై
కాంతారేయి కరాసమెక్కిడి సమగ్రకూరనూనాస్త్రముల్
పంతలబారగ పింజపింజగగువన్ జైప్రబయోగించెన
క్కుంతీనందన రోహిణీసుతలపై గోపాంతరేకంబునన్. ౧౨౪
- గీ. ఆపుడు నృపుడు నిర్భరాలింగనముచేసి, పాలతిబూల పానుపునకుఁదార్చి
కడఁకమీరి నాకుమరువులందిచ్చుచు, నింపుమెరయ దానికీట్లులనియె. ౧౨౫
- క. తలయెత్తి చూడవేమియుఁ, జెలియిత్తరి నీకునింత సిద్ధితియేలా
కలననరదంబుఁ గడపినవలతి, తనందిపుడు జూపనసదా నాకున్. ౧౨౬
- పీ. ఉపవనస్థలిగాదు తపనీయనవరత్న రచితకేళీమం దీరంబుగాని
పలుకుఁజిల్కలుగావు పదియారు వన్నెపుత్తడి కీలుబొమ్మమత్తములుగాని
నెలరాలజిగిలేగా దలఘుసారభమిశ్రత సమానికుసుమ తల్పంబుగాని
యతివరేణ్యుడగాను వితతవైభవ పరిభ్రాజితన్య పకుమారకుండగాని. ౧౨౭
- గీ. సేవకైతూరెవచ్చుచుఁ బోవుచుండు రీతులివిగావు శంఖరా రాతీకదన
విజయికారణసాధన విదులుగాని తరుణిశీకంక బోంకిపోదరముగాదు. ౧౨౮
- ఉ. ముప్పిరిగొన్న మోహమున మున్న యతీశ్వరరూపమానిసాం
బాప్సుభవద్విహంగణ మహాపననంబుననుండి విండినన్
గుప్తునకొగ లీకననుఁ గొందలమందఁగఁజేసి యేగితి
వీప్సుడటుల్ జుడింగి చననిరితియొ శక్యముకాదుకోవలీ, ౧౨౯
- క. గుత్తపుగుబ్బలుఁకొమ్మన, హత్తుకొలిపి మోవితేనియలు విండిదుడున్
జిత్తజునికేళిసేయుము మత్తమధువ్రత వితానమంజులచికురా. ౧౩౦
- గీ. ఏలయాలస్యమిఁకతాళఁజాలబాల, కూశవలదేని వాలారుబూలకొరి
చాలుపులజాల నలిగితివేళయెరిగి, వైభముననన్ను గొగిటనేనుకొనుము. ౧౩౧
- క. ఆనుమానమేల మదిలో, వినుమానామాట నానివిడద్రోచికనుం
గొనుమాచిరునవ్వులయఁగఁ, జనమానసరంజనీక సదకులరూపా. ౧౩౨
- క. ఆనివినయంబును నేర్పును, నెనరుగనంబడఁగఁ బటక నెలతయెత్తివై
ననురాగము ప్రకటంబుగఁ, గుంభనమ్మలాకింత విప్పికడకన్ జాళిక్. ౧౩౩
- క. ఆచూపులు మదనుని, మ్మలఁగిలపలులు నొక్క మొగి ధరారములునిపై
శ్రాంతిమర్యసరణిఁ, కొట్టికేయుతురుండపుడు గడితమగు తమకమునన్. ౧౩౪
- పీ. అలకముల్ దువ్వి చెక్కునీట్లుఁగఁజ్చెసల్ కనుంగవయును ముద్దాడికావిమోవి
పానకంబానిగుబ్బులు క్కు నొకకతమ క్కు భాగమునన ఖక్షలములు

- శ్రీ పైపై గదిరిచి పదగుల్ఫ బామపలములంబి చొక్క నివమిరిమేన
గిరికింతలొదవిగది లలిచికి ముడిచుండొ జగముగనుగువులే శరవిముక్తి
శరకరకర సంస్కర్ష గేగరం గుళులవగా మునికల పొక్క నగగజేసి
ప్రసవశరకాశ్రు ని యులివస్వర్ణ మూర్ధిని, రతులదీలిం డి కమ్మరమూమూర్తి.
గీ. అంత సుగళాంశమున నిలిపిరికిని, నిలిపిగుల్ఫల జంపలెలలనివడము
చుట్టియిచ్చుచు నెల్లవిమరటిబూర్తి, విసగుచును రేయిగడ కేన ద్విజముల గుండు.
క. మతియొ గ్రహకృమంబున వనోధులద్రోధ గావించి గాధానింకెనంచుం బాపానినె
భాగ శీలా వినోదగులంకరియొ ముగిసెంత.
క. అటపురరక్షకులు పలుటా, పలుటిలెవవారి గావని ప్రసక్తి యుదాహరించు
జటియెయుండిసుభద్రంబుకునెనగామి, దొంగవిధంబునె జులెక
గీ. ఆతనిమార్కొని మేమామిగునెట్టి, విమధుయు సుభద్రవమటయొ కనకప్రభా
బోరుగావించెగొండురి చొగనమగి, ముగుదగ్గరచు నొం గ్రహమెజులెకెల్లెగల
క. అని వారలు దలిపెననినె, జనితామృతముకేగెవలెనుచుండెనుచు
గనుబొమ్మలు ముడిచెకలగా, వసుధకుని మీములొ విచారియిట్లనియెన్.
క. మేవర భామనుడనుమనె, నానాధములనుబొగ్గినవలగ్నోర్వికడుక
మేనెరుగెక యిటుచేసి, పానెరుకెపు డలతెనుటగా ధన్యుడుచేపుమా.
క. నిన్నెరుగెక నన్నెరుగె, మున్నెరుగె నిన్నెపుడుముగ్గిలెనెనెరుగె
మన్నిగొనకేమన్నిటవతే, మున్నింపెనె నెరుగె మున్నె మున్నెనెనె.
మ. అని కలకంఠ కృతంబులెల్ల యెనెగె గోపాటానమి వారె
పునకర్మదగ్గరే దిసెరముక తాగభోగంబునంబునెనె
రెనెనెలంబుగ మెప్పుగె గెనెనెనెనెనెనెనె గావించెనె
కాకామనింపెనెనెనెనె గావించెనెనెనెనెనెనెనెనెనె
క. ఏయదుశానుకయిచెట్టికె, బోయెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనె
నాయమెవారిమూర్తి జలెనెనె, నేనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనె
గీ. మేనె
గాదుమనెనెనెనె గావించెనె
గీ. అయినెగాని మిగిలెట్టికెకమూర్తి, పుటెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనె
సంతసంబుపూని కావించెనె
క. వారన్నె
పారాంబురాలెగడది ము, పారాంబురాలెగడది ము, పారాంబురాలెగడది ము.
గీ. అశుమగ్నోర్వింకు ప్రసక్తింపచుంబురుంబు, ప్రోదరినెమేనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనెనె